

Een beter milieu begint bij...

De verantwoordelijkheid voor de ecologie in
eindtijdvoorspellingen voor 2012

Scriptie voor de master Godsdienstwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen

Petra van Mourik-Visser
31-08-2012

Begeleiders: Prof. dr. C.K.M. von Stuckrad
Dr. Th. Meder

Aantal woorden: 32.700

‘Soms denk ik weleens, dat wetenschap en techniek tegenwoordig eigenlijk veel te ver gaan. Wat moet je met al die ontdekkingen beginnen, met die elektrische golven, die de hele ether in trilling brengen? Ik geloof vast dat daardoor heel wat onrust in de wereld is gekomen en het zou me niks verbazen, als het nou tijd werd, dat er weer eens een nieuwe Messias opstond. Ik weet niet, monsieur Poirot, of u zich weleens in de voorspellingen van de piramiden hebt verdiept.’

‘Nog nooit,’ antwoordde Poirot.

‘O, maar ik kan u verzekeren, dat die buitengewoon belangwekkend zijn. Wat er b.v. van te denken, dat Moskou precies duizend mijlen ten noorden van – ja, van wat ook weer – van Nineveh, geloof ik, gelegen is? Maar hoe het zij, je trekt maar een cirkel en je ziet de gekste dingen. In ieder geval blijkt zonneklaar, dat die oude Egyptenaren van hogerhand zijn geïnspireerd, want dat hadden ze nooit allemaal zelf kunnen bedenken.’¹

Titel

Originele slogan: ‘Een beter milieu begint bij jezelf’ van Postbus 51.²

Afbeelding voorblad³

---

¹ Agatha Christie, *Overall is de duivel* (3^e druk, Leiden 1972 (1^e druk, 1940)) 50.

² Zie ook: <http://www.beeldengeluid.nl/postbus-51-spotjes-door-de-jaren-heen>

³ <http://thedrivenclass.com/wp-content/uploads/2012/01/01.19.12-12PM-Shari-The-DriVen-Class-Get-Green-300x300.jpg>, ‘Get green’, 07-05-2012.

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Hoofdstuk 1: Van New Age tot 2012	15
<i>Wat is New Age</i>	15
<i>Eschatologie en Apocalyps</i>	17
<i>New Age eindtijdverwachtingen</i>	19
<i>2012 en de Mayakalender</i>	20
<i>Hoop op een betere toekomst</i>	22
Hoofdstuk 2: De voorspellingen voor 21-12-2012	24
<i>De voorspellers</i>	24
<i>Argumentatiestrategieën</i>	29
<i>Grenswetenschap</i>	30
<i>Channeling</i>	35
<i>De voorspellingen</i>	38
<i>Na de eindtijd: het lot van de (on)gelovigen</i>	51
Hoofdstuk 3: Het aardebeeld	54
<i>Eén Bron</i>	54
<i>Universele verbondenheid en organisch holisme</i>	59
<i>Evenwicht</i>	64
<i>This-worldliness en otherworldliness</i>	69
<i>Tot slot</i>	71

Hoofdstuk 4: De bronnen	73
<i>De wetenschap</i>	73
<i>Gechannelde boodschappen</i>	77
<i>Oude tradities en culturen</i>	78
<i>Atlantis</i>	79
<i>Bestaande culturen als bron: stereotypen en herinterpretaties</i>	80
<i>De Maya als bron</i>	84
<i>De culturele context</i>	87
<i>De Maya als voorspellers</i>	89
<i>Het aardebeeld uit de indiaanse bronnen: Moeder Aarde</i>	92
<i>Het aardebeeld en de bronnen</i>	95
<i>Tot slot</i>	96
Hoofdstuk 5: Een beter milieu	99
<i>Verantwoordelijkheid voor het milieu</i>	99
<i>Milieuactivisme</i>	108
<i>Spiritueel milieuactivisme</i>	109
<i>Fysiek milieuactivisme</i>	112
<i>Tot slot</i>	115
Conclusie	118
Literatuurlijst	
<i>Primaire bronnen</i>	122
<i>Secundaire bronnen</i>	129

Inleiding

Op 21 december van dit jaar zal de wereld vergaan. Op deze datum eindigt namelijk de Lange Telling kalender van de Maya. Vrijwel iedereen heeft er inmiddels wel van gehoord via de verschillende media. Op tv zijn verschillende programma's en rubrieken hierover die je vertellen wat er gaat gebeuren,⁴ wat je nog gedaan moet hebben voor het zover is⁵ en waar je het zou kunnen overleven.⁶ Vaak wordt dit onderwerp begeleid door beelden uit de rampenfilm '2012' (2009), waarbij meteorieten op aarde neerstorten en tektonische platen de lucht in schuiven. Het internet staat ook vol met websites die aan dit onderwerp zijn gewijd. De zoekterm '2012 "end of the world"' levert miljoenen hits op. Hoewel het onderwerp op tv vaak als een goede grap wordt benaderd, wordt er op veel websites wel serieus op het onderwerp ingegaan. Inmiddels zou tien procent van de mensen wereldwijd geloven in de voorspelling van de Mayakalender dat de wereld dit jaar nog zal vergaan.⁷

De serieuze 2012-voorspellers komen uit het New Age milieu en vormen hierbinnen een aparte groep. New Age bestaat uit een verzameling 'spirituele zoekers', zonder vaste organisatie. Het is een milieu, waarin iedereen zijn eigen spirituele weg zoekt. Er zijn geen leiders voor de beweging als geheel, maar wel verschillende woordvoerders. Er bestaan dan ook vele verschillende voorspellingen over de komende eindtijd. Hoewel in de media vooral de pessimistische en meer sensationele voorspellingen over grote catastrofes en het daadwerkelijke einde van de wereld naar voren komen, ligt binnen de New Age-voorspellingen toch meestal de grootste nadruk op het aanbreken van een nieuw en beter tijdperk. Het nieuwe Watermantijdperk (*Age of Aquarius*) wordt binnen New Age al sinds haar oorsprong verwacht, maar ook binnen New Age is niet iedereen optimistisch. De optimisten leggen de nadruk op een betere

---

⁴ [http://evenblij.vara.nl/Aflevering-detail.10591.0.html?&tx_ttnews\[tt_news\]=54493&cHash=05549daa5e71d1a04b775762ba548413](http://evenblij.vara.nl/Aflevering-detail.10591.0.html?&tx_ttnews[tt_news]=54493&cHash=05549daa5e71d1a04b775762ba548413), '2 januari 2012: Evenblij het nieuwe jaar in (1/5)', 03-05-2012.

⁵ [http://dewerelddraaitdoor.vara.nl/Gastendetail.2291.0.html?&tx_ttnews\[tt_news\]=24790&tx_ttnews\[backPid\]=2237&cHash=ba843281cf9897935d9eb76c1baf9544](http://dewerelddraaitdoor.vara.nl/Gastendetail.2291.0.html?&tx_ttnews[tt_news]=24790&tx_ttnews[backPid]=2237&cHash=ba843281cf9897935d9eb76c1baf9544), 'Wonderful World', 03-05-2012.

⁶ http://www.eenvandaag.nl/buitenland/39696/bugarach_veilig_bij_einde_van_de_wereld, '03-03-12. Bugarach veilig bij einde van de wereld', 03-05-2012.

⁷ <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2668/Buitenland/article/detail/3249157/2012/05/01/Het-einde-van-de-wereld-is-in-zicht-gelooft-een-op-de-zeven-mensen.dhtml>, 'Het einde van de wereld is in zicht, gelooft een op de zeven mensen', 02-05-2012.

wereld en een verlichting van de mensheid en de pessimisten op rampen en catastrofes, maar bij beide lijkt onze planeet, in betere of slechtere staat, te blijven bestaan.⁸

Binnen de eschatologie, de ‘leer van de laatste dingen’, speelt het lot van de gehele schepping tegenwoordig een grote rol en niet alleen het lot van de mensen. De natuur en de ecologie maken een steeds groter deel uit van de eindtijdverwachtingen. Dat dit nu een belangrijk thema is komt voor een groot deel door de huidige ecologische problemen en een opkomend milieubewustzijn. Ecologie is de ‘wisselwerking tussen organisme en omgeving’, en sinds de jaren veertig is de invloed van de mens op zijn leefomgeving in het Westen meer in de belangstelling komen te staan, waardoor een groter milieubewustzijn opkwam. De onderwerpen binnen de eschatologie zijn altijd gebaseerd op de eigen tijd en context en wat men hierin hoopt voor de toekomst.⁹ Vandaar dat nu ook de ecologie een belangrijk thema is binnen de eschatologie: ‘In the context of worldwide environmental degradation and perceived societal degeneration, the possibility of global civilization’s collapse seems ever more real, and the prospect of a revolution in human consciousness becomes more attractive for many.’¹⁰ In deze scriptie wil ik onderzoeken of in deze eindtijdvoorspellingen nog plaats is voor een verantwoordelijkheid voor de ecologie, of dat deze verantwoordelijkheid buiten de mens wordt gelegd.

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw worden ecologische problemen steeds vaker in een apocalyptische context geplaatst. Vele wetenschappers waarschuwden in deze tijd voor de achteruitgang van de wereld. Zo kwam in 1972 het boek *The limits to growth* van de Club van Rome uit, over de ecologische schade die door de economie wordt veroorzaakt. Mede hierdoor kwamen apocalyptische scenario’s naar voren over klimatologische en geologische rampen, het broeikaseffect, vervuiling, uitputting van de

---

⁸ R.K. Sitler, ‘The 2012 phenomenon. New Age appropriation of an ancient Mayan calendar’, *Nova Religio* 9 (2006) 24-38, aldaar 24.; M. York, ‘New Age’, in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1193-1197, aldaar 1193-1194. En M. Restall en A. Solari, *2012 and the end of the world. The western roots of Maya Apocalypse* (Lanham 2011) 115-117.

⁹ W.J. La Due, *The trinity guide to eschatology* (New York en Londen 2004) 8-9.; J.L. Walls, ‘Introduction’, in: J.L. Walls ed., *The oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 3-18, aldaar 4-6.; B. Taylor, *Dark green religion: nature spirituality and the planetary future* (Berkeley, Los Angeles en Londen 2010) 31-36.; R. Bauckham, ‘Conclusion: Emerging issues in eschatology in the twenty-first century’, in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 671-689 aldaar 673-676. En D. Wojcik, *The end of the world as we know it. Faith, fatalism, and apocalypse in America* (New York 1997) 170-174.

¹⁰ Sitler, ‘The 2012 phenomenon’, 33.

ozonlaag, etc. Hierin werd vooral benadrukt tot wat voor destructie de mens in staat is, en dat dit een onomkeerbaar proces is: ‘(...) environmental destruction [has] been viewed as an endtimes sign, a certainty rather than a disaster that human beings might prevent through responsible action.’¹¹ In deze wetenschappelijke eindtijdvoorspellingen is de mens dus wel degelijk verantwoordelijk voor de ecologie, maar het is maar de vraag of de vernietiging van de aarde nog is tegen te houden.

De vraag naar verantwoordelijkheid is een ethische. Verantwoordelijkheid gaat over het al dan niet handelen en de redenen die mensen hiervoor hebben. Door grote bedreigingen, zoals grote ecologische problemen, gaan veel mensen op zoek naar een leidraad voor hun handelen. Deze is bijvoorbeeld te vinden in voorspellingen, waarbij kennis over de grote krachten die in onze tijd aan het werk zijn mensen houvast kan geven voor de te ondernemen acties.¹²

De redenen die mensen hebben voor hun handelingen hangen samen met hun wereldbeeld en de ethiek die hieruit voortkomt. De socioloog Max Weber noemt hiervoor twee (ideaal)typen van religieuze wereldbeelden: *Weltablehnung*, wereldafwijzing en *Weltbejahung*, wereldbevestiging. In het eerste type wordt de wereld als afleidend gezien in de zoektocht naar verlossing en activiteit in de wereld moet dus zoveel mogelijk worden beperkt. In het tweede type kan in de wereld al aan de weg naar verlossing worden gewerkt. Hierin wordt de mens dus meer aangezet om de wereld te beïnvloeden en vorm te geven en hierin ethisch te handelen. Deze typen zijn te vergelijken met de indeling tussen *otherworldliness* en *this-worldliness* van de filosoof en historicus Arthur Lovejoy. *Otherworldliness* is het geloof dat het goede niet op deze wereld te vinden is en ook nooit zal zijn, maar alleen in een fundamenteel verschillende wereld. *This-worldliness* is daarentegen het geloof dat deze wereld kan en zal verbeteren of dat het volgend leven een verbeterde versie is van het aardse leven. Wereldbevestigende of *this-worldly* overtuigingen zullen mensen dus waarschijnlijk eerder aanzetten tot milieuvriendelijk gedrag dan wereldafwijzende of *otherworldly*

---

¹¹ Wojcik, *The end of the world as we know it*, 172.

¹² S. Miller, *Social action: A teleological account* (Cambridge 2001) 234-237. En J. Kremer en M.E. Gomes, ‘Prophecy and historical responsibility’, *ReVision* 23 (2000) 2, aldaar 2.

overtuigingen. Tot welke groep de 2012-voorspellers behoren, zal in dit onderzoek daarom ook worden bekeken.¹³

De verantwoordelijkheid die tot nu toe besproken is, is vooral een verantwoordelijkheid voor wat er gedaan moet worden. Dit is verantwoordelijkheid voor de toekomst, *prospective responsibility*, in tegenstelling tot verantwoordelijkheid voor al uitgevoerde (of nagelaten) handelingen in *retrospective responsibility*. Voor het bevorderen van milieuvriendelijk gedrag is vooral de verantwoordelijkheid voor de toekomst van belang, hoewel verantwoordelijkheid voor het verleden hier wel extra gewicht aan kan verlenen. Volgens de filosoof Hans Jonas wordt de menselijke verantwoordelijkheid voor de toekomst groter, naarmate de invloed van de mens op de wereld groter wordt. Was de ethiek vroeger nog antropocentrisch georiënteerd, tegenwoordig strekt de invloed van de mens zich door de recente technologische ontwikkelingen zover uit dat zij zich ook verantwoordelijk moet gaan gedragen tegenover haar omgeving.¹⁴

In de huidige eindtijdverwachtingen is een onderscheid te maken tussen wetenschappelijke en religieuze voorspellingen. Hierin bestaan verschillen in de mate van verantwoordelijkheid (*retrospective responsibility*) die aan de mens wordt toegekend. De religieuze eindtijd heeft een bovennatuurlijke oorzaak en is onvermijdelijk. Het is een vaststaand verhaal over de wereld. De mens heeft hierdoor meestal geen verantwoordelijkheid voor de huidige problemen, omdat deze zo moesten gebeuren. Menselijke fouten krijgen hierbij een religieuze interpretatie. De wetenschappelijke eindtijd kan echter worden voorkomen door menselijk ingrijpen (als het nog niet te laat is). Dit is *prospective responsibility*. De mens wordt hier als

---

¹³ Dit zijn echter wel ideaaltypen die in de praktijk niet zo strikt gescheiden zijn.

S. Whimster ed, *The essential Weber. A reader* (Londen en New York 2004) 215-219. Vertaling van: M. Weber, *Gesammelte Aufsätze zur Religionssoziologie I*, Hoofdstuk: *Zwischenbetrachtung: Theorie der Stufen und Richtungen religiöser Weltablehnung.*; H.G. Kippenberg, *Discovering religious history in the modern age* (Princeton en Oxford 2002) 124, 164-174.; J. Verstraeten, 'The tension between 'Gesinnungsethik' and 'Verantwortungsethik'. A critical interpretation of the position of Max Weber in 'Politik als Beruf', *Ethical perspectives 2* (1995) 180-187, aldaar 180-182. En A.O. Lovejoy, *The great chain of being. A study of the history of an idea* (13e druk; Harvard 1977) 24-30.

¹⁴ H. Jonas, *The imperative of responsibility. In search of an ethics of the technological age* (Chicago en Londen 1984) ix-x, 1-4, 136-140, 201-202. en M.G. Furnari, 'From the ontological of temporality to the ethics of the future: care and responsibility in Hans Jonas' in: L.V. Siegal ed., *Philosophy and ethics: New research* (New York 2006) 131-155, aldaar 144-145.

verantwoordelijke gezien en ook als degene die het probleem op moet lossen, bijvoorbeeld met behulp van technische oplossingen. Daar staat tegenover dat wetenschappelijke voorspellingen die in apocalyptische termen worden verwoord ook een fatalistisch en onvermijdelijk karakter kunnen krijgen. Hierin komt alleen de angst voor de toekomst naar voren en geen hoop op (bovennatuurlijke) redding. Deze angst kan mensen verlammen en hen juist inactief maken.¹⁵

Het onderscheid tussen hoopvolle, optimistische voorspellingen en hopeloze, pessimistische voorspellingen geeft verder inzicht in de verantwoordelijkheid, of *retrospective responsibility* en handelingsbereidheid, of *prospective responsibility*, van eindtijdgelovigen voor de ecologie. Pessimistische voorspellingen zetten mensen niet aan tot handelen, het is al te laat en het einde is onvermijdelijk.¹⁶ Angst kan mensen wel aanzetten tot handelen, maar dit is vaker een aanpassing aan het probleem of de voorbereiding op een pessimistische toekomst dan het oplossen ervan. Een gevoel van hoop leidt echter tot meer creativiteit en oplossingen.¹⁷ Alleen de hoop op een betere toekomst maakt het ook zinvol om te proberen deze toekomst te verwezenlijken en hiervoor actie te ondernemen. Volgens de theoloog Jürgen Moltmann is het juist het geloof in een betere wereld dat ervoor zorgt dat mensen zich actief inzetten om deze betere wereld alvast te realiseren en voor te bereiden, ook al heb je misschien geen invloed op wanneer deze aan zal breken, kun je wel beïnvloeden hoe deze aan zal

---

¹⁵ J. Moltmann, *The coming of God. Christian eschatology* (Londen 1996) 202-204, 211.; P.M. Scott, 'Are we there yet? Coming to the end of the line – a postnatural enquiry', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 260-280, aldaar 264-268, 273-274.; P.S. Boyer, 'Religious and secular views on endtime, by Andrew J. Weigert', *Contemporary sociology* 35 (2006) 43-44, aldaar 43-44.; C. Deane-Drummond, 'Beyond humanity's end: an exploration of a dramatic versus narrative rhetoric and its ethical implications', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 242-259, aldaar 242-248, 251. En M. Schoch-Spana, 'Bioterrorism: US public health and a secular apocalypse', *Anthropology today* 20 (2004) 8-13, aldaar 12-13.

¹⁶ S. Skrimshire, 'Introduction: how should we think about the future?', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 1-10, aldaar 2-5.

¹⁷ F. Buell, 'A short history of environmental apocalypse', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 13-36, aldaar 28-32. En S.S. Amsler, 'Bringing hope 'to crisis': crisis thinking, ethical action and social change', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 129-152, aldaar 129-136.

breken.¹⁸ Hij lijkt hier overigens al wel uit te gaan van een *Weltbejahend* wereldbeeld. Met hoop voor de toekomst en het beeld voor ogen van een betere toekomst zouden mensen zich dus wel inzetten voor een betere wereld en verantwoordelijkheid nemen, maar met een pessimistische eindtijdverwachting niet. In de New Age-voorspellingen voor 2012 komen meestal echter zowel de hoop op een betere wereld als de pessimistische verwachtingen terug.

In onderstaande tabel zijn deze indelingen schematisch weergegeven.

Eindtijdvoorspellingen	Wetenschappelijk	Religieus
Optimistisch	*Vermijdelijk ¹⁹ *Wel verantwoordelijkheid (<i>retrospective responsibility</i>) *Wel invloed (<i>prospective responsibility</i>)	*Onvermijdelijk *Geen verantwoordelijkheid: bovennatuurlijke oorzaak (<i>retrospective responsibility</i>) *Wel invloed (<i>prospective responsibility</i>)
Pessimistisch	*Onvermijdelijk *Wel verantwoordelijkheid (<i>retrospective responsibility</i>) *Geen invloed, aanpassing (<i>prospective responsibility</i>)	n.v.t. ²⁰

De hoofdvraag van dit onderzoek is hoe de eindtijdverwachtingen voor 2012 het gevoel van verantwoordelijkheid voor de ecologie van de voorspellers beïnvloeden. Hiervoor zal gekeken worden waar de voorspellingen in de verdeling van religieus / wetenschappelijk en optimistisch / pessimistisch passen en of deze indeling wel klopt voor de voorspellingen. Met name de optimistische en *Weltbejahende* voorspellers zouden meer bereidheid moeten tonen om iets te ondernemen voor het milieu, omdat

¹⁸ Moltmann, *The coming of God*, 211-217.; Wojcik, *The end of the world as we know it*, 97-99, 170-174.; Schoch-Spana, 'Bioterrorism', 12-13. En S.H. Webb, 'Eschatology and politics', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 500-517, aldaar 502-504.

¹⁹ De eindtijd kan voorkomen worden.

²⁰ Religieuze eindtijdverwachtingen zijn (in de hier onderzochte religies) eigenlijk altijd optimistisch, in ieder geval voor de gelovigen. Niet-gelovigen zullen zich weinig van de voorspellingen aantrekken en zeker geen actie ondernemen om de eindtijd te beïnvloeden. Hierbij moet wel gezegd worden dat o.a. volgens Moltmann en Scott apocalyptische termen altijd religieuze termen zijn en dit dus altijd min of meer religieuze voorspellingen blijven. Het ontkennen van een bovennatuurlijke kracht hierin zorgt alleen voor de eliminatie van hoop in de voorspellingen, waardoor deze automatisch pessimistisch worden.

Bron: Moltmann, *The coming of God*, 202, 211-217. En Scott, 'Are we there yet?', 264-268, 273-274.

voor hen de voorspelde eindtijd voorkomen of in ieder geval beïnvloed kan worden. De vraag is dus waar een beter milieu begint: bij jezelf, dat mensen er zelf nog iets aan kunnen bijdragen; bij een bepaalde datum, dat het sowieso wel gebeurt; of misschien wordt het helemaal niet beter?

Zoals gezegd komt de ethiek en de verantwoordelijkheid om al dan niet te handelen voort uit het wereldbeeld dat mensen hebben. Daarom zal ten eerste worden onderzocht hoe in de New Age de aarde wordt gezien. De ecologie is de wisselwerking tussen een organisme en zijn omgeving en hier zal ik me specifiek richten op de relatie tussen de mens en de aarde zoals die binnen de New Age gezien wordt en hoe en of dit beeld terugkomt in de eindtijdvoorspellingen voor 2012. Dit wordt bekeken aan de hand van de indeling van Lovejoy tussen *this-worldliness* en *otherworldliness*.²¹ Het idee van *this-worldliness* komt overeen met de optimistische verwachting voor een betere wereld, met de toevoeging dat deze betere wereld op de huidige wereld is of er in ieder geval op lijkt. Dit zou mensen aan moeten zetten tot het daadwerkelijk verbeteren van de wereld. Of dit ook geldt voor de New Age-voorspellingen voor 2012 zal hier dus onderzocht worden.

Ten tweede zal worden gekeken naar de invloed van de voor de voorspellingen gebruikte bronnen op het aardebeeld dat in de voorspellingen naar voren komt. Bij de 2012-voorspellingen worden standaard de Maya-indianen als belangrijkste bron genoemd. Het is hiermee één van de weinige westerse eindtijdvoorspellingen waarin het christendom niet de belangrijkste bron is. De indiaanse religies hebben tegenwoordig een vorm van natuurspiritualiteit gemeen waarbij de Aarde als moeder van de mensheid wordt gezien, voor wie we verantwoordelijk zijn en goed moeten zorgen.²² Komt dit beeld van Moeder Aarde terug in de voorspellingen voor 2012? En heeft dit effect op de manier waarop de voorspellers zeggen dat de mensheid met de aarde om moet gaan? Daarnaast zal worden gekeken of er meer gebruik wordt gemaakt van religieuze of van

---

²¹ Lovejoy, *The great chain of being*, 24-30.

²² Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 1-5.; Sittler, 'The 2012 phenomenon', 25-27.; A. Porterfield, 'Native American spirituality', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1162-1163, aldaar 1162-1163. En C. Anthony, 'The road more traveled', *Publishers weekly* December 6 (1991) 19-28, aldaar 24.

wetenschappelijke bronnen voor de eindtijdvoorspellingen en wat dit zegt over de verantwoordelijkheid voor de ecologie erin.

Na de twee vragen over het beeld dat deze voorspellers hebben van de aarde, zal ten slotte worden gekeken in hoeverre dit hen daadwerkelijk aanzet tot handelen. Ik zal onderzoeken wat de 2012-voorspellers zelf zeggen dat mensen moeten doen voor het milieu en of zij vinden dat het nut heeft om je daarvoor in te zetten. Hoeveel invloed denken zij dat de mensheid heeft op een beter milieu en een betere wereld? Daarbij wordt gekeken of het klopt dat optimistische voorspellers wel invloed hebben en pessimistische voorspellers niet. Zijn er volgens hen bovendien oplossingen voor de ecologische crisis mogelijk, of hoeven we alleen maar af te wachten tot het nieuwe en betere tijdperk arriveert?

Deze vragen wil ik proberen te beantwoorden aan de hand van vijf casussen. Deze zijn geselecteerd op verschillende criteria. Ten eerste heb ik gezocht naar de auteurs zelf en niet de verzamelaars. Op internet zijn vele websites waar allerlei informatie bij elkaar wordt gezet, maar voor dit onderzoek heb ik me gericht op de mensen die de teksten schrijven. Binnen New Age verloopt de communicatie voornamelijk door middel van het internet, boeken, tijdschriften en lezingen.²³ Daarom is voornamelijk naar deze bronnen gezocht. Daarbij heb ik een lezing bezocht over 2012, boeken gezocht en artikelen in tijdschriften en op internet, en heb ik verschillende (internet)films over dit onderwerp bekeken. Ik heb mijn zoektocht hierbij beperkt tot Nederland, maar met één casus uit België, om zowel vertegenwoordigers van de optimistische als pessimistische voorspellingen te kunnen vergelijken. Serieuze pessimistische 2012-voorspellers bleken in Nederland namelijk moeilijk te vinden.

Er zijn bovendien vertegenwoordigers uitgezocht van de twee belangrijkste groepen van voorspellers: de grenswetenschappers en de channelaars. Deze groepen zal ik in het tweede hoofdstuk verder introduceren. Daarnaast is er nog een filmmaker uitgekozen, die zich vooral met de Maya zelf bezig houdt. Al deze vertegenwoordigers hebben 2012 als hoofdonderwerp en worden vaak aangehaald door, of zijn in ieder geval bekend bij, anderen die zich met 2012 gerelateerde onderwerpen bezighouden.

---

²³ W.J. Hanegraaff, *New Age religion and western culture. Esotericism in the mirror of secular thought* (Utrecht 1995) 14. En D. Corrywright, 'New Age diffuse communities', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 167-180, aldaar 167-169.

De casussen zal ik in het tweede hoofdstuk verder introduceren. In het eerste hoofdstuk zal allereerst de New Age en het 2012-fenomeen verder worden geïntroduceerd. In het derde tot en met het vijfde hoofdstuk zullen de bovenstaande deelvragen worden besproken, over het aardebeeld, de bronnen en de inzet voor het milieu. Ten slotte zal in de conclusie een antwoord worden gezocht op de hoofdvraag hoe deze eindtijdverwachting voor 2012 het gevoel van verantwoordelijkheid voor de ecologie van de voorspellers beïnvloedt: waar (en of) het betere milieu begint.

Hoofdstuk 1: Van New Age tot 2012

Wat is New Age

New Age is begonnen als subcultuur in de westerse wereld, maar heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een zeer brede, min of meer samenhangende beweging, die mensen in alle vlakken van de maatschappij aanspreekt.²⁴ Het is geen vaste groep, maar een beweging van voornamelijk individuele ‘spirituele zoekers’. Zij behoren tot een ‘cultisch milieu’, dat bestaat uit een mix van spirituele en esoterische (geheime of verborgen) ideeën uit oosterse religies en westers occultisme.²⁵ Het cultisch milieu is een begrip van de socioloog Colin Campbell. Het is een milieu waarin de meer alternatieve en afwijkende geloofssystemen bestaan, opkomen en weer verdwijnen. Iedere ‘gelovige’ kan zijn eigen geloofssysteem samenstellen uit de verschillende elementen in dit cultische milieu (en daarbuiten). Het cultisch milieu is hierdoor individualistisch, los gestructureerd en heeft wisselende geloofssystemen. Er zijn geen algemene doctrines of gebruiken en de grenzen zijn los, maar toch zijn er verbindende factoren. Dit zijn bijvoorbeeld het spirituele zoeken in allerlei verschillende tradities en religies, belangstelling voor de esoterie, cultuurkritiek en de focus op zelfverbetering en (spirituele) ontwikkeling. Ook zijn er geen leiders voor New Age als geheel, maar wel woordvoerders, therapeuten en leermeesters die de mensen kunnen helpen op hun spirituele zoektocht.²⁶

---

²⁴ De term New Age wordt niet vaak meer door de beoefenaars zelf gebruikt. Bovendien is in een groot deel van dit milieu de verwachting van een nieuwe tijd niet meer relevant. Alternatieve termen zijn echter lastig te introduceren, aangezien de term New Age al gemeengoed is. Voor een discussie hierover zie onder meer:

S. Sutcliffe en M. Bowman, ‘Introduction’, in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000) 1-13.; S. Sutcliffe, ‘“Wandering Stars”: seekers and gurus in the modern world’, in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000) 17-36.; P. Heelas, *Spiritualities of life: New Age romanticism and consumptive capitalism* (Malden en Oxford 2008). En G.D. Chryssides, ‘Defining the New Age’, in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 5-24

²⁵ Voor een discussie over de bruikbaarheid van de term ‘cultisch milieu’ en alternatieven, zoals SPIN, zie onder meer: Corrywright, ‘New Age diffuse communities’, 167-180. En A. Possamai, ‘Producing and consuming New Age spirituality: the cultic milieu and the network paradigm’, in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 151-165.

²⁶ C. Campbell, ‘The cult, the cultic milieu and secularization’ in: M. Hill ed., *A sociological yearbook of religion in Britain* 5 (Londen 1972) 119-136, aldaar 119-124.; Chryssides, ‘Defining the New Age’, 10-20.; York, ‘New Age’, 1193-1194.; W.J. Hanegraaff, ‘New Age religion and secularization’, *Numen* 47 (2000)

Het cultisch milieu van New Age past goed in de hedendaagse consumentencultuur, doordat iedereen zijn eigen geloofssysteem samen kan stellen uit vele tradities en geloofssystemen, en daarbij ook hulp kan krijgen van een leger aan therapeuten, boeken en internetsites. New Age bestaat uit een cluster van overtuigingen, waaronder channeling, astrologie en New Age wetenschap, die met elkaar te maken hebben of naast elkaar bestaan. De antropoloog Clifford Geertz noemt religie een symbolisch systeem dat menselijk handelen beïnvloedt, doordat het dagelijks leven kan worden ingepast in een overkoepelend betekenisstelsel. New Age valt hier ook onder, maar niet als één religie, maar als een groep van religieuze systemen, het cultisch milieu. New Age is volgens de religiewetenschapper Wouter Hanegraaff een vorm van spiritualiteit. Spiritualiteit is het individueel toepassen en manipuleren van symbolische systemen, waar religie het institutioneel toepassen hiervan is. Binnen de spiritualiteit worden vaker symbolische systemen uit andere tradities en religies geleend, waaruit een individuele interpretatie en synthese wordt gemaakt. De autoriteit ligt hierbij niet langer bij de producent, maar bij de consument.²⁷

New Age is een product van de hedendaagse westerse cultuur, waarin religie is veranderd door de ontkerkelijking en het individualisme. De pluralistische westerse cultuur is niet langer gegrond in één religieus systeem van symbolen, maar kent meerdere systemen naast elkaar. De relativistische kijk van New Age hierop geeft een mogelijkheid om hiermee om te gaan. Mensen hebben nu de keus uit veel meer verschillende symbolische systemen, zowel religieus als niet-religieus. New Age is een goed voorbeeld van deze culturele ontwikkelingen. Het cultisch milieu van de New Age bestaat uit een geheel van verschillende symbolische systemen, die niet langer in één religie zijn ingebed, zoals in het verleden, maar in de seculiere cultuur zelf. Mensen maken hun eigen samenstelling uit de verschillende symbolische systemen en geven hun

---

288-312, aldaar 289. En O. Hammer, *Claiming knowledge, strategies of epistemology from theosophy to the New Age* (Leiden 2001) 27-29.

²⁷ C. Geertz, *The interpretation of cultures: selected essays* (New York 1973) 91-93.; Heelas, *Spiritualities of life*, ix-x.; Sutcliffe, 'Wandering Stars', 17-36, aldaar 17-19.; York, 'New Age', 1193-1194.; Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 14-17.; Hammer, *Claiming knowledge*, 27-29. En Possamai, 'Producing and consuming New Age spirituality', 151-152, 156.

eigen betekenis hieraan. De keuze is geheel afhankelijk van de eigen individuele voorkeuren en de culturele context van een pluralistische samenleving.²⁸

Het individualisme komt binnen de New Age daarnaast sterk terug in haar focus op zelfverbetering door cursussen en therapieën en de nadruk op de persoonlijke, innerlijke ervaring. Binnen de westerse cultuur worden New Age-gerelateerde zelfhulpboeken en cursussen steeds populairder, ook bijvoorbeeld in het onderwijs en het bedrijfsleven. De mainstream cultuur neemt steeds meer elementen en ideeën van New Age in zich op, al dan niet in een afgezwakte variant. New Age wordt daarmee steeds zichtbaarder in de huidige westerse cultuur, maar blijft daarbinnen toch een zeer klein onderdeel.²⁹

De persoonlijke ervaringen zijn volgens de religiewetenschapper Olav Hammer, een van de belangrijkste methoden binnen New Age om een gedane claim te onderbouwen. Ze overtreffen daarbij de drie belangrijkste argumentatiestrategieën binnen New Age: de (natuur)wetenschappen, wijsheid van oude culturen, en gechannelde boodschappen en openbaringen. Het zoeken van antwoorden in de wetenschap en bij andere culturen en symbolische systemen is volgens Hammer eveneens een typisch product van onze moderne tijd.³⁰

Eschatologie en Apocalyps

De New Age eindtijdverwachting komt gedeeltelijk voort uit de christelijke eindtijdverwachting en de veelgebruikte term Apocalyps komt eveneens voort uit de christelijke traditie. Tegenwoordig wordt deze term voornamelijk geïnterpreteerd als het catastrofale einde van de wereld, maar oorspronkelijk was het de Bijbelse openbaring van de gebeurtenissen rond het einde van de geschiedenis, zoals de komst van de Messias. Deze gebeurtenissen leidden tot een verlossing, een nieuwe wereld of een nieuwe tijd, maar de overgang ging vaak inderdaad met catastrofes gepaard. Door deze

---

²⁸ Hanegraaff, 'New Age religion and secularization', 301-307.

²⁹ Heelas, *Spiritualities of life*, 60-65, 69, 73-75.; Sutcliffe en Bowman, 'Introduction', 10-11. En S. Bruce, 'New Age and secularisation', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000) 220-235, aldaar 229-234.

³⁰ Hammer, *Claiming knowledge*, 331-333.

rampen verdwijnt het kwaad van de aarde en kan daarna de betere tijd aanbreken.³¹ De New Age-voorspellingen komen misschien voort uit de christelijke traditie, maar het zijn geen christelijke voorspellingen. Profetieën en openbaringen zoals deze in de Bijbel terugkomen zijn voorspellingen van profeten, die niet hun eigen verhaal vertellen, maar een boodschap van God doorgeven. De New Age-voorspellers geven daarentegen juist hun eigen interpretatie van de geschiedenis en de toekomst. Dit doen zij echter wel, net als in de profetieën, mede aan de hand van dromen en visioenen en tegen de autoriteit van de (religieuze) geïnstitutionaliseerde leiders in.³²

Westerse eindtijdverwachtingen zijn tegenwoordig dus niet meer allemaal christelijk of apocalyptisch in de oorspronkelijke betekenis van het woord. Een term die meerdere vormen van eindtijddenken omvat is ‘eschatologie’. Dit is de leer van de laatste dingen, of, in verschillende interpretaties, het einde van de wereld, de geschiedenis of het huidige tijdperk. Naast invloeden uit andere religies komen in de westerse eschatologie sinds de Verlichting ook steeds meer niet-religieuze thema’s naar voren. Dit zijn zowel optimistische ideeën over vooruitgang naar rede, vrijheid en technologische oplossingen, als pessimistische wetenschappelijke verwachtingen over een atoomoorlog of het broeikas-effect.³³

---

³¹ S.L. McKenzie, *How to read the bible: history, prophecy, literature. Why modern readers need to know the difference, and what it means for faith today* (Oxford 2005) 120-128.; J.R. Hall, P.D. Schuyler en S. Trinh, *Apocalypse observed. Religious movements and violence in North America, Europe and Japan* (Londen en New York 2000) 3-6.; K. Kumar, ‘Apocalypse, millennium and utopia today’, in: M. Bull ed., *Apocalypse theory and the ends of the world* (Oxford en Cambridge, Ma 1995) 200-226, aldaar 203-214.; B. McGinn, *Apocalypticism in the western tradition* (Aldershot en Brookfield 1994) 3-6, 10-11. En Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 88-90.

³² F.E. Greenspahn, ‘Why prophecy ceased’, *Journal of biblical literature* 108 (1989) 37-49, aldaar 37, 41-42, 49.; F. Kenworthy, *Ancient prophecy and modern crisis. The relevance of Old Testament prophecy today* (Londen 1958) 8, 29. En W.H. Swatos, Jr., ‘Preface: The only way into the kingdom of God?’ in: D.G. Tumminia en W.H. Swatos, Jr. eds., *How prophecy lives* (Leiden en Boston 2011) vii-viii, aldaar vii.

³³ D.S. Katz en R.H. Popkin, *Messianic revolution. Radical religious politics to the end of the second millennium* (Londen 1999) xv-xxv, 249-253.; J.J. Collins, B. McGinn en S.J. Stein, ‘General introduction’, in: S.J. Stein ed., *The encyclopedia of apocalypticism. Volume 3: Apocalypticism in the Modern period and the contemporary age* (New York 1998) ix-xiii, aldaar ix-x, xii.; Walls, ‘Introduction’, 4-6.; McKenzie, *How to read the bible*, 120-128.; Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 119-120. ; W. Pannenberg, ‘Modernity, history, and eschatology’, in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 493-499, aldaar 497-498.; E.R. Daniel, ‘Apocalypticism in Medieval Christianity’, in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 98-100, aldaar 98-100.; R. Kranenborg, ‘Berekeningen van het einde. Apocalyptische berekeningen binnen christendom en New Age’, *Religieuze bewegingen in Nederland 32. Eindtijdbewegingen* (Amsterdam 1996) 1-40, aldaar 7-10. En R. Russell, ‘Cosmology and eschatology’, in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 563-580 aldaar 565-567.

New Age eindtijdverwachtingen

New Age komt voort uit een lange westerse esoterische traditie, waarbij de nadruk voornamelijk ligt op het zoeken naar waarheid en kennis en de persoonlijke ervaring. Haar belangrijkste voorlopers zijn de Theosofische beweging, die eind negentiende eeuw werd opgericht door Helena Blavatsky en de UFO-cultussen uit de jaren vijftig van de vorige eeuw, waarin de komst van een nieuw tijdperk verwacht werd. De tegencultuur in de jaren zestig kwam voort uit hetzelfde cultische milieu als de UFO-cultussen en ook hier was sprake van een eindtijdverwachting, van het astrologische Watermantijdperk. Deze tegencultuur ontwikkelde zich tot New Age, waarvan de naam eind jaren zeventig gemeengoed was geworden.³⁴

Vanaf de jaren zeventig is de eindtijdverwachting echter minder belangrijk geworden binnen de New Age. Naar aanleiding hiervan verdeelt Hanegraaff New Age in twee groepen. New Age *sensu lato*, in algemene zin, is de algemene, brede beweging, die sinds de jaren zeventig opkwam. New Age *sensu stricto*, in engere zin, heeft als hoofdonderwerp nog de spoedige komst van een nieuwe tijd, het Watermantijdperk.³⁵ Deze laatste is dus ook de groep die in dit onderzoek wordt bestudeerd.

De naam 'New Age' komt van de verwachting van een 'nieuwe tijd', dit is meestal het Watermantijdperk, maar vaak wordt er ook wat vager over een nieuw tijdperk met een hoger bewustzijnsniveau gesproken. De overgang naar dit nieuwe tijdperk gaat in een deel van de gevallen, net als in de apocalyptische verwachtingen, gepaard met rampen. Waterman is een teken uit de astrologische dierenriem, de sterrenbeelden aan de aardse horizon. Ongeveer om de 2000 jaar gaat onze planeet een nieuw teken van de dierenriem in, waarmee een nieuw tijdperk aanbreekt op aarde. Volgens velen zal dus binnenkort het huidige Vissentijdperk overgaan in het Watermantijdperk. De interpretaties over hoe dit tijdperk er precies uitziet lopen erg uiteen, evenals de berekeningen wanneer het zal beginnen. Astronomisch gezien is het precies te berekenen, maar binnen de astrologie worden vaak ook vele andere

---

³⁴ Chrystides, 'Defining the New Age', 6-9.; K. von Stuckrad, 'Esotericism', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 606-612, aldaar 606-607.; Hammer, *Claiming knowledge*, 2-5, 73-82. En W.J. Hanegraaff, 'Over enkele doemscenario's in hedendaagse esoterie en New Age', *Religieuze bewegingen in Nederland 32. Eindtijdbewegingen* (Amsterdam 1996) 41-69, aldaar 44.

³⁵ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 88-90.

berekeningsmethoden (erbij) gebruikt.³⁶ Zo kan je de nieuwe tijd aan zien komen door de tekenen des tijds, zoals bijvoorbeeld verschillende crises, maar bijvoorbeeld ook door middel van boodschappen van wezens uit een hogere dimensie (channeling) of bijvoorbeeld aan de hand van de voorspellingen van Nostradamus.³⁷ Daarnaast wordt in de New Age-eschatologie veel berekend, vaak voortbouwend op visioenen. Hammer noemt dit pseudo-rationele berekeningen.

Voor het berekenen van het begin van de nieuwe tijd binnen New Age noemt Hammer drie (niet-astronomische) tradities. Ten eerste de astrologische berekening van het Watermantijdperk. Het begin van het huidige Vissentijdperk wordt hierbij meestal gelegd bij de komst van Jezus en de opkomst van het christendom, en van daaruit wordt verder gerekend naar het begin van het volgende tijdperk. Daarnaast is er de piramidologie, waarvoor met name de piramide van Gizeh gebruikt wordt en waarvan we een kort voorbeeld hebben gezien in het citaat van Agatha Christie vooraan in dit onderzoek. Ten slotte noemt hij de Mayakalender.³⁸ Dit is de belangrijkste bron voor de eindtijdvoorspellingen over 2012.

2012 en de Mayakalender

Het berekenen van de datum van de eindtijd aan de hand van de Mayakalender heeft voorlopers in het einde van de negentiende eeuw en werd weer opgepikt in de jaren '70, toen Frank Waters er een boek over schreef: *Mexico Mystique*. In 1987 werd de Mayakalender pas echt populair door het werk van José Argüelles, *The Mayan Factor*. Argüelles (1939-2011) is een Mexicaans-Amerikaanse kunsthistoricus en vredesactivist. Daarnaast is hij organisator van het *Whole Earth festival*, waarbij een milieuvriendelijke leefwijze en respect voor Moeder Aarde wordt aangeprezen. Volgens Argüelles zouden de Maya een wetenschap hebben gehad die superieur is aan de onze, vooral op het terrein van de astronomie. Hierdoor zouden hun kalenders ook zo precies zijn. Bij zijn

---

³⁶ Volgens sommigen is het Watermantijdperk zelfs al aangebroken, maar meestal wordt het begin ergens in de nabije toekomst voorspeld.

³⁷ Chryssides, 'Defining the New Age', 6-9.; Kranenborg, 'Berekeningen van het einde', 21-30.; Hanegraaff, 'Over enkele doemscenario's in hedendaagse esoterie en New Age', 41.; Hammer, *Claiming knowledge*, 73-78, 243-250. En Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 88-92, 287-289.

³⁸ Hammer, *Claiming knowledge*, 243-250.

zoektocht naar de betekenis van de Mayakalender is hij geholpen door gechannelde boodschappen van een oude Mayakoning. Volgens Hanegraaff is hij bij de berekening van wat volgens hem het einde van de Mayakalender is op 21-12-2012 eveneens beïnvloed door de New Age-onderzoeker Terrence McKenna en zijn onderzoek naar de Chinese I Ching-kalender. McKenna heeft inmiddels echter aangegeven dat zijn berekeningen niet kloppen, waardoor hij waarschijnlijk ook minder of niet wordt aangehaald als bron voor deze eindtijddatum.³⁹

Zesentwintig jaar voor het einde van de Mayakalender, in augustus 1987, zou er volgens Argüelles al een piek zijn geweest in kosmische krachten, het begin van een overgangperiode tot 2012. Dit is de laatste zesentwintigjarige periode van de Grote Cyclus van de Mayakalender. Op deze datum heeft Argüelles de Harmonische Convergentie georganiseerd. Hierbij werden mensen opgeroepen om op verschillende krachtplekken op de wereld te mediteren voor de grote overgang en om het materialisme achter ons te laten en de band met de natuurlijke orde van de werkelijkheid te herstellen. Eén krachtplek, een grote chakra van de aarde, is gelegen bij het Franse dorpje Bugarach, waar vele New Agers zich inmiddels hebben verzameld om het einde van de wereld af te wachten. Bugarach zou een goede plek zijn om de komende transformatie mee te maken door haar ligging op een aardechakra, maar er zitten ook mensen met voorraden in de bergen die grote rampen verwachten bij deze overgang.⁴⁰

Volgens Argüelles moeten we als voorbereiding op het jaar 2012 de door hem aangepaste *Tzolk'in* kalender⁴¹ van de Maya invoeren, omdat deze natuurlijker zou zijn dan onze huidige Gregoriaanse kalender. Deze *Tzolk'in* kalender is namelijk gebaseerd op natuurlijke cycli en op de energiepatronen die vanuit het hart van de Melkweg ons beïnvloeden. De mensen zouden door deze kalender natuurlijker en minder

---

³⁹ W.J. Hanegraaff, 'And end history. And go to the stars': Terence McKenna and 2012', in: C.M. Cusack en C. Hartney eds., *Religion and retributive logic. Essays in honour of professor Garry W. Trompf* (Leiden en Boston 2010) 291-312, aldaar 292-293, 303-311.; Hammer, *Claiming knowledge*, 243-250.; Sitler, 'The 2012 phenomenon', 26. En http://wef.ucdavis.edu/?page_id=2, 'About', 16-02-2012.

⁴⁰ V. Campion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin du monde en l'an 2012', *Schweizerisches archiv für volkskunde* 107 (2011) 145-173, aldaar 152-154.; A. Ivakhiv, 'Harmonic convergence', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 738, aldaar 738. En J. Argüelles, 'Harmonic convergence and the spiritualization of the biosphere', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 738-741, aldaar 738-739.

⁴¹ De Maya hadden meerdere kalenders, waaronder de *Tzolk'in*. De kalender waar meestal aan wordt gerefereerd met de einddatum in het jaar 2012, is de Lange Telling kalender.

materialistisch gaan leven en hierdoor de grote overgang naar het nieuwe tijdperk in 2012 kunnen overleven. Door natuurlijker te gaan leven zouden mensen de balans van de aarde herstellen. Volgens Argüelles zitten we nu in een technische tussenfase waarbij de mens zich heeft losgemaakt van de natuur en er steeds verder vanaf komt te staan. Hierdoor kunnen we globaal met elkaar communiceren, maar krijgen we ook last van gaten in de ozonlaag, het uitsterven van diersoorten en een algehele ecologische crisis. Dit is een stap in onze evolutie, maar nu moeten we om te overleven deze technische fase achter ons laten en weer natuurlijk gaan leven, met zijn aangepaste Mayakalender.⁴²

Hoop op een betere toekomst

Bij Argüelles komt dus ook duidelijk het actuele probleem van een ecologische crisis naar voren. Dit lijkt een belangrijk thema te zijn geworden in de cultuurkritiek van New Age. Op zich wordt binnen New Age milieuactivisme niet erg gepromoot, aangezien ze de aarde eerder zagen als een plek die je moet proberen te ontstijgen, maar dit lijkt de laatste jaren wel te veranderen: ‘(...) as environmental alarm increases in the world at large, New Age channeled messages have revealed a growing turn toward more “green” issues.’⁴³ Ook in voorspellingen voor het Watermantijdperk wordt vaak een terugkeer naar een natuurlijker maatschappij voorspeld. New Age draagt vrijwel altijd een vorm van cultuurkritiek in zich mee en hierbij zit ook kritiek op de mechanische visie op de natuur. De kosmos is een geheel waar wij deel van uitmaken, een organisme, doordrongen van een spirituele kracht, net als dat de mens niet alleen een materieel proces is, maar ook een spiritueel wezen.⁴⁴

Eindtijdverwachtingen zijn een reactie op reële problemen, zoals de ecologische crisis of een mogelijke nucleaire verwoesting, om niet in afwachtend cynisme te vervallen, maar juist zin te verlenen aan de bedreigende omstandigheden. Een tijd van crisis vraagt daarom om hoop op een nieuwe betere tijd: ‘Many speculations about the advent of the New Age are primarily expressions of the need for faith and optimism in

---

⁴² Argüelles, ‘Harmonic convergence and the spiritualization of the biosphere’, 739-740.; Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 281-286. En Campion-Vincent, ‘Bugarach (Aude) et la fin du monde en l’an 2012’, 154-156.

⁴³ York, ‘New Age’, 1196.

⁴⁴ Hanegraaff, ‘New Age religion and secularization’, 291-294.; Hammer, *Claiming knowledge*, 76-77. En York, ‘New Age’, 1193.

the face of present crisis.’⁴⁵ Hierom komen eindtijdvoorspellingen ook vooral in tijden van crisis naar boven. Volgens de religiewetenschapper Kranenborg hebben deze voorspellingen twee functies: ze duiden de wereldgeschiedenis en laten zien dat er na slechte tijden, betere tijden komen. Het is ‘troostliteratuur’. Daarnaast geven deze voorspellingen een structuur en orde in een wanordelijke wereld en bieden ze oplossingen voor problemen die mensen tegenkomen.⁴⁶

Eindtijdvoorspellingen lijken dus altijd gericht te zijn op wereldse crises, maar betekenen in veel gevallen niet het daadwerkelijke einde van de wereld. De meeste mensen willen juist in deze voorspellingen geloven omdat deze hen hoop en zingeving bieden. Hiermee zouden de meeste eindtijdvoorspellingen dus optimistische, hoopvolle voorspellingen moeten zijn, die mensen aan zouden moeten zetten tot actie om de wereld te verbeteren. Hoe de wetenschappelijke en religieuze en optimistische en pessimistische voorspellingen en het al dan niet verantwoordelijkheid nemen voor ecologische problemen zich tot elkaar verhouden zal verder worden uitgewerkt in dit onderzoek. In het volgende hoofdstuk worden allereerst de casussen besproken en wordt gekeken wat zij voorspellen voor 21 december 2012.

---

⁴⁵ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 285.

⁴⁶ Champion-Vincent, ‘Bugarach (Aude) et la fin de monde en l’an 2012’, 165-168. ; R. Fenn, ‘Apocalypse and the end of time’, *Daedalus* 132 (2003) 108-112, aldaar 108, 110.; Hanegraaff, ‘Over enkele doemscenario’s in hedendaagse esoterie en New Age’, 64. En Kranenborg, ‘Berekeningen van het einde’, 7-10.

Hoofdstuk 2: De voorspellingen voor 21-12-2012

Op het internet zijn honderden verschillende voorspellingen te vinden voor wat er binnenkort, op 21 december 2012, met de wereld zal gaan gebeuren. Er is voor ieder wat wils, van zeer pessimistische voorspellingen over grote rampen tot zeer optimistische voorspellingen voor een grote verlichting. In dit onderzoek worden vier Nederlanders en één Belg besproken, die zelf voorspellingen doen over de komende eindtijd. Ze zullen hier eerst kort worden voorgesteld, voordat we verder gaan met het toelichten van de groepen van voorspellers die zij vertegenwoordigen. Daarna wordt besproken wat zij precies voorspellen voor 21 december 2012.

De voorspellers

Onze eerste vertegenwoordiger, Peter Toonen, heeft vele boeken geschreven en geeft ook veel lezingen en workshops over 2012, de Maya en de ‘natuurlijke tijd’. Hiermee bouwt hij voort op de ideeën van José Argüelles over de Maya en de natuurlijke tijd van de *Tzolk'in* kalender. Hij vertelt bijvoorbeeld hoe mensen met deze kalender kunnen werken om hun levensdoel te leren kennen. Hij is geboren in 1958 als oudste van vijf kinderen. Hij heeft andragogie gestudeerd aan de Universiteit van Utrecht en sinds 1985 heeft hij zijn eigen praktijk in ‘personal coaching, aura reading en healing’: *Energie To(o)nen*.⁴⁷ Daarnaast schrijft hij artikelen voor verschillende tijdschriften, waaronder het tijdschrift van de New Age wetenschap, *Frontier Magazine*. Hij heeft tevens de *Frontier Award* gewonnen, ‘voor zijn grensverleggende werk op het gebied van wetenschap en spiritualiteit.’⁴⁸

Peter Toonen noemt zichzelf een verteller, die graag wat opschudding veroorzaakt om zo weer een ‘nieuwe stabiele orde’ te krijgen. Volgens hem hebben mensen namelijk crisissituaties nodig om wat te leren, net zoals hijzelf:

---

⁴⁷ http://www.natuurlijketijd.nl/peter_toonen/, Peter Toonen, ‘Over Peter Toonen’, 20-01-2012. En <http://www.circularsite.com/work1.htm>, ‘Graancirkel – Maya – 2012 weekend’, 20-03-2012.

⁴⁸ <http://www.inspirerendleven.nl/agenda/lezing-peter-toonen-huis-voor-zingeving-welkom-2010-op-weg-naar-2012>, ‘Lezing Peter Toonen in Huis voor Zingeving’, 20-01-2012.

Ik heb de moed gehad maar ben er ook toe gedwongen om [mijn waarnemingsvermogen] te ontwikkelen. (...) Mensen leren pas in een crisis situatie. Het overlijden van mijn vrouw, mijn vader, van kinderen, mijn huis, werk kwijtgeraakt: ik heb het allemaal mee mogen maken. Dat is mijn weg geweest.⁴⁹

Crisissituaties worden binnen New Age vaker gezien als groeipunt, een stap in je ontwikkeling. Als je echt diep in de ellende zit kun je er aan de andere kant weer in het licht uitkomen.⁵⁰ Peters leerweg binnen New Age ging dus via crises, en hij is verder op weg geholpen door de sjamanen. Zij behoren volgens hem tot de natuurlvolken, die de informatie van Moeder Aarde bewaard hebben. Zij konden hem nog laten zien hoe je in contact kunt komen met natuurwezens om hem verder te helpen op zijn pad.⁵¹

De Belgische vertegenwoordiger van de 2012-voorspellers in dit onderzoek is Patrick Geryl (1955). Hij is een van de bekendste gezichten in de reguliere media als het om 2012-voorspellingen gaat. Waarschijnlijk komt dit omdat hij de meest sensationele en pessimistische voorspellingen doet, die goed aansluiten bij het beeld van 2012-voorspellingen dat over het algemeen in de media naar voren komt. Patrick noemt zichzelf een auteur en onderzoeker en volgens een Belgische krant is hij een (werkloze) laborant. Hij heeft verschillende boeken geschreven over 2012 en hij heeft ook zijn eigen website, waar mensen zich kunnen opgeven voor de overlevingsgroep die hij heeft opgericht. Deze website is in het Engels, en hij is hiermee internationaler gericht dan de andere vertegenwoordigers. Patrick wil met zijn overlevingsgroep proberen de komende rampen en catastrofes te overleven en heeft met alle voorbereidingen nu weinig tijd meer voor andere dingen. Mensen kunnen alleen meer informatie krijgen door lid te worden van de overlevingsgroep (voor 20.000,- euro).⁵²

---

⁴⁹ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010, Thema: 2012: Een nieuw begin!', 12-12-2011.

⁵⁰ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 218-219.

⁵¹ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

⁵² Het wordt niet expliciet vermeld (extra informatie is alleen toegankelijk voor leden van de overlevingsgroep), maar het lijkt erop dat Patrick dit geld vooral nodig heeft voor het kopen en opbouwen van een overlevingslocatie en het kopen van voedselvoorraden, boeken en andere middelen om na de ramp te kunnen overleven en weer een samenleving op te kunnen bouwen.

Patrick vertelt dat hij als kind al erg geïnteresseerd was in astronomie, en dat al veel van zijn voorspellingen aan de hand van zijn astronomische berekeningen zijn uitgekomen. Deze berekeningen heeft hij gebaseerd op de aanwijzingen van een oude, hoogontwikkelde beschaving, Atlantis, die door een poolkanteling vernietigd was. Zij zouden een soortgelijke ramp hebben voorspeld voor 2012. Patrick droomde in zijn jeugd al over grote zonne-uitbarstingen, die onze beschaving zouden vernietigen. In 1976 had hij een droom over een grote zonestorm, waar hij ook zijn bekendste schilderij (zie hiernaast⁵³) over heeft gemaakt. Deze droom zal volgens hem werkelijkheid worden in 2012 en het einde van onze beschaving betekenen.⁵⁴

De derde vertegenwoordiger en enige vrouw in deze groep, is Ellen Rauh. Ellen is een channelaar en geeft boodschappen door aan de mensheid van de entiteit Oth. Hier zegt ze door vele testen en beproevingen in te zijn gegroeid. De boodschappen zijn zowel in het Nederlands als in het Engels te lezen op haar eigen site en op verschillende andere sites over 2012-voorspellingen. Verder heeft ze drie boeken geschreven met boodschappen van Oth. Ellen is graag ‘een wegwijzer voor mensen die soms tijdelijk verdwaald zijn.’⁵⁵ Zij wil mensen helpen om te ontdekken wie ze werkelijk zijn. Hiervoor geeft ze naast de algemene boodschappen van Oth ook privé boodschappen door, doet ze ‘aurahealings’ en geeft ze workshops.⁵⁶

---

http://www.howtosurvive2012.com/htm_day/home.htm, ‘About Patrick Geryl’, 01-02-2012. En <http://www.gva.be/nieuws/in-de-rand/aid1103175/antwerpse-doemdenker-blijft-bij-onheilsprofetie-voor-2012.aspx?cmt=all>, Dirk Hendrickx, ‘Antwerpse doemdenker blijft bij onheilsprofetie voor 2012’ (02-01-2012), 02-02-2012.

⁵³ http://www.howtosurvive2012.com/htm_night/world_02.htm, Patrick Geryl, ‘The magnetic field of the sun changes’, 01-06-2012.

⁵⁴ Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, De Nederlandse film en televisie academie (2009).

⁵⁵ <http://oth-channeling.com/nederlands/ellen-rauh.htm>, ‘Ellen Rauh’, 21-05-2012.

⁵⁶ <http://www.bovendien.com/actualiteit/nieuwjaarsboodschap-2012-oth-channeling-door-ellen-rauh>, ‘Nieuwjaarsboodschap 2012, Oth-channeling door Eillen Rauh’, 12-01-2012.; <http://lightworkers.org/node/94803>, ‘Oth-channeling by Ellen Rauh’, 21-01-2012.; <http://federationoflightcommunity.lefora.com/2011/12/30/ellen-rauh-oth-channeling-new-years-message-2012/>, ‘Ellen Rauh – Oth-channeling – New Year’s message 2012’, 12-01-2012. En <http://spiritlibrary.com/forum/introduce-yourself/oth-channeling-by-ellen-rauh-an-introduction>, ‘Oth-channeling by Ellen Rauh - an introduction’, 12-01-2012.

De vierde vertegenwoordiger is Ton van der Kroon. Net als Ellen is hij een medium, maar in tegenstelling tot Ellen geeft hij boodschappen door van een heel scala aan wezens en personen. Ton reist veel en de boodschappen die hij doorkrijgt zijn ook per land of werelddeel ingedeeld op zijn website. Hij heeft verschillende boeken geschreven, en schrijft, net als Peter Toonen en Patrick Geryl af en toe voor het *Frontier Magazine*. Sinds 1991 geeft hij workshops voor mannen om hen spiritueel en emotioneel te begeleiden. Daarnaast geeft hij ook individuele coaching en organiseert hij pelgrimstochten, spirituele reizen en bijeenkomsten. Hij heeft zich verdiept in oude sjamanistische tradities, westerse mystiek en ‘de leer van Maria Magdalena’ en heeft hierbij vele traditionele en moderne leraren gehad.⁵⁷

De laatste vertegenwoordiger is Wiek Lenssen. Wiek wijkt af van de voorgaande voorspellers doordat hij zijn voorspellingen voornamelijk baseert op de voorspellingen van enkele huidige Maya. De meeste voorspellers gebruiken alleen de oude cultuur van de Maya of zelfs alleen de datum uit de Lange Telling kalender als één van hun bronnen, maar Wiek is naar Guatemala gereisd om met enkele Maya van nu te spreken. Over deze reis heeft hij een documentaire gemaakt, *The Year Zero*, en daar heeft hij later een boek over geschreven. Omdat de twee Maya uit zijn documentaire zo belangrijk zijn voor zijn voorspellingen, zullen zij na Wiek ook kort geïntroduceerd worden.

Wiek Lenssen vertelt in vergelijking met de andere vertegenwoordigers in dit onderzoek het meest over zijn leven en hoe hij tot zijn overtuigingen rond 2012 gekomen is. Hij is een filmmaker, geboren in 1964. Zijn vrouw heeft een Reiki-praktijk⁵⁸ en ze hebben twee zoons. Hij vertelt dat het maken van de documentaire over de twee Maya en 2012, een persoonlijke zoektocht voor hem was. Hij was op zoek naar alternatieven voor het leven in de huidige westerse maatschappij, omdat hij zich hier niet in thuis voelde. Hij probeerde hier zoveel mogelijk buiten te blijven en zich niet gek te laten maken door de materialistische samenleving. Via zijn vrouw kwam hij bij een alternatief genezer terecht. Dit wekte zijn belangstelling en hij wilde een documentaire

---

⁵⁷ <http://www.tonvanderkroon.nl/about.html>, ‘Biografie’, 10-01-2012. En http://tonvanderkroon.blogs.com/ton_van_der_kroon/catharen/, 11-01-2012.

⁵⁸ Reiki is een alternatieve geneeswijze waarbij door middel van handoplegging kosmische energie wordt doorgegeven.

gaan maken over traditionele genezers. Via deze weg kwam hij uiteindelijk bij de Maya en de voorspellingen voor 2012 terecht.⁵⁹

Eerdere documentaires die Wiek heeft gemaakt hebben allemaal maatschappijkritische thema's. Ze gaan voornamelijk over niet-westerse mensen en volken die hun eigen manier van leven proberen te behouden onder toenemende druk van westerse bedrijven bijvoorbeeld. Zijn film over de Maya gaat eveneens over hun moeilijke geschiedenis en de onderdrukking van hun cultuur. Bij hen zegt hij iets te vinden dat de westerse mens verloren is:⁶⁰

*"In feite ben ik al 25 jaar geïnteresseerd in inheemse culturen. Altijd met het gevoel dat zij een bepaald soort kennis en een beleving hebben van de natuur, de bovennatuur en alles wat eromheen zit, waar wij in het Westen geen zicht meer op hebben en waar we tegelijkertijd wat aan zouden kunnen hebben."*⁶¹

De twee Maya in de documentaire van Wiek zijn Don Cirilo, of Zwervende Wolf, en Don Julian. Don Cirilo (1929) is op veertigjarige leeftijd door 'de onzichtbare wereld' geroepen om als een wolf rond te gaan zwerven en de boodschap van de Maya te verspreiden. Hij heeft lezingen gehouden, allerlei mensen gesproken en hij heeft ook enkele bijeenkomsten van indiaanse volken georganiseerd, waaronder één voor de genezing van de aarde. Hij is één van de bekendste Maya als het om de 2012-voorspellingen gaat. Don Julian is traditioneel genezer en regenmaker. Hij kreeg met een Mariaverschijning de opdracht om mensen te gaan genezen. Don Julian heeft weinig over 2012 verteld, de voorspellingen over wat er dan zou gaan gebeuren komen voor het overgrote deel van Zwervende Wolf.⁶²

---

⁵⁹ http://wieklenssenfilm.nl/index.php?page=biografie_nl&menu=menu_nl, 'Film-o-biografie', 13-02-2012.; Wiek Lenssen, *De Maya-profetieën. Het verhaal achter de film The Year Zero* (Laren 2003) 338, 384. En <http://www.youtube.com/watch?v=k5BboGHPKDg>, 'Filmclub Schijndel 2010 - Maya kalender - The year zero - Wiek Lenssen deel 4/5, 15-02-2012.

⁶⁰ Lenssen, *De Maya-profetieën*. 7-11. En http://wieklenssenfilm.nl/index.php?page=biografie_nl&menu=menu_nl, 'Film-o-biografie', 13-02-2012.
⁶¹ <http://www.vruchtbarearde.nl/artikelen/mayakalender.html>, 'De maya-kalender, Wiek Lenssen over de spiritualiteit van de Maya's', 13-02-2012.

⁶² Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero. A film about Maya prophecies on the eve of global change* (Nederland 2001). En <http://www.shiftoftheages.com/grand-elder-grandfather-cirilo-perez-oxlaj>, 'Wandering Wolf', 13-02-2012.

Deze vijf casussen kunnen verdeeld worden in twee groepen: de grenswetenschappers en de channelaars. De eerste twee vertegenwoordigers, Peter Toonen en Patrick Geryl behoren tot de grenswetenschappers. Ellen Rauh en Ton van der Kroon geven boodschappen door van andere wezens, wat channeling wordt genoemd binnen de New Age. Filmmaker Wiek Lenssen komt van deze twee groepen nog het dichtst bij de grenswetenschappers in de buurt, maar is toch een geval apart. Wat grenswetenschap en channeling precies inhoudt zal worden uitgelegd in de volgende paragrafen.

Argumentatiestrategieën

De persoonlijke ervaring is volgens Hammer een van de belangrijkste methoden binnen New Age om een claim te onderbouwen, maar daarnaast worden nog drie argumentatiestrategieën gebruikt: de (natuur)wetenschappen, wijsheid van oude culturen, en gechannelde boodschappen. Het ligt voor de hand dat binnen de grenswetenschappen voornamelijk gebruik gemaakt wordt van de wetenschappelijke argumentatie en dat de channelaars gebruik maken van gechannelde boodschappen, hoewel ze soms wel eens argumentatiestrategieën bij elkaar lenen. Beide groepen beroepen zich daarnaast op oude culturen en de persoonlijke ervaring.⁶³

De grote persoonlijke ervaringen zijn meestal alleen weggelegd voor een paar uitverkorenen. Dit worden meestal de vertegenwoordigers binnen New Age en ook de vertegenwoordigers in dit onderzoek onderbouwen hun voorspellingen met dromen, bijna-doodervaringen en hun ervaringen bij het ontdekken van de kennis die ze hebben opgedaan.⁶⁴ Zo onderbouwt de pessimistische voorspeller Patrick Geryl zijn voorspellingen onder meer met de dromen die hij heeft over eenzelfde grote ramp die de aarde in een ver verleden getroffen zou hebben.

Mijn dromen werden nachtmerries. Miljarden mensen kwamen erin om, terwijl de aarde sidderde en beefde. (...) Ik droomde over de vorige slachtoffers, over wonderlijke

---

⁶³ Hammer, *Claiming knowledge*, 331-333.

⁶⁴ Idem.

*wezens (...) die omkwamen in het allesverwoestend natuurgeweld. Steeds maar weer doken spookbeelden van een complete wereldbrand op.*⁶⁵

Daarnaast wordt ook de lezer opgeroepen om het zelf te onderzoeken, te vertrouwen op je intuïtie en het te ervaren met je hart.⁶⁶

*En zo zijn we dan aangekomen bij de tijd waarop het wiel zioch opnieuw kantelt. De grote strijd is begonnen. Niet een strijd van wapens dit keer, maar een strijd om de waarheid, die alleen gewonnen kan worden met het zwaard van de liefde. Dit is de weg die jullie gaan. Gebruik het zwaard, onderscheid wat waar en niet waar is, door louter naar je hart te luisteren en volg de weg van je eigen intuïtie.*⁶⁷

Grenswetenschap

Grenswetenschap is een benaming van de beoefenaars zelf, die zichzelf zien als grensverleggende onderzoekers.⁶⁸ Zij banen de paden waar reguliere wetenschappers zich niet op wagen en onderzoeken fenomenen als graancirkels, UFO's of, in dit geval, de Mayakalender en het aanstaande Watermantijdperk. De persoonlijke (spirituele) ervaring speelt een belangrijke rol binnen de grenswetenschap. Het is een spirituele wetenschap die volgens de grenswetenschappers zelf een vollediger wetenschap is dan de reguliere variant, die los van de spiritualiteit opereert. Volgens Hanegraaff is de grenswetenschap hierdoor meer filosofisch dan wetenschappelijk van aard. Hoewel binnen de grenswetenschap de reguliere wetenschap als onvolledig wordt gezien zijn ze er niet alleen maar tegen. Een aantal grenswetenschappers zijn zelf reguliere wetenschappers (geweest) en dit verleent autoriteit aan hun ideeën. Grenswetenschappers beroepen zich bovendien regelmatig op reguliere

---

⁶⁵ Patrick Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012. De Maya aftelling naar het einde van onze wereld* (Amsterdam 2007) 68.

⁶⁶ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011. En <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.

⁶⁷ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, '05.3 Afrika: de stenen van Creatie', 12-12-2011.

⁶⁸ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

wetenschappelijke ideeën, maar daarnaast onderzoeken ze zelf ook veel, met name door berekeningen.⁶⁹

Grenswetenschappers en ook de New Agers in het algemeen, maken veel gebruik van syncretismen. Dit is het samenvoegen van verschillende (religieuze) opvattingen, symbolen en betekenissystemen, zonder dat de tegenstrijdigheden daarbinnen worden opgeheven. Voor de 2012-voorspellingen wordt bijvoorbeeld onder meer gebruik gemaakt van de Mayakalender, het oude Egypte, astrologie en astronomische gegevens van de NASA. De grootste kritiek vanuit de reguliere wetenschap is dat de grenswetenschappers hierbij zeer selectief te werk gaan en de verschillende bronnen uit hun context halen waarbij de betekenis erg kan veranderen. Er wordt alleen gekeken naar wat in hun eigen verhaal en wereldbeeld kan worden ingepast en de rest wordt buiten beschouwing gelaten. Zo beroepen beide grenswetenschappers in dit onderzoek zich op gegevens over zonnestormen van de NASA om hun voorspellingen voor 2012 te onderbouwen. Het feit dat de NASA daarbij op haar site een pagina heeft gemaakt waarin wordt uitgelegd dat zulke grote zonnestormen onmogelijk zijn wordt niet door hen genoemd. Voor de grenswetenschappers, maar ook New Age in het algemeen, is de komende verandering en de noodzaak hiervan namelijk van veel groter belang dan de theoretische discrepanties die in hun bewijzen kunnen bestaan.⁷⁰

Het syncretisme is een onderdeel van de zoektocht naar eenheid en heelheid, het holisme. Dit is de belangrijkste zoektocht binnen New Age. De wetenschap is in deze holistische wereldvisie dus vollediger met de spirituele kant erbij. Alle kennis die we hebben, vanuit allerlei verschillende bronnen, zou een deel zijn van één grotere onderliggende waarheid. Vandaar dat deze waarheid in allerlei verschillende bronnen, naast en door elkaar, gezocht kan worden. Daarbij wordt naar patronen gezocht in de verschillende gebruikte bronnen van ervaring, wetenschap, oude culturen en gechannelde boodschappen. De aantrekkingskracht hiervan is volgens Hammer dat

---

⁶⁹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 55-57, 510. En Hammer, *Claiming knowledge*, 208-209, 501-503.

⁷⁰ <http://www.nasa.gov/topics/earth/features/2012-superFlares.html>, Karen C. Fox, '2012: Killer Solar Flares Are a Physical Impossibility', 30-05-2012.; Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 293. En Hammer, *Claiming knowledge*, 10, 506-507.

moderne gevoelens en voorkeuren van mensen een hogere status krijgen door de oude wijsheden en wetenschappelijke waarheid die eraan wordt gekoppeld.⁷¹

De grenswetenschappers uit de casussen van dit onderzoek zijn Peter Toonen en Patrick Geryl. De ideeën van Peter Toonen bestaan uit vele verschillende syncretismen naast elkaar. Hij doet geen poging om deze samen te voegen of de discrepantie hiertussen op te lossen, maar legt het als volgt uit:

*Ik heb wel veel losse stukjes voor u vanavond, maar ik kan het ook niet overzien. Ieder van ons heeft een stukje en we zijn allemaal aan het puzzelen, ook de wetenschap niet, we zijn maar een heel klein stukje van een groot geheel.*⁷²

Peter beroept zich in zijn betogen op het feit dat hij naar het land van de Maya is gereisd en verleent zijn ideeën daarmee de autoriteit van de wijsheid van oude culturen. Daarnaast maakt hij gebruik van de argumentatiestrategie van de persoonlijke ervaring. Hij noemt zijn eigen crisisperiodes en hoe deze hem hielpen op zijn zoektocht en daarnaast roept hij mensen in zijn lezingen en boeken op om hem vooral niet zomaar te geloven, maar om het zelf te gaan onderzoeken en ervaren. De ideeën van Peter Toonen zijn met name gebaseerd op het werk van José Argüelles over de Mayakalender en de Natuurlijke Tijd. In het werk van Argüelles vond hij een kader voor zijn onbehagen met de huidige tijd.⁷³

*Ik zie veel mensen in groepen of alleen in veranderingsprocessen: er zijn 16 jaar geleden ook dingen met mij gebeurt, waardoor ik dacht, wat gebeurt er met deze planeet en al dat soort vragen en als je een vraag hebt, krijg je altijd duidelijk een antwoord van het universum en aanvankelijk kwam dat bij mij door het boek van José Aquilles : de Maya factor.*⁷⁴

---

⁷¹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 106-107, 113-134. En Hammer, *Claiming knowledge*, 499-501.

⁷² <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

⁷³ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

⁷⁴ Idem.

In bovenstaand citaat komt de overtuiging naar voren dat het universum je de antwoorden zal verschaffen waar je naar op zoek bent. Dit grote vertrouwen in ‘het universum’ of ‘de kosmos’ ben ik bij meerdere New Age auteurs tegengekomen. De kosmos geeft je antwoord op je levensvragen en voorziet in wat je nodig hebt, als je er maar voor openstaat.⁷⁵ In het werk van filmmaker Wiek Lenssen komt deze overtuiging sterk naar voren. Voor Wiek waren vele zogenaamd toevallige gebeurtenissen in werkelijkheid ‘richtingwijzers’ voor zijn leven, om zijn levensdoel te vinden en te volbrengen.⁷⁶ Dit heeft hij nodig, omdat hij net als Peter Toonen rondloopt met vragen over de huidige tijd:

*Op zoek naar een zweem van herkenning, van begrijpen waarom ik in de moderne samenleving zo moeilijk mijn plek kon vinden.*⁷⁷

In tegenstelling tot de grenswetenschappers zoekt Wiek zijn antwoorden vooral bij traditionele culturen en natuurvolk en niet in de wetenschap. Hij heeft een keer foto's proberen te maken van de aura van een magnetiseur, maar verder is hij op grenswetenschappelijk vlak eigenlijk niet gekomen. Voor Wiek is de persoonlijke ervaring van groter belang, alleen hierin kun je de waarheid en God vinden. In zijn boek over de Maya beschrijft hij voortdurend de strijd in zichzelf tussen de ratio en het gevoel, waarbij het gevoel uiteindelijk de overhand krijgt. Wiek staat overigens niet negatief tegenover de grenswetenschappen, ook al behoort hij zelf niet echt tot deze groep. Hij beschrijft in zijn boek bijvoorbeeld hoe inspirerend hij zijn ‘toevallige’ ontmoeting met José Argüelles vond en hoe ‘verfrissend en rijk’ diens ideeën waren.⁷⁸

De pessimistische voorspeller Patrick Geryl behoort wel weer duidelijk tot de grenswetenschappers en zijn specialiteit is het berekenen. De meeste berekeningen binnen New Age gaan over het einde van de wereld.⁷⁹ Patrick maakt gebruik van vele verschillende berekeningstradities, zoals de piramidologie, de astrologie en de

---

⁷⁵ Dit is eveneens de centrale gedachte van het populaire boek ‘The Secret’ van Rhonda Byrne. http://www.zelfzijn.nl/cursus/video.php?video_id=39, ‘De Maya kalender’, 20-01-2012.

⁷⁶ Lenssen, *De Maya-prophetieën*, 21-24.

⁷⁷ Ibidem, 27-28.

⁷⁸ Ibidem, 12, 24, 31, 191-192.

⁷⁹ Hammer, *Claiming knowledge*, 243-250.

Mayakalender. Daarnaast vindt hij zijn aanwijzingen ook in oude geschriften en monumenten van de Maya en de oude Egyptenaren. Volgens hem hebben deze volken overal codes voor ons achtergelaten om ons te waarschuwen voor de komende rampen in 2012. Volgens hem hadden deze volken al geanticipeerd dat hun taal misschien op een gegeven moment niet meer gelezen kon worden en lieten ze daarom numerieke boodschappen achter. Het kraken van deze codes en het maken van de berekeningen hierover baseert hij voor een deel op inspiratie, visioenen en dromen.

Niets is zo opwindend als oeroude raadselen die verborgen zitten in de nevelen van de tijd op te sporen en te ontcijferen. (...) Dankzij de unieke codering van de Egyptenaren en Maya's kon ik hier een geavanceerd patroon in ontdekken. Ze vormen een eenrichtingscommunicatiekanaal met mijn gedachtewereld, die op haar beurt met de hunne verbonden is. Wiskundige inscripties en pictogrammen krijgen dan een sleutelrol in een niet aflatende stroom van ontdekkingen. Magische getallen in een woud van berekeningen. Het zijn de boodschappen van een verloren exotische beschaving.⁸⁰

In deze door hem gevonden codes en door verschillende berekeningen daarop los te laten vindt hij, tot zijn grote vreugde, voornamelijk astronomische gegevens, die volgens hem preciezer zijn dan onze huidige wetenschappers ze kunnen berekenen.⁸¹

Velen zullen een juichkreet niet kunnen onderdrukken als ze de cijfers achter de komma zien. Achter de komma staat immers 584. Precies de omlooptijd van Venus om weer op dezelfde plaats te verschijnen!⁸²

Om zijn bevindingen kracht bij te zetten benadrukt Patrick steeds opnieuw hoe verbijsterd hij is over zijn ontdekkingen, maar dat de buitenwereld zijn ontdekkingen meestal iets te verbijsterend vindt kan hij niet begrijpen. Volgens Hanegraaff is dit gevoel van miskennen een onderdeel van New Age. New Age is een tegencultuur en

---

⁸⁰ Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 17.

⁸¹ <http://www.youtube.com/watch?v=cd-cCeaKrOA>, 'Project Camelot interviews Patrick Geryl' (2009), 02-02-2012. En Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 68. En http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

⁸² Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 281.

heeft haar ideeën ook altijd moeten rechtvaardigen tegenover de spot en vijandigheid van de dominante cultuur.⁸³ Ook grenswetenschapper Peter Toonen heeft bijvoorbeeld kritiek op de media, die niet naar het werkelijke verhaal luisteren en een hype creëren met dat de wereld zou vergaan. In de film van Wiek Lenssen voelt Zwervende Wolf zich eveneens miskend en wil niemand naar hem luisteren omdat hij maar een indiaan zonder opleiding is.⁸⁴

Zwervende Wolf: *'Maar je zult zien wie er de waarheid spreekt en wie niet.'*⁸⁵

De channelaars lijken zich overigens niet erg druk te maken over mensen die hen niet geloven. Misschien komt dit doordat zij alleen het doorgeefluik zijn van de boodschappen van andere wezens en personen.

Channeling

Channeling is het gebruik van een veranderde staat van bewustzijn om contact te maken met personen of wezens buiten de fysieke realiteit. Daarbij is het onderscheid te maken tussen mediums, die berichten van geesten van (recent) gestorvenen doorgeven en channelaars, die vooral wezens van andere planeten of uit hogere dimensies channelen, maar ook vele andere wezens en personen. Hieronder bevinden zich onder meer engelen, buitenaardse wezens, historische figuren, natuurgeesten, planten en God. '(...) the complete range of channeled sources mentioned in the literature contains almost everything to which some kind of intelligence might be attributed'.⁸⁶ Wezens uit hogere dimensies worden vaak met 'energieën' of 'entiteiten' aangeduid. In de huidige casussen is sprake van channelaars. De gechannelde bron wordt altijd gezien als iets of iemand die een hoger niveau van wijsheid of inzicht bezit; een spirituele gids. Doordat deze bronnen zich meestal in een hogere dimensie bevinden kunnen zij bovendien mogelijke

---

⁸³ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 12-13.

⁸⁴ <http://mayatijd.nl/story2.php?pageid=577>, Peter Toonen, 'De wereld vergaat in 2208 en niet in 2012', 23-01-2012. En Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

⁸⁵ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

⁸⁶ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 19.

toekomst overzien en voorspellingen doen. Channeling is net als grenswetenschap een term van de beoefenaars zelf.⁸⁷

Ellen Rauh beschrijft het channelen als een groeiproces, waardoor ze nu toegang heeft ‘tot een enorm kosmisch internet.’⁸⁸ De kennis die ze doorkrijgt is volgens haar al latent aanwezig en deze wordt naar boven gehaald door haar gids, de entiteit Oth. ‘Oth en de Zijnen’ zijn haar gidsen, zij zijn ‘een cluster van energie’ die zich bevinden ‘in de sfeer van de Galaxy’. Naast Oth, channelt Ellen ook een klein aantal andere wezens, waaronder de aarde.⁸⁹

Ton van der Kroon channelt vele verschillende wezens, historische figuren en wijze mensen. Zij delen hun kennis, geven advies en geven inzicht in problemen. Hij is op zijn achttiende begonnen met channelen, met behulp van zijn leermeesters ‘van de andere kant.’ Zijn opleiding en het overwinnen van zijn twijfel en wantrouwen heeft naar eigen zeggen meer dan tien jaar geduurd. De leermeesters zijn bij het channelen niet fysiek aanwezig, alleen energetisch. Zij maken gebruik van Tons lichaam om hun boodschap over te brengen.

“Wij zitten eigenlijk net aan de andere kant van [de] sluier en op het moment dat we spreken – door Ton in dit geval – dan maken we gebruik van zijn hele softwaresysteem zou je kunnen zeggen.”⁹⁰

Ton vertelt op zijn site dat het channelen iets is dat ook de apostelen, sjamanen en profeten al deden.⁹¹

Visioenen en mystieke ervaringen, zoals het channelen, komen bij veel religieuze tradities voor. De channelaars maken hier gebruik van door te stellen dat achter al deze ervaringen zich een universele waarheid moet bevinden, die alleen niet

---

⁸⁷ M. Wood, ‘Playing with spirits: channeling and nonformative spirituality in contemporary Britain’, *Focaal – European journal of anthropology* 37 (2001) 49-60, aldaar 50-51.; M.F. Brown, *The channeling zone. American spirituality in an anxious age* (Cambridge, Ma en Londen 1997) viii, 18-22.; D.J. Hughes, ‘Blending with an other: an analysis of trance channeling in the United States’, *Ethos* 19 (1991) 161-184, aldaar 161-164. En Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 19-21.

⁸⁸ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/ellen-rauh.htm>, ‘Ellen Rauh’, 12-01-2012.

⁸⁹ <http://www.oth-channeling.com/>, ‘Oth-channeling door Ellen Rauh’, 12-01-2012.

⁹⁰ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/over-channelen.html>, ‘01.1 Over channelen’, 12-12-2011.

⁹¹ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, ‘05.3 Afrika: de stenen van Creatie’, 12-12-2011.

iedereen even goed door kan geven. Mensen kunnen alleen ervaren waar ze aan toe zijn en nog niet verder. Dit is ook afhankelijk van de tijd en de plaats waarin zij leven. Hierdoor kunnen verschillen in de boodschappen ontstaan. De trance, waarin ook het channelen vaak gebeurt, is een universeel fenomeen, maar de invulling en ervaring ervan is voor een groot deel cultureel bepaald. Zo zijn bij het channelen democratische waarden zoals de vrije wil en de eigen keuze van groot belang, waardoor de channelaar meestal niet compleet wordt overgenomen. Dit geldt echter niet voor alle channelaars.⁹²

De antropoloog Michael Brown maakt een onderscheid tussen trance-channelaars en bewuste channelaars. Bij trance-channelaars wordt het lichaam in het geheel overgenomen en zij herinneren zich achteraf meestal maar weinig van de channelingsessies. De bewuste channelaars blijven echter bewust van wat er gebeurt tijdens de channeling en werken meer samen met de gechannelde wezens dan dat ze compleet worden overgenomen. In deze indeling kan Ellen Rauh gezien worden als een trance-channelaar.

*Ik kan Oth alleen channelen als ik de controle loslaat en de boodschappen die via mij door Oth en de Zijnen verspreid worden, zijn door mij niet te beïnvloeden.*⁹³

Ellen zegt hier dat zij de boodschap niet kan beïnvloeden. Dit is ook het grootste argument tegen bewust channelen. De boodschap zou door het bewustzijn van de channelaar ‘vervuild’ kunnen raken.⁹⁴ Ton van der Kroon wil echter de controle niet opgeven en is een bewuste channelaar.

*Ik wilde echter niet, zoals ik wel eens had gezien, buiten bewustzijn raken en dan niet meer weten wat ik had gezegd. Ik wilde in vol bewustzijn channelen.*⁹⁵

Hij heeft hiervoor naar eigen zeggen twee jaar langer moeten leren, om de boodschappen niet door zijn eigen gedachten te laten beïnvloeden. Hij kan nu

---

⁹² Hughes, 'Blending with an other', 165-168. En Hammer, *Claiming knowledge*, 396-377.

⁹³ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/ellen-rauh.htm>, 'Ellen Rauh', 12-01-2012.

⁹⁴ Brown, *The channeling zone*, 25, 35-37.

⁹⁵ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/over-channelen.html>, 'Over channelen', 15-08-2012.

boodschappen doorgeven, maar houdt altijd de vrije keuze om ermee te stoppen of niet.⁹⁶

De boodschappen die de channelaars doorgeven hebben vaak veel thema's met elkaar gemeen, doordat het channelen onder meer geleerd wordt door het kijken naar en lezen van boodschappen van andere channelaars. Op deze manier is het channelen op zich eveneens cultureel bepaald. Bij de meeste channelaars komt bijvoorbeeld het idee van hogere dimensies naar voren, waarin zich spiritueel verder ontwikkelde wezens bevinden. Daarnaast gaan veel boodschappen over de toekomst van de mensheid en wordt vaak de nadruk op zelfontplooiing gelegd. In de loop van de tijd zijn sommige thema's wel veranderd. Eerdere boodschappen gingen vooral over de spirituele evolutie van de mensheid, maar recentere boodschappen gaan met name over de scheppende rol van het individu, dat we zelf de wereld creëren waar we in leven.⁹⁷ Dit laatste thema komt bij zowel Ton van der Kroon als Ellen Rauh terug, maar bij beiden speelt de spirituele evolutie eveneens een grote rol.

De boodschappen van de channelaars in dit onderzoek gaan over het jaar 2012 en de veranderingen die dan staan te gebeuren en nu ook al zichtbaar zijn. In tegenstelling tot de grenswetenschappers zijn de channelaars echter minder gericht op een specifieke datum. Zij erkennen wel de bijzondere standen van de planeten en de invloed die dit heeft op mensen en op de aarde, maar of dit ook de grote veranderingen in gang zal zetten hangt bij hen meer van de mensen af. Wat onze vertegenwoordigers precies voorspellen zal nu worden besproken in de volgende paragraaf.

De voorspellingen

Zoals gezegd is de New Age een zeer diverse groep van individuen, waardoor de voorspellingen voor het jaar 2012 soms zeer van elkaar verschillen. Het grootste verschil is dat tussen de optimisten en de pessimisten. De optimisten voorspellen positieve veranderingen, maar de pessimisten verwachten grote rampen en catastrofes. Volgens de historici Restall en Solari hebben deze twee kanten elkaar nodig. Mensen

---

⁹⁶ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/over-channelen.html>, '01.1 Over channelen', 12-12-2011.

⁹⁷ Brown, *The channeling zone*, 18-22.; Hughes, 'Blending with an other', 169, 176. En Hammer, *Claiming knowledge*, 393-396.

kunnen hierin namelijk zowel bevestiging voor hun pessimisme over de wereld als de hoop op een betere toekomst vinden.⁹⁸

Behalve deze verschillen bestaan er ook vele overeenkomsten. Onze vertegenwoordigers maken gebruik van een groot scala aan thema's uit New Age eindtijdvoorspellingen, waar ze zelf uit kunnen kiezen wat het beste in hun eigen voorspelling past. Voorbeelden hiervan zijn voorspellingen over poolverschuivingen, zonnevlekken, de astrologische invloed van het Watermansterrenbeeld of de evolutie naar een hoger bewustzijnsniveau. Voor de voorspellingen over het jaar 2012 zijn verder met name de Mayakalender en verschillende astronomische gebeurtenissen van belang. Discrepanties tussen deze thema's zijn van ondergeschikt belang aan de komst van de grote verandering. Dat er een grote verandering gaat komen en dat we nu in een tijd van crises leven die hieraan voorafgaat, daar zijn alle voorspellers het over eens.⁹⁹

Wat de grote verandering precies inhoudt en hoe het nieuwe tijdperk dat daarop volgt eruit komt te zien, wordt meestal niet letterlijk beschreven in de voorspellingen. In de meeste eindtijdvoorspellingen (niet alleen van New Age) ligt de nadruk vooral op huidige crisis en de komst van een grote verandering van de huidige wereld. In veel gevallen worden voor de beschrijving van de nieuwe tijd vooral de negatieven van de huidige tijd weggestreept, bijvoorbeeld geen materialisme meer, geen ongelijkheid van macht, ras of gender en een einde aan de vervuiling.¹⁰⁰ Ideeën en voorspellingen over een nieuwe tijd passen zich hierbij dus telkens aan, aan de tijd en context van de voorspellers. In de komende paragrafen zullen nu de eindtijdverwachtingen van de 2012-voorspellers worden besproken.

Peter Toonen

In deze tijd eindigen vele grote tijdcycli, en niet alleen volgens de Maya's die ons vertellen dat op 21 december 2012 het Jaar Nul begint. Dit is de tijd waarover gesproken wordt als die van de Apocalyps en de tijd van de profetieën van vele natuurvolkere. Niet alleen het weer wordt extremer, alles wordt extremer. Kijk naar de

---

⁹⁸ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 115-117.

⁹⁹ Hanegraaff, 'Over enkele doemscenario's in hedendaagse esoterie en New Age', 41-43.

¹⁰⁰ Bauckham, 'Conclusion', 681-682. En Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 248-249.

*milieucrisis en de economische crisis. En niet slechts op onze planeet, maar in ons gehele zonnestelsel!*¹⁰¹

Volgens Peter Toonen voorspellen vele verschillende bronnen dat op 21 december 2012 een nieuwe tijd zal aanbreken. Hij zet ook vaak vele verschillende stukjes van voorspellingen naast elkaar, meestal zonder echt een verband hiertussen aan te tonen. Het feit dat alle bronnen een nieuwe tijd lijken te voorspellen zegt echter al genoeg, ze hoeven niet allemaal hetzelfde te voorspellen. Dat de eindtijd eraan komt ziet hij ook in de tekenen des tijds: de vele crises waar we nu mee te maken hebben, waarin de ecologische crisis een prominente plaats inneemt. Deze crises zijn niet plezierig, maar zorgen wel dat de mensheid zich verder kan ontwikkelen in voorbereiding op de nieuwe tijd.¹⁰²

Hoewel hij in zijn lezingen, boeken en artikelen vele bronnen noemt voor zijn voorspellingen voor 21 december 2012, is zijn belangrijkste bron de kalender van de Maya en de theorieën van José Argüelles hierover. Zo zal volgens Peter in 2012 ons bewustzijn zo worden veranderd, dat er een kalenderhervorming plaats zal vinden. We zullen dan over kunnen gaan op de natuurlijke *Tzolk'in* kalender. Deze overgang naar de 'Natuurlijke Tijd' is een van de belangrijkste onderdelen uit de voorspellingen van Peter en zijn eigen website heet ook natuurlijketijd.nl.¹⁰³

Peter vertelt dat de Maya zeventien kalenders hadden en één daarvan is de Lange Telling kalender. Het einde van deze Lange Telling kalender is op 21 december 2012. Deze kalender heeft 13 periodes of *b'ak'tuns* van 144.000 dagen. Hij benadrukt daarbij dat 144.000 ook een belangrijk Bijbels getal voor de Apocalyps is. De einddatum van de Lange Telling kalender betekent volgens Peter niet het einde van de wereld, maar gewoon het begin van een nieuwe cyclus. De sjamanen van de Maya zijn volgens hem de tijdbewaarders van onze planeet en omdat zij de meest precieze kalenders hebben gemaakt zijn zij ook de bekendste bron voor de 2012-voorspellingen. Het huidige

---

¹⁰¹ <http://www.inspirerendleven.nl/agenda/lezing-peter-toonen-huis-voor-zingeving-welkom-2010-op-weg-naar-2012>, 'Lezing Peter Toonen in Huis voor Zingeving', 20-01-2012.

¹⁰² <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

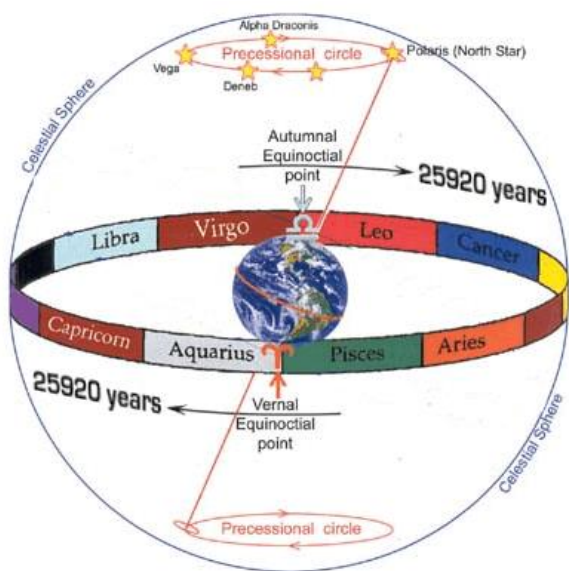
¹⁰³ Idem. En http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

tijdperk noemen zij ‘Het Pad der Technologie’. Dit tijdperk loopt van 11 augustus 3114 v. Chr., de stichting van het Egyptische koninkrijk en dus het begin van onze beschaving, tot 21 december 2012. We zitten nu in de laatste periode daarvan, die loopt van 1618 tot 2012. Deze laatste periode is de ‘Transformatie der Materie’:

Volgens de eeuwenoude voorspellingen zouden we in die periode zo materialistisch worden, dat we vanuit de chaos, pijn en vooral duisternis die dat zal geven weer het licht zullen zien en kunnen transformeren naar een hoger bewustzijn. (...) Apocalyps betekent immers: het oplichten van de sluiers.¹⁰⁴

Het komende tijdperk zal een pad zijn van ‘meer innerlijke en gevoelsmatige (vrouwelijke) ‘technologie’.¹⁰⁵ We zullen dus meer de vrouwelijke en natuurlijke kant op gaan in plaats van de analyserende mannelijke kant. Dit is de overgang van het Vissen- naar het Watermantijdperk.¹⁰⁶

De aardas verschuift in een proces van duizenden jaren langs de twaalf astrologische sterrenbeelden. De afbeelding hiernaast laat dit zien.¹⁰⁷ We verschuiven nu van het sterrenbeeld Vissen naar het sterrenbeeld Waterman en daarbij verschuift de aardas ook weer terug richting het Hart van de Melkweg, *Hunab K'u*. *Hunab K'u* is de bron van de schepping en met deze

overgang keren we dus weer terug naar onze bron. Het technologische tijdperk zal

¹⁰⁴ <http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, ‘Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)’, 12-12-2011.

¹⁰⁵ Idem.

¹⁰⁶ Idem.; 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: ‘2012 en de Maya-kalenders’, 21-11-2011. En N. Brummelman, ‘Experts over 2012: ‘Het komt er nú op aan’’ in: *ParaVisie* (juni 2009) 32-37.

¹⁰⁷ P. Toonen, ‘21-12-2012 Wat gebeurt er dan, kosmisch gezien en volgens de Maya kalenders?’ in: P. Toonen e.a., *2012 voor dommies. De angst voorbij* (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 13-18, aldaar 17.

verkrumelen en instorten en dan zullen we kunnen overgaan op meer innerlijke technologie, zoals bijvoorbeeld telepatie, en de natuurlijke tijd.¹⁰⁸ De verwachting van een nieuw astrologisch tijdperk is een religieuze eindtijdverwachting.

Peter maakt in zijn voorspellingen ook gebruik van meer wetenschappelijke voorspellingen over natuurrampen, maar weet hier toch een positieve draai aan te geven. In 2012 zullen we volgens hem namelijk te maken krijgen met zonnevlammen. Deze zullen natuurrampen en extreme weersveranderingen tot gevolg hebben en het uitvallen van elektronica, maar zijn niet alleen maar negatief. Zonder de kunstmatige elektriciteit zal ons eigen, natuurlijke elektromagnetisme waarmee alle levende organismen communiceren niet meer verstoord worden. Alles is namelijk energie en alles is één.¹⁰⁹

Naast de bovenstaande voorspellingen aan de hand van de tijdperken, doet Peter ook vele ‘losse’ voorspellingen (die hier niet per se goed bij passen). Zo zouden we er in 2012 voor kunnen kiezen om door middel van gedachtenkracht het gebruik van ons DNA van vijf procent naar tien procent te laten gaan, waardoor je helderder kunt waarnemen met je hart. Verder zal de derde dimensie samengaan met de vierde en vijfde. Wij zijn namelijk het contact met deze dimensies kwijtgeraakt en in onze materiële, derde-dimensie lichamen gevallen. Deze overgang naar een hogere dimensie wordt ook wel ascentie genoemd.¹¹⁰

Daarnaast noemt Peter vaak het zogenaamde experiment van de Vrije Wil. De mens is volgens Peter geschapen om dit experiment te volbrengen. Hierin wordt geëxperimenteerd met het opsplitsen van de schepping, waardoor licht en duister extreme vormen hebben gekregen op onze planeet. Dit experiment heeft onder andere ongekende vormen van liefde opgeleverd, maar we zijn ook in een enorme rotzooi terecht gekomen. We zijn nu aan het einde van dit experiment gekomen en moeten proberen om onze toekomst te herinneren om terug te keren naar de rest van het universum. Maar alles is één, dus we komen in ieder geval wel weer terug.¹¹¹

---

¹⁰⁸ <http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, ‘Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)’, 12-12-2011. En Toonen, ‘21-12-2012’, 17-18.

¹⁰⁹ 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: ‘2012 en de Maya-kalenders’, 21-11-2011. En http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, ‘2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K’u’, 12-12-2011.

¹¹⁰ Hammer, *Claiming knowledge*, 387.

¹¹¹ 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: ‘2012 en de Maya-kalenders’, 21-11-2011.

De voorspellingen van Peter Toonen zijn over het algemeen religieus te noemen en zeer optimistisch. Er zal een nieuw en beter tijdperk aanbreken en hij benadrukt ook regelmatig dat de aarde niet zal vergaan. Volgens hem denken wij bij grote veranderingen wel automatisch aan rampen en verwoesting, omdat we Atlantis hebben meegemaakt. Maar Atlantis is enkel een herinnering en we krijgen nu een nieuwe en betere toekomst. Hij waarschuwt wel dat de kracht van gedachten erg groot is en dat de wereld dus wel zal vergaan als heel veel mensen hierin geloven. Het doel van zijn boodschap is dan ook om zoveel mogelijk mensen ervan te overtuigen dat de wereld niet zal vergaan.¹¹²

Patrick Geryl

*Wat ons te wachten staat is zo apocalyptisch, dat het elke verbeelding tart. Alles wijst erop dat de mensheid volledig uitgeroeid gaat worden in de komende gebeurtenissen.*¹¹³

Patrick Geryl is de pessimistische profeet onder de huidige 2012-voorspellers. Net als Peter Toonen voorspelt Patrick Geryl grote natuurrampen door zonnevlammen. Bij Patrick zijn deze rampen echter groter en vormen het hoofdonderwerp van zijn voorspellingen voor 2012. Hij voorspelt meerdere catastrofes in de aanloop naar 2012, veroorzaakt door grote activiteit op de zon. Op zijn website telt hij daarbij af van de minst erge ramp tot de ergste, die zal plaatsvinden op donderdag 20 december 2012. Daarbij zal onze gehele beschaving worden verwoest.¹¹⁴

In oude bronnen van de Maya heeft Patrick het geheim van de zonnevlekkencyclus ontdekt. Dit is een cyclus van stormen op de zon, veroorzaakt door haar magnetische veld, welke volgens Patrick ook is aangetoond door astronomen. Enorme elektromagnetische krachten worden daarbij met de zonnevlammen naar de aarde geslingerd. Op 20 december 2012 zal er zo'n grote zonnestorm plaatsvinden dat de aarde te ver zal worden opgeladen en er allerlei rampen zullen plaatsvinden.

---

¹¹² Idem.

¹¹³ Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 69.

¹¹⁴ http://www.howtosurvive2012.com/htm_day/impre_02.htm, 'Prediction for January 5-6-7-8, 2012', 01-02-2012.

*Burning, intensely burning is how you can describe the entire sky. Or, as the holy scriptures say: "the light of the light is around the world now".*¹¹⁵

Deze superzonnestorm zal het elektriciteitsnetwerk platleggen, waardoor de kerncentrales wereldwijd zullen smelten. Bovendien zal het magnetisch veld van de aarde omklappen, een theorie die de astronomen van nu nog niet kennen, waardoor de aarde de andere kant op gaat draaien. Hierdoor zullen gigantische aardbevingen ontstaan, instortende bergen en grote vulkaanuitbarstingen en verder zal deze omkering van de draairichting van de aarde een enorme vloedgolf veroorzaken.¹¹⁶

Het wordt een tijd van complete vernietiging en het is onontkoombaar. Patrick waarschuwt dat dingen waar je nu nog druk om maakt, zoals je huis en je kinderen, straks allemaal verloren zullen gaan. De meeste mensen zullen het volgens hem niet overleven, maar mocht je het toch redden dan is de ellende nog lang niet voorbij.

*After the catastrophe life will be terribly hard. (...) Surviving has little use when you cannot deal with the life after the catastrophe.*¹¹⁷

Het leven na deze ramp zal zwaar zijn. Er zal geen elektriciteit meer zijn en doordat alle kerncentrales gesmolten zijn zal het grootste deel van de aarde met radioactieve straling vervuild zijn. Er zullen geen voorraden van eten en water meer zijn en er zullen vele ziektes uitbreken.¹¹⁸

*Als ik het hele verhaal vertel wil bijna niemand het overleven.*¹¹⁹

---

¹¹⁵ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

¹¹⁶ Frans Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok: NASA voorspelt super zonnestorm in 2012', in: *Frontier Magazine* 17.9 (2011) 26-31, aldaar 27. En Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009).

¹¹⁷ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

¹¹⁸ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.; Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 30. En Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 69.

¹¹⁹ Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 30.

Patricks voorspellingen zijn dus erg pessimistisch. Hij vertelt dat hij het hier erg moeilijk mee heeft gehad en zich afvroeg wat de zin van het leven nog was met zulke catastrofes. Hij heeft echter wel weer hoop gevonden doordat hij zijn boodschap via het internet kon verspreiden en mensen zo kon voorbereiden op de komende rampen. Patrick volgt met deze redenatie de strategie van de *survivalists*, die een zinloze eindtijd vol rampen verwachten en geen beter tijdperk daarna. De wanhoop van het onontkoombare lot van de wereld wordt hiermee omgebogen naar een ethiek van zelfredzaamheid, gebaseerd op typisch hedendaagse westerse waarden.¹²⁰ Patricks voorspelling is over het algemeen een meer wetenschappelijke voorspelling, hoewel hij ook gebruik maakt van religieuze elementen, zoals zijn visioenen over de eindtijd.

Via Patricks website kunnen mensen zich aanmelden voor zijn overlevingsgroep. Het stemt hem al een stuk positiever dat nu een kleine groep het kan overleven en daarna weer een nieuwe beschaving kan opbouwen. Zij zullen zich terugtrekken in een berggebied, ver weg van vulkanen en kerncentrales. Voor andere mensen, met name in de westerse wereld en in laaggelegen gebieden heeft hij verder weinig hoop. Hen raadt hij aan om als het zover is een pilletje te nemen, anders leef je nog uren in angst en verdrink je daarna toch.¹²¹

Wiek Lenssen

*Persoonlijk heeft Wiek altijd de gedachte getroost dat, als de negatieve kanten van de Mayavoorspellingen daadwerkelijk uitkomen, er ook de positieve kant van de medaille is: dat er licht komt aan het einde van een hele donkere tunnel. Wiek: "Want de wereld zoals die nu is, met al zijn ten hemel schreiende onrechtvaardigheid, daarvan hoop ik sowieso dat die snel ten einde komt."*¹²²

---

¹²⁰ Wojcik, *The end of the world as we know it*, 118-121.; Hammer, *Claiming knowledge*, 198-199. En Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009).

¹²¹ Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009). En Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 28.

¹²² Niels Brummelman, 'Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen: 'Geen woorden maar daden'' in: *Paravisie 7* (2009) 59-61, aldaar 61.

Filmmaker Wiek Lenssen heeft zowel positieve als negatieve verwachtingen voor de komst van de nieuwe tijd. Hij verwacht grote rampen die de overgang markeren, maar daarna breekt een nieuw en beter tijdperk aan. Na een ‘ongekend turbulente tijd’ zullen we een ‘gouden tijdperk van vrede en harmonie’ binnengaan. Hierbij zullen grote veranderingen plaatsvinden in het klimaat en de natuur en vooral in ons bewustzijn. Deze voorspelling baseert hij op de kalender van de Maya.¹²³ Het is hiermee een religieuze verwachting.

De langste cyclus binnen de Mayakalenders is volgens Wiek 5200 jaar. Dit is de cyclus van de Lange Telling kalender. In 2012 loopt deze cyclus ten einde en daarmee de periode van de Vierde Zon. Het is nu aan ons om manieren te vinden om te overleven in de aanstaande periode van de Vijfde Zon. Om deze periode goed in te gaan moeten we nu al beter omgaan met de aarde en de natuur. Alleen op deze manier kunnen mensen, dieren en planten overleven om het nieuwe tijdperk te zien. Als de aarde te ziek is door onze vervuiling zullen de rampen des te groter zijn en zullen maar weinigen de geboorte van de nieuwe tijd overleven. De zon zal aan het begin van het jaar Nul, het begin van de nieuwe cyclus, drie dagen niet te zien zijn. Als we hier weer uitkomen, zal de aarde in een nieuwe, pure atmosfeer zijn gekomen.¹²⁴

De Vijfde Zon zal een tijd zijn van harmonie, een nieuw ontwaken in het Watermantijdperk. Het zal een tijd zijn van vrede en geluk in plaats van haat, uitbuiting, racisme en vervuiling. Wiek ziet de voortekenen voor deze komende tijd al in de vele indiaanse voorspellingen, bijvoorbeeld de geboorte van een wit bizonkalf, de vermenging van de rassen die tot een einde aan het racisme zal leiden en de zoektocht van mensen sinds de jaren '60 naar hun ware zelf. Voor de aanvang van de Vijfde Zon is het belangrijk om te herinneren dat alles één is. We komen allemaal uit dezelfde oorsprong en de medewerking van alle culturen op aarde is nodig om de weg naar vrede en harmonie te herstellen. De indianen hebben de oude kennis en tradities behouden en

---

¹²³ http://wieklenssenfilm.nl/index.php?page=zero_nl, 'The year zero, storyline', 13-02-2012.

¹²⁴ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).;

<http://www.shiftoftheages.com/Maya-Message-2012>, Wandering Wolf, 'Address to the world by the National Council of Elders Mayas, Xinca and Garifuna', 13-02-2012. En Lenssen, *De Maya-profetieën*, 121.

moeten deze nu weer delen met de wereld. Iedereen moet ontwaken en in contact komen met zijn ware zelf.¹²⁵

Ellen Rauh

Daar zijn we dan in [2012!](#) We zijn beland in het jaar en het jaartal wat zeer veel aandacht krijgt. Zeer veel mensen activeren elk op hun manier 2012. Angst, vernieuwing, maar wij denken dat er nog nooit zoveel aandacht en energie gegeven is aan een getal wat jullie een jaartal noemen. Dat is niet voor niets. (...) Elk van jullie zal dit jaar – en het was uiteraard al eerder aan de gang, maar het zal steeds duidelijker worden – geïnspireerd worden vanuit hogere dimensies. (...) Elk van jullie zal op het einde van het jaar kunnen zeggen: "Jeetje, ik ben met allerlei nieuwe dingen begonnen waarvan ik niet eens wist dat ze bestonden" en zo is het ook en zo zal het ook zijn. Dus lieve mensen, geniet van de vernieuwing die elk van jullie te wachten staat, die uiteraard gepaard gaat met onzekerheid (...). Hoe groter de chaos, hoe groter de vernieuwing. Want vernieuwing is maar mogelijk als oude patronen losgelaten worden.¹²⁶

Voor channelaar Ellen Rauh is 2012 zeker een belangrijk jaar, maar ze zegt ook dat de komende veranderingen niet aan een specifieke datum gebonden zijn. Het is een geleidelijke overgang die ook al langer aan de gang is. De aarde glijdt langzaam een nieuwe fase van haar evolutie in. Hiermee houdt zij van alle 2012-voorspellers uit dit onderzoek de grootste slag om de arm.

Ellen is een optimistische voorspeller en ook zij benadrukt dat de wereld niet zal vergaan. Bovendien is volgens haar de aarde veel krachtiger dan de mensheid en zullen mensen de aarde dus nooit kunnen vernietigen. Voor de geleidelijke veranderingen zijn wel crises en chaos nodig, zoals ook blijkt uit het bovenstaande citaat. Ellen Rauh

---

¹²⁵ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001). En Lenssen, *De Maya-profetieën*, 19, 121, 132, 151-154.

¹²⁶ <http://oth-channeling.com/nederlands/2012-niets-zonnestorm-goud-beveiliging.html>, 'Daar zijn we dan in 2012!', 24-05-2012.

gebruikt echter liever het woord omwenteling dan crisis, omdat we met deze benaming meer open zouden staan voor de vernieuwing en minder stilstaan bij wat we verliezen.¹²⁷

Volgens Ellen worden we nu al geïnspireerd vanuit hogere dimensies, maar daarnaast zullen ook veel mensen overgaan van de derde naar de vijfde dimensie. Zij zullen een enorme verruiming van het bewustzijn ondergaan en er ruimere denkbeelden op na gaan houden. Hierdoor zullen ze inzien dat er meer is dan de aarde en dat alles elkaar beïnvloedt. We zullen een eenheid worden als mensheid, maar ook als deel van een planetair stelsel. Alles is energie en zal energetisch in contact staan met elkaar. Hierdoor zijn er bijvoorbeeld ook geen mobiele telefoons meer nodig. Door nieuwe, subtielere energieën rond de aarde komt er meer balans en harmonie. Daarbij kun je uitstijgen boven het collectieve bewustzijn van massamedia en mode en op je eigen individuele sfeer gaan stromen. Mensen die goed hun intuïtie kunnen volgen zullen dit proces makkelijker kunnen doorstaan.¹²⁸

Mensen die nu al extra gevoelig zijn voor de subtiële energieën rond de aarde zijn de Indigo- of Kristalkinderen. Door hun gevoeligheid hebben zij juist moeite met de zware energieën die zich nu nog rond de aarde bevinden. Aan de andere kant is niet iedereen er al klaar voor om naar de vijfde dimensie over te gaan, maar degenen die dat wel zijn zullen de nieuwe leiders worden. Zo ging het ook al in de oude culturen. Kennis en wetenschap zullen op losse schroeven komen te staan, terwijl er oude kennis van oude culturen vrij zal komen. Kennis is namelijk universeel en voor iedereen die eraan toe is. Via het energetisch contact tussen alles wat leeft, waaronder ook gidsen, zielen en (wezens van andere) planeten zal kennis vrij uitgewisseld kunnen worden.¹²⁹

Je kunt je op de verandering voorbereiden door je bewustzijn te verruimen en je energie af te stemmen op de aarde. Het is belangrijk dat je je thuis voelt op de planeet Aarde en dat je in je materie blijft, anders krijg je een zwak skelet. De aarde evolueert en wij gaan mee. Door de nieuwe energieën die naar de aarde zullen komen zal ook de

---

¹²⁷ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/pleiaden.html>, 'De Pleiaden', 24-05-2012.; <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011. En <http://www.oth-channeling.com/2012/Het-begint-niet-bij-het-jaartal-2012.html>, 'Het begint niet bij het jaartal 2012', 12-01-2012.

¹²⁸ <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde', 12-12-2011. En <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.

¹²⁹ Idem. En Idem.

atmosfeer zich vernieuwen. De aarde zal hierdoor genezen en weer tot bloei komen. Daarbij zullen er ook nieuwe planten komen en zullen mensen en dieren genetisch veranderen. De aarde bezit een enorme kracht, die mensen moeten respecteren, maar waar ze ook in contact mee kunnen komen via bepaalde krachtplekken op aarde.¹³⁰

Ton van der Kroon

Door naar heilige plaatsen van de aarde te reizen wordt het proces van het ontwaken van de herinneringen van Moeder Aarde in gang gezet. Zij is in staat om het proces van creatie opnieuw te starten. (...) We zijn in staat om de 'aarde wakker te dromen'.¹³¹

Evenals Ellen Rauh gelooft de andere channelaar in dit onderzoek, Ton van der Kroon, in de krachtplekken van de aarde. Voor hem zijn deze echter van wezenlijk belang voor onze evolutie en om de geboorte van de nieuwe tijd op gang te helpen. Ton is ook een optimistische en religieuze voorspeller. Hij voorspelt een evolutie naar een nieuwe tijd, die hij de creatie van het 'nieuwe hemelse Jeruzalem' noemt. Hierin bevindt zich de blauwdruk voor de nieuwe mens. We zullen collectief evolueren naar een hoger bewustzijn, maar iedereen moet er wel zelf voor kiezen.¹³²

Ton roept mensen actief op om naar de heilige plekken, of 'poorten', te reizen en deze te openen. Hier heeft hij namelijk een visioen over gehad. Deze poorten bevatten verloren, spirituele kennis over onze evolutie. Door deze kennis weer te activeren zal de volgende stap in onze evolutie plaats kunnen vinden. Dit is een gezamenlijk proces van de evolutie van de aarde en de evolutie van de mensheid. Nu het mannelijke tijdperk van 'de Patriarchen' ten einde loopt kan de kennis van 'de Moeders' en de Ark weer gedeeld worden. Evenals bij de grenswetenschapper Peter Toonen zien we bij Ton een overgang van een tijdperk van mannelijke waarden, naar een met meer vrouwelijke invloeden. We

---

¹³⁰ <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011. En <http://www.oth-channeling.com/nederlands/evolutie-van-de-aarde.htm>, 'Evolutie van de aarde', 12-01-2012.

¹³¹ <http://www.frontierradio.nl/>, 'Worldgathering 2012', 11-01-2012.

¹³² <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.; <http://www.worldgathering2012.com/venus-calling>, 'Venus is calling...', 11-01-2012. En Ton van der Kroon, 'De staat van Nederland', *Frontier Magazine* 17.9 (2011) 19-25, aldaar 25.

zullen in 2012 het Watermantijdperk ingaan, dat volgt op het Vissentijdperk, dat werd aangekondigd door de komst van de Messias.¹³³

Met het openen van heilige plaatsen bouwt Ton voort op de Harmonische Convergentie van José Argüelles. Deze werd in 1987 gehouden en vormde het begin van een periode van aardetransformatie die tot 2012 zal duren. Ton vertelt dat mensen zich tijdens deze gebeurtenis verzamelden op de belangrijkste heilige plaatsen, of hoofdchakra's, van de aarde.

*(...) om als het ware getuigen te zijn maar tevens ontvangers en gelijders van de nieuwe energie die vanuit de kosmos op aarde indaalde. Het was een van de krachtigste momenten van transformatie in het collectieve bewustzijn.*¹³⁴

Door het openen van de heilige plekken worden er nieuwe energieën van bewustwording toegevoegd aan het collectieve bewustzijn van zowel de aarde als de mensen en wordt er bijgedragen aan de evolutie van beide.¹³⁵

De laatste grote bijeenkomst om heilige plaatsen op aarde te openen was op 6 juni 2012, tijdens de Venus Transitie. Hierbij is Venus, vanaf de aarde gezien, voor de zon langsgegaan. Dit is een zeer bijzondere gebeurtenis en ook een teken dat de nieuwe tijd eraan komt, omdat Venus de aankondiger van vernieuwing is. Bovendien is Venus verbonden met schoonheid, gevoel, liefde en vrouwelijkheid en deze kwaliteiten kenmerken de nieuwe tijd. Ton roept mensen op om zich op 6 juni op heilige plekken op aarde te verzamelen en te mediteren, bidden, dromen of muziek te maken. Mensen moeten zich op deze manier met elkaar en met de aarde verbinden om het wereldwijde web van energie te activeren dat zal helpen bij de geboorte van de nieuwe tijd.¹³⁶

---

¹³³ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, '05.3 Afrika: de stenen van Creatie', 12-12-2011.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.; <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/aarde-chakras.html>, Ton van der Kroon, 'Aarde Chakra's', 28-02-2012. En <http://www.tonvanderkroon.nl/2012/2009/05/2-2012-eeen-sprong-in-bewustzijn.html>, Ton van der Kroon, 'Lichtwerkers gevraagd...!', 14-06-2012.

¹³⁴ <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/aarde-chakras.html>, Ton van der Kroon, 'Aarde Chakra's', 28-02-2012.

¹³⁵ Idem.

¹³⁶ <http://www.worldgathering2012.com/what-when-where>, 'what, when, where', 21-05-2012.

Na de eindtijd: het lot van de (on)gelovigen

Tussen de optimisten en pessimisten bestaat een groot verschil over wat er met de ongelovigen gaat gebeuren. Aangezien de voorspellingen over het algemeen religieus zijn, zal het nieuwe tijdperk in de meeste voorspellingen op een bepaalde datum in ieder geval beginnen. De ongelovigen zullen de komst van de nieuwe tijd dus niet tegen kunnen houden. Bij de pessimistische voorspeller, Patrick Geryl, is voor een deel de klassieke New Age eindtijdvoorspelling en die van hun voorlopers uit de UFO-cultussen terug te zien. Hierin vindt een ‘grote schoonmaak’ plaats, waarbij eigenlijk alleen de gelovigen de komende rampen van de eindtijd zullen overleven. Bij Patrick is dit zijn overlevingsgroep.¹³⁷

Vanaf de jaren zeventig worden rampen in de eindtijdvoorspellingen van New Age minder belangrijk en ook het lot van de ongelovigen wordt hiermee over het algemeen positiever. De voorspelling van de grenswetenschapper Peter Toonen voor de ongelovigen stamt voor een groot deel uit deze tijd. In deze voorspelling worden ongelovigen gezien als mensen die nog niet toe zijn aan de overgang naar een nieuwe tijd. Zij mogen zich verder ontwikkelen in een andere dimensie of, volgens Peter, op een andere planeet.

*En het bewustzijn van de aarde is toch al aan het veranderen. Of je wilt of niet, dus je mag meedoen aan de nieuwe aarde, dat is de uitnodiging. Anders kun je altijd nog omhoog, naar een andere planeet, want je hoeft hier niet te zijn.*¹³⁸

Daarnaast zijn er nog steeds vele New Age voorspellingen waarbij degenen die zich nog niet op de nieuwe tijd hebben afgestemd te maken zullen krijgen met grote rampen, maar deze komen in dit onderzoek niet echt naar voren.¹³⁹

Channelaar Ellen Rauh voorspelt dat degenen die wel overgaan naar de vijfde dimensie de leiders zullen worden. De mensen die nog niet aan deze verandering toe zijn mogen zich gewoon nog verder ontwikkelen op aarde. De mannelijke channelaar

---

¹³⁷ Hanegraaff, ‘Over enkele doemscenario’s in hedendaagse esoterie en New Age’, 46-49.

¹³⁸ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, ‘Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010’, 12-12-2011.

¹³⁹ Hanegraaff, ‘Over enkele doemscenario’s in hedendaagse esoterie en New Age’, 46-49, 298. En Brummelman, ‘Experts over 2012’, 32-37.

Ton van der Kroon zegt hier alleen over dat iedereen persoonlijk moet kiezen om over te gaan naar een hoger bewustzijnsniveau, maar het is wel een collectieve overgang. Hoe dit precies in verband staat met de datum in 2012 is mij niet duidelijk geworden. Voor de filmmaker Wiek Lenssen ten slotte breekt het nieuwe tijdperk aan voor iedereen. Hij vertelt dit aan de hand van een toespraak van Zwervende Wolf:

Laat ons als broeders en zusters op deze planeet samenleven. Dat ze ontwaken, dat ze allemaal ontwaken. Niet één volk, niet één cultuur, niet één groep mag achterblijven, want er zal een algemeen Ontwaken zijn, dat ons geluk en vrede voor allen zal brengen.¹⁴⁰

Het kan echter ook anders lopen: dat er niets gebeurt op 21 december 2012. Voor channelaar Ellen Rauh zal dit waarschijnlijk geen groot probleem zijn, aangezien zij eigenlijk geen specifieke datum noemt in haar voorspellingen. Voor de anderen zijn er meerdere scenario's voor hoe het dan verder kan gaan. Uit eerder onderzoek naar eindtijdgroepen is gebleken dat bij de gelovigen allereerst een gevoel van teleurstelling zal overheersen. Er is geen uitlaatklep voor de opgebouwde spanning en alle voorbereidingen waren voor niets. Sommige mensen zullen deze groepen verlaten en afstand doen van het eindtijdgelooft. Een deel van deze groepen valt hierdoor uit elkaar, maar bij een ander deel blijven genoeg mensen over om een doorstart te maken. Er worden dan verklaringen gezocht voor de onjuiste voorspelling, zo kan het bijvoorbeeld gezien worden als een test van het geloof. In het geval van de voorspellingen over 2012 verwachten Restall en Solari dat de Maya weer uit de belangstelling zullen verdwijnen en dat men zich zal gaan richten op alternatieve data uit andere (oude) bronnen dan die van de Maya. Als voorbeeld noemen zij de Azteekse kalender.

Because in the end, the 2012 phenomenon is not ultimately about the year 2012, or about the Maya. It is about the apocalyptic impulse that lies deep within our civilization.¹⁴¹

---

¹⁴⁰ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 132.

¹⁴¹ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 131.

Eindtijdvoorspellingen zijn een cultuurverschijnsel dat altijd zal blijven bestaan, zolang mensen ontevreden zijn met de wereld en blijven dromen van een betere toekomst. Telkens zullen weer nieuwe data en voorspellingen opkomen, aangepast aan de tijd en context van de voorspellers.¹⁴²

In dit onderzoek wordt bekeken in hoeverre de huidige eindtijdvoorspellingen ingaan op het actuele onderwerp van de ecologische crisis en welke invloed deze eschatologische context heeft op het verantwoordelijkheidsgevoel voor ecologische problemen. Uit bovenstaande voorspellingen blijkt al dat alle 2012-profeten in dit onderzoek verwachten op de aarde te blijven, dus een oplossing voor dit probleem lijkt wel van belang te zijn. In het volgende hoofdstuk zal worden onderzocht welke rol de aarde precies speelt in de 2012-voorspellingen. Daarbij zal gekeken worden hoe de voorspellers de aarde zien en welke rol de aarde voor hen speelt in relatie tot de mens.

---

¹⁴² C. Partridge, 'The end is nigh: Failed prophecy, apocalypticism, and the rationalization of violence in new religious eschatologies', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 191-212, aldaar 193-201. En K. Lewis, 'Millennium fears in Sweden at the turn of the century 1999-2000: comparison of fears expressed at the rites of passage of the Millennium. The computer bug and the extension of the dark force. A comparison', in: A. Paládi-Kovács ed., *Times, Places, Passages. Ethnological approaches in the new millennium: 7th SIEF conference selected papers* (Boedapest 2004) 231-236, aldaar 234-236.; Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 132. En Champion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin de monde en l'an 2012', 150-151.

Hoofdstuk 3: Het aardebeeld

In dit hoofdstuk zal de eerste deelvraag van dit onderzoek behandeld worden: hoe de aarde in de New Age wordt gezien en of, en hoe, dit beeld van de aarde terugkomt in de casussen. Om deze vraag te beantwoorden zal worden gekeken hoe binnen de New Age tegen de werkelijkheid wordt aangekeken en welke plaats de aarde hierin inneemt. Doordat New Age uit losse netwerken bestaat en geen overkoepelend geloofssysteem kent, bestaan er hierbinnen verschillende interpretaties van de werkelijkheid. Er zijn echter wel een aantal overtuigingen die de meeste New Agers wel aanhangen.¹⁴³

Een van de belangrijkste aspecten van New Age is de zoektocht naar eenheid en heelheid, het holisme. De gehele werkelijkheid is één geheel. Dit houdt in dat er bijvoorbeeld geen verschil bestaat tussen schepper en schepping, tussen geest en materie of, zoals we in het vorige hoofdstuk al zagen, tussen spiritualiteit en wetenschap. Hanegraaff noemt vier verschillende invullingen van het holisme binnen New Age. Ten eerste kan het betekenen dat alles voortkomt uit één bron en dat de spirituele evolutie ons uiteindelijk terug voert naar deze bron. De tweede mogelijke betekenis is het idee van de universele verbondenheid, dat alles in de wereld met elkaar verbonden is. Het derde en daarop lijkende idee is dat van het organisch holisme, waarin de wereld als één groot organisme wordt gezien. Ten slotte is er het idee van evenwicht, de harmonie van de tegengestelden. Volgens deze theorie hebben alle tegengestelden elkaar nodig en vormen ze samen één geheel.¹⁴⁴ Deze verschillende invullingen van het holisme zullen hieronder verder uitgewerkt worden, waarbij wordt gekeken in hoeverre ze onderdeel uitmaken van het wereldbeeld in de casussen.

Eén bron

Volgens dit eerste holistische wereldbeeld komt alles voort uit één bron en is het doel van ons bestaan om terug te evolueren naar deze bron. Deze invulling van het holisme komt in alle casussen met optimistische voorspellingen in meer of mindere mate naar voren. Daarbij evolueert de mens samen met de aarde naar een hoger niveau of een

---

¹⁴³ Possamaï, 'Producing and consuming New Age spirituality', 151-153.

¹⁴⁴ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 106-107. En Chryssides, 'Defining the New Age', 17-18.

volgens tijdperk en de mensheid heeft in de meeste gevallen wel enige invloed op dit proces.

De wereld bestaat in dit wereldbeeld, waarin alles wordt teruggeleid naar één bron, uit verschillende hiërarchische niveaus van spiritualiteit. Deze komen uiteindelijk op het hoogste niveau uit bij de bron.¹⁴⁵ Zowel de filmmaker Wiek Lenssen als de channelaar Ellen Rauh noemen expliciet deze indeling van spirituele niveaus. Hierin is de Aardse sfeer het laagste niveau met de meest verdichte materie. De bedoeling is om je spiritueel steeds verder te ontwikkelen naar hogere niveaus, waar bijvoorbeeld ook de gechannelde entiteit van Ellen, Oth, zich bevindt. Oth staat de mensheid bij in hun verdere evolutie:

*Zijn boodschappen kunnen ons bewustzijn verruimen zodat wij beter in staat zijn om te beseffen dat alles een eenheid is en dat alles elkaar beïnvloedt.*¹⁴⁶

De ene bron wordt binnen New Age soms gezien als God, maar er bestaan ook andere benamingen voor. Zo wordt dit hoogste niveau door Ellen ‘het Al’ genoemd. De aarde en ook de mensen zijn volgens Ellen een afsplitsing van het Al. Mensen zijn daarbij ook een deel van de aarde, omdat ze uit aarde-materie bestaan, maar er zijn ook veel wezens zonder materie op aarde die door hun energie met de aarde verbonden zijn.¹⁴⁷ Channelaar Ton van der Kroon noemt het de ‘Overziel’. Volgens hem zijn we door de zondeval (de ondergang van Atlantis) afgescheiden van deze Overziel, die hij ook wel God of ‘Great Spirit’ noemt, en hebben we toen een individueel bewustzijn gekregen.¹⁴⁸ Wiek noemt het hoogste niveau de ‘hemelse verlichte sfeer’:

---

¹⁴⁵ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 107-111.

¹⁴⁶ <http://oth-channeling.com/nederlands/oth.htm>, ‘Oth’, 29-05-2012.

¹⁴⁷ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-als-wezen.html>, ‘De Aarde als wezen’, 12-01-2012.

¹⁴⁸ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, ‘02.1 Wedergeboorte van de aarde’, 12-12-2011.

*(...) waarin geen aardse pijn en tegenspoed meer wordt ervaren, (...) het huis van de hoogste goddelijke kracht, de Eenheid, Het Walhalla, de Eeuwige Jachtvelden, (...) en misschien de Hunab K'u van de Maya's.*¹⁴⁹

Wiek houdt hier de optie open dat de hoogste sfeer wel eens *Hunab K'u* van de Maya zou kunnen zijn, maar grenswetenschapper Peter Toonen is hier zeker van. Hij vertelt niet expliciet over *Hunab K'u* als hoogste van meerdere niveaus, maar wel als de ene bron van alles. Evenals José Argüelles is hij ervan overtuigd dat *Hunab K'u* het hart van de Melkweg en de bron van de schepping is. Deze bron heeft een bewustzijn en zendt energie de ruimte in waardoor onze Melkweg wordt aangestuurd.

*Melkwegstelsels hebben gewoon een bewustzijn. Anders weten die sterren echt niet waar ze moeten zijn.*¹⁵⁰

Met de komende overgang in 2012 schuift onze aardas volgens Peter bovendien weer terug richting *Hunab K'u*, waardoor we terugkeren naar onze bron.¹⁵¹ Door de andere vertegenwoordiger, de grenswetenschapper Patrick Geryl wordt niet over één bron van alles gesproken of dat we ons spiritueel daar naartoe zouden evolueren.

Voor alle vertegenwoordigers, behalve Patrick Geryl, staat de aarde aan het begin van een volgende stap in haar evolutie. Evolutie is in deze context de geleidelijke (spirituele) ontwikkeling tot iets hogers en beters. Wiek Lenssen combineert hierbij het lineaire idee van de evolutie met het cyclische idee van astrologische tijdperken door te zeggen dat wij ons in een opwaartse spiraal bevinden. In de meeste New Age eindtijdvoorspellingen wordt uitgegaan van deze opwaartse spiraal, maar dan zonder doel. De meeste vertegenwoordigers in dit onderzoek hebben echter wel een doel. Volgens hen evolueren we terug naar de ene bron.¹⁵²

---

¹⁴⁹ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 233-234.

¹⁵⁰ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

¹⁵¹ <http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, 'Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)', 12-12-2011. En Toonen, '21-12-2012', 17-18.

¹⁵² Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 137-145.

In alle voorspellingen over evolutie in dit onderzoek is sprake van een gezamenlijke evolutie van de aarde en de mensheid. Volgens grenswetenschapper Peter Toonen komt dit doordat het hart van de Melkweg, *Hunab K'u*, energiegolven de ruimte in stuurt die alles daarin beïnvloedt en zo laat evolueren. Deze energie stroomt door de planeten, maar ook door het lichaam en DNA van de mensen. Voor filmmaker Wiek Lenssen gaat allereerst de aarde de nieuwe tijd in en de mensheid gaat met haar mee. Ook voor beide channelaars is het een gezamenlijk proces en beide geven aan dat de mensen de aarde hierin kunnen helpen en ondersteunen.¹⁵³

Deze gezamenlijke evolutie van aarde en mensheid hangt samen met het idee van co-creatie, dat wij onze eigen wereld creëren. Wij bestaan volgens deze theorie uit scheppende energie en de wereld om ons heen is een afspiegeling van onze overtuigingen. Je innerlijk wordt gereflecteerd in de buitenwereld. Dit idee komt van een zeer invloedrijke channelaar, Jane Roberts, die boodschappen doorgaf in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Het idee van co-creatie wordt inmiddels niet meer alleen uitgedragen door channelaars, maar ook bijvoorbeeld door grenswetenschappers. Hierbij wordt vaak ook de verantwoordelijkheid van de mens ten opzichte van de aarde en haar evolutie benadrukt, zoals hier door Peter Toonen:

*Wij zijn scheppers, zelfbewuste medescheppers van de Ene Schepping. En we zijn nu de heersende soort op deze planeet. Nog nooit in haar bestaan was er een levensvorm die als zodanig het lot en aanzien van de aarde in zijn handen had. Alleen al daarom is 2012 uniek. Hoe gaan we als mensen verder met onze planeet?*¹⁵⁴

Volgens Peter moeten we nu steeds beter letten op onze emoties en gedachten, omdat de gedachtenkracht steeds sterker wordt door de energie van *Hunab K'u*. We moeten nu

---

¹⁵³ P. Toonen, 'Klimaatverandering' in: P. Toonen e.a., 2012 voor dommies. De angst voorbij (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 19-27, aldaar 27.; Lenssen, *De Maya-profetieën*, 276.; <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-als-wezen.html>, 'De Aarde als wezen', 12-01-2012.; <http://www.oth-channeling.com/nederlands/planeet-aarde-helende-energie-sturen.htm>, 'Kanaal zijn voor de energetische heling van de planeet Aarde', 12-01-2012. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.

¹⁵⁴ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

helemaal oppassen dat we de komst van de nieuwe tijd niet verwarren met grote rampen, want deze zullen inderdaad plaats vinden als genoeg mensen erin geloven.¹⁵⁵

Filmmaker Wiek Lenssen noemt eveneens de kracht van gedachten en co-creatie en benadrukt hierbij de grote verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt. Voor hem is dit echter iets dat pas komt met een volgende stap in de spirituele evolutie en niet iets waarmee de mensheid nu al bijdraagt aan deze evolutie. Wel moeten we nu al de juiste keuzes maken, voor het licht en de liefde.

Om onze goddelijke vonk te verwezenlijken in de menselijke soort, zodat we ooit, in een volgend stadium van onze evolutie, zelf goddelijke, bovennatuurlijke scheppers worden. Maar dan moeten we die verantwoordelijkheid aan kunnen om louter te scheppen op basis van liefde en mededogen.¹⁵⁶

Channelaar Ellen Rauh gaat ervan uit dat ieders gedachten nu al invloed hebben op de wereld. Evenals Peter Toonen waarschuwt zij voor de kracht van gedachten en de schade die onwetende mensen hiermee kunnen aanrichten. Voor Ellen hebben onze gedachten zelfs nog verstrekkender gevolgen, omdat ze niet alleen van invloed zijn op onze eigen planeet, maar ook op de rest van het universum.

De golven van haat en eigenbelang die nu massaal op Aarde de kop op steken, hebben hun invloed op planeten. Dit zouden jullie meer moeten beseffen. Je richt niet alleen schade aan bij jezelf en bij je omgeving maar ook in het Universum.¹⁵⁷

Channelaar Ton van der Kroon richt zich alleen op de positieve kanten van co-creatie. Dit is volgens hem het proces waarmee de krachtplaatsen op aarde geopend kunnen worden, zodat de aarde haar volgende evolutiefase in kan gaan. Volgens Ton ontstaat co-creatie niet vanzelf, maar doordat iemand zijn of haar bewustzijn afstemt op het bewustzijn van de aarde. Hiermee wordt de aarde geheeld, maar ook de mens zelf.

---

¹⁵⁵ 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: '2012 en de Maya-kalenders', 21-11-2011.; Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 107-111. En Hammer, *Claiming knowledge*, 393-396.

¹⁵⁶ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 276.

¹⁵⁷ <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.

De ‘Ouden der Aarde’ die het evolutieproces van de aarde begeleiden leggen het in een channeling van Ton als volgt uit:

De aarde is een bewust organisme. Ze leeft, ademt, is bewust en heeft een duidelijke ontwikkelingslijn, die je de evolutie van de aarde zou kunnen noemen. De mens is een deel van die evolutie. Zoals de aarde een deel is van de evolutie van de mens. Het bewustzijn van de mens kan worden afgestemd op het bewustzijn van de aarde. Daardoor ontstaat cocreatie. Deze cocreatie is nodig in de tijd die komen gaat, waarin er een sprong in bewustzijn gaat worden gemaakt. Een sprong in evolutie.¹⁵⁸

Bij de meeste 2012-voorspellers is deze eerste invulling van het holisme binnen New Age terug te zien. Daarbij komt bij vrijwel alle voorspellers naar voren dat we de aarde kunnen helpen in haar evolutie, al dan niet door co-creatie. De aarde wordt hierbij in de meeste gevallen gezien als een organisme en zelfs als een bewust wezen. Dit holistische beeld van de aarde als bewust wezen komt met name naar voren in de derde genoemde invulling van het holisme, het organisch holisme, maar ook in de tweede invulling, van universele verbondenheid.

Universele verbondenheid en organisch holisme

De tweede mogelijke invulling van het holisme binnen New Age is het idee van de universele verbondenheid, dat alles in de wereld met elkaar verbonden is. Hierbij is echter geen sprake van één bron.¹⁵⁹ Het idee van een universele verbondenheid komt vooral veel voor binnen de grenswetenschap, ook bij beide grenswetenschappers in dit onderzoek. Het universum bestaat binnen deze visie op de werkelijkheid uit verschillende aan elkaar gerelateerde systemen die met elkaar in verband staan en samen steeds weer een groter systeem vormen. Peter Toonen verwoordt het als volgt:

Duidelijk is ook dat onze systemen en denkbeelden intense onderlinge verbanden met elkaar hebben. Het geldt met de politiek, de wetenschap met de religie, het bedrijfsleven

---

¹⁵⁸ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.

¹⁵⁹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 113-132.

*met het ecosysteem, de macht met de armoede, enfin, alles met alles heeft die verbanden.*¹⁶⁰

De reguliere wetenschap houdt zich volgens de grenswetenschappers alleen bezig met afzonderlijke delen van de werkelijkheid en onderzoekt niet de gehele werkelijkheid. Het onderzoeken van de gehele werkelijkheid gebeurt pas als de wetenschap met de spiritualiteit verbonden wordt, waarmee een holistische wetenschap ontstaat. Het syncretisme, het samenvoegen van verschillende betekenissystemen, is ook een onderdeel van deze holistische wetenschap, omdat alles deel uit zou maken van één grote, onderliggende waarheid en alle bronnen een deel van deze waarheid bevatten.¹⁶¹

Binnen de derde invulling van het holisme, het organisch holisme, ligt de nadruk op de eenheid van organische systemen. Alle organismen op aarde maken in deze visie samen deel uit van een groot organisch aarde-systeem, dat weer deel uitmaakt van een groter kosmisch systeem. Tot de negentiende eeuw nam onze planeet in de westerse tradities nog een unieke plek in binnen het universum, maar sinds die tijd kwam steeds meer het idee op dat we maar een klein deel in het grote geheel van de kosmos zijn. Zo ook binnen New Age.¹⁶²

Het idee dat de aarde een groot organisch systeem zou zijn is al zeer oud, maar het bekendste en meest recente beeld hierover komt onder meer voort uit de Gaia-hypothese. Dit is een idee uit het begin van de jaren zeventig van de biochemicus James Lovelock. De aarde kan volgens hem het beste bestudeerd worden als een zelfregulerend organisme. Hierin maakt alles op aarde, de levende materie, maar ook de lucht, oceanen en het land, deel uit van een complex systeem dat als een enkel organisme functioneert en dat de mogelijkheden voor het leven in stand houdt. Dit idee of model heeft hij Gaia genoemd, naar de Griekse godin van de aarde.¹⁶³

---

¹⁶⁰ P. Toonen e.a., *2012 voor dommies. De angst voorbij* (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 3.

¹⁶¹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 106-107, 113-132. En Hammer, *Claiming knowledge*, 499-501.

¹⁶² Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 113-132, 135-137. En Hammer, *Claiming knowledge*, 389-392.

¹⁶³ J.E. Lovelock, *Gaia. A new look at life on earth* (2^e druk; Oxford 1987) vii-xii, 1, 6. En P. Westbroek, 'Gaia en de zachte krachten van het leven', Rede bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar Geofysiologie aan de Universiteit Leiden (1999) 3-5.

Binnen New Age is dit idee van Lovelock echter verder getrokken naar de overtuiging dat de aarde een organisme *is*. Dit organisme zou een bewustzijn hebben en zelfs intelligentie. Er bestaan twee vormen van dit geloof in Gaia als wezen. Gaia kan een wezen op zich zijn, of ze vormt samen met de mensheid een intelligent wezen.¹⁶⁴ Beide vormen komen terug in de voor dit onderzoek gebruikte casussen.

De channelaar Ellen Rauh geeft het duidelijkste voorbeeld van de overtuiging dat de aarde op zich een eigen intelligentie heeft. Zij channelt ook de aarde zelf, die zij 'Era' noemt.

*Lieve allemaal, ik Era, ben niet alleen een bol, ben niet alleen een plek voor natuur, voor leven, voor mensen, om te incarneren als mens. Nee, ik ben ook een wezen. Ook ik heb bewustzijn.*¹⁶⁵

Ellen geeft hierbij aan dat de materie van de mens uit aarde bestaat en dat wij ook via onze materie contact kunnen maken met de aarde. Daarnaast maken we volgens Ellen ook deel uit van de aarde-energie, net als vele andere niet-materiële wezens op aarde. En de aarde zelf maakt deel uit van een grotere familie van planeten in het universum. Era is dus verbonden met alles, omdat alles voortkomt uit het 'Al', en wordt ook door alles beïnvloed, maar tegelijkertijd blijft ze ook een wezen op zich.¹⁶⁶

De mens bestaat volgens Ellen dus uit aarde-materie en hierdoor veranderen wij mee als de aarde verandert, en andersom. Daarbij waarschuwt ze ook dat de mens het contact met de aarde steeds verder dreigt te verliezen. Dit ziet ze onder andere terug in ons voedselgebruik.

Weet dus: alles wat de economie moet dienen en waar het niet meer om voeding gaat, wat gemanipuleerd wordt, niet omdat het beter is voor de mensen, maar omdat het beter is voor de economie, kan de gezondheid van de mens aantasten. Want ook jullie zijn

---

¹⁶⁴ P. Monaghan, 'Gaia', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 679-680, aldaar 679. En B. Taylor, 'Gaian earth religion and the modern god of nature', *Phi kappa phi forum* (2011) 12-15, aldaar 13-14.

¹⁶⁵ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-als-wezen.html>, 'De Aarde als wezen', 12-01-2012.

¹⁶⁶ Idem. En <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde, 12-12-2011.

*Aarde. Alles wat je eet, wat door de mensen gemanipuleerd is, daar manipuleer je jezelf mee.*¹⁶⁷

De mens staat tegenwoordig teveel in het middelpunt en de aarde wordt enkel gezien als een gebruiksvoorwerp. We moeten volgens Ellen nu weer respect gaan tonen voor de aarde en de natuur. Dit zal ook bijdragen aan de overgang naar de nieuwe tijd, waarin wij weer verbonden zullen zijn met de aarde.¹⁶⁸

Zoals in de vorige paragraaf al naar voren kwam is ook channelaar Ton van der Kroon er van overtuigd dat de aarde een levend organisme is met een eigen bewustzijn. Evenals Ellen zegt hij dat de mens uit aarde-materie bestaat.

*De aarde is een levend organisme dat ademt, beweegt en zich evolueert. Niet een dode planeet maar een wezen met een huid, een bewustzijn, een hart en een ziel. De mens is deel van dat wezen, zoals individuele cellen deel zijn van een lichaam.*¹⁶⁹

De mens moet de aarde door middel van co-creatie helpen bij het evolutieproces. Niet alleen de mens is overigens (fysiek) deel van Gaia, maar ook alle andere materiële en niet-materiële wezens op aarde en deze moeten wij respecteren en eren. Onze materie maakt deel uit van de aarde, maar onze ziel komt van de Overziel, of God. Onze ziel woont in de materie van de aarde en bezielt deze daarmee. Daarnaast heeft Gaia ook een eigen bewustzijn, dat trager is en meer een staat van zijn dan een actieve intelligentie.¹⁷⁰

Naast deze vormen van Gaia, als wezen met een eigen intelligentie, wordt binnen New Age de mensheid soms ook gezien als onderdeel van Gaia's bewustzijn. Hierbij is het gezamenlijke bewustzijn van de mensen de denkende laag van de aarde. Door moderne technologieën komen we nu steeds dichterbij de buurt van een planetair

---

¹⁶⁷ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/chaos-11-doorstromen-zonnestormen-voeding-aarde.html>, 12-12-2011.

¹⁶⁸ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-water-lucht-vuur-lucht.html>, 'Respect', 12-12-2011.

¹⁶⁹ <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/aarde-chakras.html>, Ton van der Kroon, 'Aarde Chakra's', 28-02-2012.

¹⁷⁰ <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/aarde-chakras.html>, Ton van der Kroon, 'Aarde Chakra's', 28-02-2012. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/022-werken-met-de-energie-van-de-aarde.html>, '02.2 Werken met de energie van de aarde', 12-12-2011.

bewustzijn, wat een stap in de evolutie van Gaia is.¹⁷¹ Dit is ook de visie van grenswetenschapper Peter Toonen. De mens is volgens hem de intelligentie van de aarde die bepaalt wat er binnenkomt. Op deze manier kunnen wij de aarde helpen bij de overgang naar de nieuwe tijd.¹⁷²

*(...) wij zijn de hersenen van onze aarde. Wij zijn de celmembranen van die hele grote cel. Dat is waarom het zo belangrijk is, waarom jij je hart volgt en herinnert wie je bent. Want dat is wat je dan aan onze moeder doorgeeft. En haar helpt in een verandering die voor haar ongekend is, en voor jou niet.*¹⁷³

Bij de overige twee vertegenwoordigers, filmmaker Wiek Lenssen en de pessimistische voorspeller Patrick Geryl lijken de aarde niet als bewust organisme te zien waar de mens een deel van is, al noemt Zwervende Wolf het wel:

*We zijn één met Moeder Aarde, en dit Weten willen we iedereen aanbieden, die het in deze tijd van ommekeer weer opzoekt.*¹⁷⁴

Onze pessimistische voorspeller, Patrick Geryl heeft meer een mechanisch beeld van de aarde. Dit is het dominante beeld binnen de reguliere wetenschap en kwam op met de Verlichting en de moderne wetenschap in de zeventiende eeuw.¹⁷⁵

---

¹⁷¹ Volgens James Lovelock zelf functioneert de mens al ten dele als de intelligentie van Gaia. Bovendien kan de mens op deze manier, bijvoorbeeld met haar technologische ontwikkelingen en communicatiemogelijkheden, Gaia ook voor grote rampen behoeden. (Of deze juist veroorzaken.)

Bron: Lovelock, *Gaia*, 147-148.

¹⁷² 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: '2012 en de Maya-kalenders', 21-11-2011.; Argüelles, 'Harmonic convergence and the spiritualization of the biosphere', 739. En Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 135-137.

¹⁷³ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

¹⁷⁴ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 155.

¹⁷⁵ Binnen de reguliere wetenschap wordt de Gaia-hypothese meer als een religieus New Age fenomeen gezien dan als een wetenschappelijke theorie, hoewel er, voor Gaia als hypothese, wel steeds meer belangstelling komt binnen de reguliere wetenschap.

C.M. Roach, 'Mother Nature imagery', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1107-1111, aldaar 1108-1109. En Westbroek, 'Gaia en de zachte krachten van het leven', 5-8.

Door het idee van Gaia, dat wij allemaal deel uitmaken van het grote organisme van de aarde, krijgt de mens ook een grote verantwoordelijkheid voor het welzijn van de aarde en daarmee zichzelf.¹⁷⁶ Voor drie van de optimistische voorspellers, Ellen Rauh, Ton van der Kroon en Peter Toonen gaat dit in de eerste plaats om een spirituele verantwoordelijkheid voor het helpen evolueren van de aarde. Deze hulp kan de mens geven door weer in contact te komen met de aarde en haar te respecteren of de mensheid kan de evolutie beïnvloeden doordat ze de intelligentie van de aarde zijn. In de volgende paragraaf zal nu gekeken worden naar de laatste invulling van het holisme binnen New Age, de harmonie van de tegengestelden.

Evenwicht

De harmonie van de tegengestelden gaat ervan uit dat alles een tegengestelde heeft en dat deze tegengestelden elkaar nodig hebben. Ze vullen elkaar aan en vormen samen één geheel dat in evenwicht moet zijn. Evenals de meeste eerdere invullingen van het holisme komt deze invulling alleen voor bij de optimistische voorspellers in dit onderzoek.

Een belangrijke tegenstelling is die van licht en duisternis. Peter Toonen verwoordt hier duidelijk de New Age visie op deze tegengestelden:

In mijn vorige artikel vertelde ik over de fundamentele krachten in het universum van licht en duisternis, de ultieme polariteit. Beide krachten zijn alomtegenwoordig in het heelal en zijn nodig om de schepping in de juiste timing en wijze vorm te geven. Kort gezegd: licht laat groeien, duister remt groei af. Daar zit op zich geen 'goed' of 'fout' in of 'goed' en 'kwaad'. Want alles is één. Er is maar één Schepping, één werkelijkheid in ontelbare vormen.¹⁷⁷

---

¹⁷⁶ Lovelock, *Gaia*, 1, 6, 9-12. En J.E. Lovelock, *Homage to Gaia. The life of an independent scientist* (Oxford 2000) 8-11.

¹⁷⁷ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

Naast licht en duisternis is een van de belangrijkste tegengestelden binnen New Age de mannelijk-vrouwelijk tegenstelling. Deze zal hier verder uitgewerkt worden met, in relatie hiermee, de tegenstelling tussen aarde en mens.¹⁷⁸

De tegenstelling tussen mannelijk en vrouwelijk komt al langer voor in het westerse eschatologische gedachtegoed. Sinds de negentiende eeuw heeft het feministische gedachtegoed een grote invloed gehad op de westerse eschatologie. De nieuwe tijd werd hierin gezien als een tijd waarin mannen en vrouwen als gelijken zouden leven en hierdoor zou wereldvrede ontstaan. De met het mannelijke geassocieerde macht en kracht zou worden teruggedrongen om plaats te maken voor de 'vrouwelijke' liefde. Dit gedachtegoed kwam ook naar voren in de spiritualistische bewegingen in die tijd en via deze weg bij New Age.¹⁷⁹

Van de vertegenwoordigers in dit onderzoek leggen vooral grenswetenschapper Peter Toonen en channelaar Ton van der Kroon de nadruk van de overgang van een mannelijk georiënteerd tijdperk naar een vrouwelijker variant. Volgens Peter Toonen zullen we overgaan van het huidige Pad der Technologie naar een meer vrouwelijke variant van innerlijke en gevoelsmatige 'technologie'.¹⁸⁰ Ton van der Kroon geeft aan dat we het huidige patriarchale tijdperk achter ons zullen laten en dat het mannelijke en vrouwelijke in de nieuwe tijd weer in balans zullen zijn. De overheersing van de mannelijke eigenschappen van cultuur, ratio en geld over de vrouwelijke eigenschappen van verbinding, harmonie en heling zijn volgens hem slecht geweest voor de aarde:

*Wanneer het vrouwelijke wordt onderdrukt, is de aarde in gevaar.*¹⁸¹

De associatie tussen het vrouwelijke en de aarde die Ton hier maakt bestaat al langer. Vandaar dat het 'organisme van de aarde' door Lovelock ook Gaia is genoemd, naar een godin. In westerse religies wordt de natuur vaak geassocieerd met het

---

¹⁷⁸ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 132-134. En Kranenborg, 'Berekeningen van het einde', 21-24.

¹⁷⁹ R. Radford Ruether, 'Eschatology in Christian feminist theologies', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 328-342, aldaar 333-334.

¹⁸⁰ <http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, 'Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)', 12-12-2011.

¹⁸¹ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, '05.3 Afrika: de stenen van Creatie', 12-12-2011.

vrouwelijke. Het vrouwelijke wordt hierin gezien als het emotionele en fysieke, terwijl het mannelijke wordt geassocieerd met het culturele en intellectuele. Dit kan een negatieve associatie zijn, dat de natuur ondergeschikt is aan de mens, maar deze associatie kan ook worden gebruikt als kritiek op een patriarchale samenleving, zoals bovenstaande vertegenwoordigers ook doen.¹⁸²

Dat de natuur vrouwelijk zou zijn en cultuur mannelijk komt in de huidige casussen ook regelmatig naar voren als een tegenstelling tussen de mannelijke, rationele en onderdrukkende mens en de vrouwelijke, gevoelige en verzorgende aarde. Tussen deze tegenpolen moet eveneens een gezond evenwicht worden gezocht. Een duidelijk voorbeeld hiervan komt van channelaar Ellen Rauh, die aangeeft dat de aarde ons veel geeft, maar dat de mensheid is vergeten dat ze daar ook wat respect voor terug moet geven. De aarde is er niet alleen maar om te gebruiken voor de mens, het is ook een wezen.

*Het gaat om het evenwicht en inderdaad, de Aarde wordt gebruikt voor allerlei doeleinden en vaak misbruikt voor allerlei doeleinden omdat vele mensen de lange termijnvisie uit het oog zijn verloren. Zij houden geen rekening met de gevolgen van bepaalde daden.*¹⁸³

Ellen benadrukt daarbij echter wel dat de aarde een enorm zelfhelend vermogen heeft en dus heel wat kan hebben. Bovendien horen door de aarde zelf veroorzaakte natuurrampen ook bij de evolutie en leiden deze niet alleen tot ellende, maar ook tot verbondenheid. Het is voor Ellen wel van belang dat de mens weer respect gaat tonen voor de aarde en weer in contact met haar komt. Anders zal de aarde er zelf voor zorgen dat de mens weer respect gaat tonen.¹⁸⁴

Volgens de andere channelaar in dit onderzoek, Ton van der Kroon, zal met de nieuwe tijd ook een nieuwe, spirituele band ontstaan tussen de mens en de aarde. Door

---

¹⁸² Roach, 'Mother Nature imagery', 1107, 1109.

¹⁸³ <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde, 12-12-2011.

¹⁸⁴ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-water-lucht-vuur-lucht.html>, 'Respect', 12-12-2011. En <http://www.oth-channeling.com/nederlands/18-september-2005.htm#DeplaneetAardewordtinerehersteld>, 12-01-2012.

de heilige krachtplekken op aarde te openen wordt er al aan deze band gewerkt. We zullen ons weer verbonden voelen met de natuur en we zullen leven in harmonie met de aarde. Hierin zullen we geholpen worden door ‘de Grootmoeders’, die zorgen voor de natuurlijke balans tussen de mens en de aarde, en de natuurgoden.

*Laat je opnieuw opnemen in het rijk van de natuurgoden, en wij leiden je naar een nieuw bewustzijn in samenspraak en balans met de aarde, onze grote Moeder.*¹⁸⁵

Ton zegt, evenals Ellen, dat we de aarde als iets vanzelfsprekends zien dat er altijd voor ons is, maar nu is het tijd om haar te eren en de balans te herstellen.¹⁸⁶

Grenswetenschapper Peter Toonen ziet, zoals gezegd, mensen als de intelligente en denkende laag van de aarde. Hoewel hij in dit verband, tussen mens en aarde, niet expliciet ingaat op een evenwicht, geeft hij wel aan dat mensen die dichter bij de natuur staan (en dus meer in evenwicht zouden zijn) zich makkelijker aan kunnen passen aan de komende veranderingen van de aarde. Dit is ook de reden dat we volgens hem over moeten gaan op de natuurlijke tijd van de *Tzolk'in* kalender, zo zullen we natuurlijker gaan leven en kunnen we...

*...de menselijke cultuur (...) laten opbloeien in harmonie met de aarde.*¹⁸⁷

Onze materialistische samenleving zal met deze kalender natuurlijker worden, waardoor we weer in contact zullen komen met de natuur en met het hart van de Melkweg, de bron van de schepping.¹⁸⁸

Filmmaker Wiek Lenssen is op zijn reis naar de Maya José Argüelles tegengekomen en is op deze manier ook in aanraking gekomen met zijn ideeën over de

---

¹⁸⁵ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/102-ardennen-de-godin-arduina-2.html>, '10.2 Ardennen: de Godin Arduina', 10-01-2012.

¹⁸⁶ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/022-werken-met-de-energie-van-de-aarde.html>, '02.2 Werken met de energie van de aarde', 12-12-2011. En <http://www.healing-conference.com/00-the-invitation/>, 'Creation', 28-02-2012.

¹⁸⁷ <http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, '25 juli 2011: de Dag Buiten de Tijd', 20-01-2012.

¹⁸⁸ Toonen, '21-12-2012', 14-15. En <http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, '4 april 2011: De Ring van Vuur', 20-01-2012.

natuurlijke tijd. Wiek vindt de ideeën van José zeer inspirerend en heeft zelf ook gemerkt dat de manier waarop wij nu tijd meten ons vervreemdt van de natuur.¹⁸⁹

Voice over: Volgens de Maya's is de westerse kalender niet in balans met natuurlijke cycli. Dit leidt tot een manier van leven die niet meer in harmonie is met de natuur.

Zwervende Wolf: Die andere kalender gaat over dollars verdienen (...) De vernietiging van de natuur doet niet ter zake.¹⁹⁰

In de nieuwe tijd zal volgens Wiek de mensheid zich verenigen en weer respect hebben voor de aarde en de natuur. Het wordt een tijd van harmonie. Daarvoor moeten we leren dat de aarde niet van ons is en dat we voor de aarde moeten zorgen. We zijn onze band met de aarde verloren volgens Wiek, maar deze zal hersteld worden in de nieuwe tijd. Hij voelde...

Een intens verdriet over de diepgaande onwetendheid van de mens over zijn eigenlijke relatie tot de natuur, en een opluchting dat er nu aan die onwetendheid een einde leek te gaan komen.¹⁹¹

De optimistische voorspellers noemen allemaal het belang van onze band met de aarde en al dan niet expliciet het belang van het evenwicht tussen cultuur en natuur. Daarbij wordt regelmatig een verband gezien tussen het mannelijke met de cultuur en het vrouwelijke met de natuur. Volgens twee voorspellers, channelaar Ton van der Kroon en grenswetenschapper Peter Toonen zal er een verschuiving zijn van het huidige mannelijk georiënteerde tijdperk naar een vrouwelijker en natuurlijker variant. Het evenwicht tussen de mens en de natuur is in alle optimistische casussen zeer van belang. In de paragrafen hiervoor werd ook al duidelijk dat de mensheid in veel gevallen als deel van het organisme van de aarde (Gaia) wordt gezien en dat we samen met de aarde evolueren. In de volgende paragraaf zal worden bekeken of dit belang van de aarde in

---

¹⁸⁹ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 191-192.

¹⁹⁰ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

¹⁹¹ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 134.

relatie tot de mens ook betekent dat onze (optimistische) voorspellers *this-worldly* georiënteerd zijn.

This-worldliness en otherworldliness

In de inleiding zijn de termen *this-worldliness* en *otherworldliness* al naar voren gekomen als een indeling aan de hand waarvan het wereldbeeld van een religie of groep bekeken kan worden. *Otherworldliness* houdt in dat het goede niet in deze wereld gevonden kan worden, maar alleen in een wereld die fundamenteel verschilt van de onze. Het aardse leven wordt in dit wereldbeeld veracht en de menselijke natuur dient te worden ontstegen. *This-worldliness* is het geloof dat deze wereld kan en zal verbeteren of dat een volgend leven een betere versie is van het aardse leven. De wereld is dus nog niet geheel goed, maar het goede kan wel gevonden worden in een wereld die op onze huidige wereld lijkt.¹⁹² In het vorige hoofdstuk hebben we al gezien dat, in elk geval in de optimistische voorspellingen, deze wereld inderdaad zal verbeteren tot een spiritueler en harmonieuzer oord. De mensheid blijft in alle voorspellingen bovendien in deze wereld en op de aarde.

Aangezien alle voorspellers onze toekomst op een al dan niet verbeterde aarde zien, kunnen we deze groep *this-worldly* noemen. New Age is over het algemeen ook *this-worldly* georiënteerd. Hanegraaff maakt hierbij nog een onderscheid tussen *strong this-worldliness*, waarin mensen zich daadwerkelijk actief met deze wereld bezig houden en *weak this-worldliness*, waarin mensen voornamelijk gericht zijn op een toekomstige betere wereld. Hanegraaff plaatst New Age in de zwakke variant van de *this-worldliness*, maar hij geeft aan dat ook de sterke variant erin voorkomt.¹⁹³

In de meeste optimistische voorspellingen in dit onderzoek wordt de band van de mens met de aarde benadrukt, wat lijkt te wijzen op de sterke vorm van de *this-worldliness*. Deze relatie tussen mens en aarde is meestal spiritueel van aard, maar bij de channelaars is er ook een fysieke band; dat wij uit aarde-materie bestaan. De band tussen mens en aarde moet onderhouden worden, bijvoorbeeld door respect te tonen voor, of contact te maken met, de aarde en de natuur, zodat het evenwicht bewaard

---

¹⁹² Lovejoy, *The great chain of being*, 24-30.

¹⁹³ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 101-105. En Possamai, 'Producing and consuming New Age spirituality', 154.

wordt en wij in harmonie met de aarde kunnen leven. Daarbij wordt de mens door beide channelaars en de grenswetenschapper Peter Toonen als deel van het wezen van de aarde gezien en volgens alle optimistische voorspellers komt alles voort uit één bron en is alles uiteindelijk één geheel. Dit lijkt nog te wijzen op de sterke vorm van de *this-worldliness*, omdat het op deze wereld gericht is en ze ook actief met deze wereld bezig zijn.

Alle optimistische voorspellingen zijn echter ook gericht op een verbeterde versie van deze wereld, wat een kenmerk is van de zwakke vorm van *this-worldliness*. In de meeste voorspellingen evolueert de aarde samen met de mensheid, maar hierin veranderen beiden dus wel. Daarnaast gaan twee van de voorspellers, de channelaar Ellen Rauh en filmmaker Wiek Lenssen, ook in op de verschillende hogere spirituele niveaus boven de aarde, waar de mens zich spiritueel naar toe kan ontwikkelen. Dit neigt weer naar *otherworldliness*. Hierin probeert de mens dus weer los te komen van de aarde, hoewel Ellen wel benadrukt dat deze hogere niveaus misschien niet in de materie, maar wel energetisch verbonden zijn met de aarde.

De optimistische voorspellers in dit onderzoek vallen voornamelijk binnen de zwakke variant van de *this-worldliness*, omdat het belangrijkste onderwerp in hun voorspellingen toch de verbeterde, nieuwe wereld is. Daarnaast komen echter ook enkele thema's terug in hun voorspellingen met een sterke *this-worldly* oriëntatie. De enige vertegenwoordiger met pessimistische voorspellingen, Patrick Geryl, is lastig in te passen in deze indeling. Hij past wel binnen de sterke *this-worldly* variant, aangezien hij geheel op de aarde gericht is en helemaal niet op hogere spirituele niveaus of iets anders dat buiten de aarde zou liggen. Aan de andere kant zal voor Patrick het komende tijdperk wel op ons huidige lijken, maar ziet hij hier zeker geen verbetering van deze wereld in, maar eerder een hoop dat hij deze wereld weer op kan bouwen. Het is meer een wetenschappelijke dan een religieuze voorspelling. Omdat hij niet op zoek is naar 'het goede' maar hooguit naar het best haalbare, past hij niet geheel binnen de indeling van Lovejoy tussen *this-worldliness* en *otherworldliness*, waarin specifiek gekeken wordt naar waar men 'het goede' zoekt.

Of deze zwakke en sterke varianten van de *this-worldliness* oriëntatie invloed hebben op de inzet van onze vertegenwoordigers voor een betere wereld en een beter

milieu zal in het laatste hoofdstuk verder besproken worden. Aangezien de vertegenwoordigers wel op deze wereld gericht zijn is de verwachting nu dat ze zich ook voor de aarde zullen willen inzetten. Dit geldt ook voor de voorspellingen met alleen een zwakke *this-worldly* oriëntatie, aangezien het beeld van een betere wereld volgens de theoloog Moltmann mensen al moet motiveren om deze tot stand te brengen. De sterke *this-worldly* thema's in de voorspellingen zouden een nog grotere motivator kunnen zijn. Met name het beeld van Gaia, dat wij allemaal deel zijn van de aarde en dat de aarde een wezen is, is een beeld dat ook gedeeld wordt door veel (radicale) milieuactivisten. De holistische verbinding van de mens met de aarde en de natuur zorgt namelijk ook voor een gevoel van empathie en ethische verantwoordelijkheid voor de natuur en de aarde.¹⁹⁴

Doordat in het holistische wereldbeeld de mens één is met de rest van de wereld, deel van de natuur, kan dit een gevoel van compassie met deze wereld oproepen. Als de aarde bovendien als levend wezen wordt gezien, moet deze niet alleen voor de mensheid gered worden, maar ook voor dit wezen zelf. Aan de andere kant kan het feit dat de mens in een holistisch wereldbeeld niet meer in het middelpunt staat er ook voor zorgen dat deze mens zich juist minder verantwoordelijk voelt voor de natuur. Een niet-antropocentrisch wereldbeeld verkleint namelijk de invloed van de mens op het geheel. Daar staat weer tegenover dat een antropocentrisch wereldbeeld voornamelijk actie voor de mens stimuleert en niet zozeer voor de natuur.¹⁹⁵ Hoe dit in de huidige eindtijdvoorspellingen uitpakt zal in het vijfde hoofdstuk naar voren komen.

Tot slot

De pessimistische vertegenwoordiger Patrick Geryl ontbreekt voor een groot deel in de beschrijvingen van de relatie tussen de mens en de aarde in dit hoofdstuk. Het binnen

---

¹⁹⁴ Taylor, 'Gaian earth religion and the modern god of nature', 13-14. En Taylor, *Dark green religion*, 26. En Webb, 'Eschatology and politics', 502-504.

¹⁹⁵ E. Hedges en J.A. Beckford, 'Holism, healing and the New Age', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000) 169-187, aldaar 177-179.; Bruce, 'New Age and secularisation', 226-228.; S. Grätzel, 'Wholeness / Holism', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 1972-1975, aldaar 1974.; C. Carmichael, 'The environmental crisis finds religion', *Conservation biology* 25 (2011) 1059-1060, aldaar 1059-1060.; Scott, 'Are we there yet?', 276-277.; S. Skrimshire, 'Eternal return of apocalypse', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 219-241, aldaar 232-234. En Deane-Drummond, 'Beyond humanity's end', 242-248, 251.

New Age veel voorkomende holistische wereldbeeld is bij hem enkel terug te zien in zijn overtuiging dat een spirituele wetenschap vollediger is dan de reguliere wetenschap. Naast deze holistische visie op de grenswetenschap zegt hij echter niets over de aarde en haar relatie tot de mens, die bij de overige voorspellers wel een centrale rol speelt.

De evolutie naar een nieuw tijdperk is in de optimistische voorspellingen een gezamenlijk proces van de aarde en de mensheid, waar de mens in de meeste gevallen ook invloed op heeft. In deze casussen wordt de aarde zelfs als één groot organisme gezien waar de mens fysiek of als intelligentie deel van uitmaakt. Daarnaast wordt in alle optimistische voorspellingen de band van de mens met de aarde en het harmonieuze evenwicht hiertussen benadrukt.

De pessimistische vertegenwoordiger Patrick Geryl heeft niet zozeer een holistisch en spiritueel / religieus beeld van de aarde, maar meer een technisch en modern wetenschappelijk beeld. De wetenschap en zijn wiskundige en astronomische berekeningen zijn voor Patrick ook de belangrijkste bron voor zijn voorspellingen. In het volgende hoofdstuk zal nu worden bekeken wat de invloed van de gebruikte bronnen is op het beeld van de aarde dat in de voorspellingen van de vertegenwoordigers naar voren komt.

Hoofdstuk 4: De bronnen

In dit vierde hoofdstuk zal de tweede deelvraag van dit onderzoek behandeld worden: of het aardebeeld in de bronnen, die ter onderbouwing voor de voorspellingen worden gebruikt, van invloed is op het beeld van de aarde dat in de voorspellingen naar voren komt. De drie belangrijkste bronnen die gebruikt worden voor het onderbouwen van claims binnen New Age zijn de (natuur)wetenschappen, gechannelde boodschappen en oude tradities en culturen. Als onderdeel van deze oude culturen zal in dit hoofdstuk speciaal aandacht worden besteed aan de bron die in de 2012-voorspellingen centraal staat: de oude cultuur van de Maya.¹⁹⁶

Religiewetenschapper Bron Taylor ziet een grote tegenstelling tussen het huidige modern-wetenschappelijke beeld van de aarde als een (levenloos) mechanisme en het spirituele beeld van de aarde als levend organisme. De wetenschap is onderdeel geworden van het dominante beeld van de aarde en vervangt daarmee soms het geloof in goddelijke wezens en een hoger doel. De wetenschap kan veel verklaren, maar een aardebeeld gebaseerd op natuur-spiritualiteit kan daarbij ook betekenis en zin geven aan een gebeurtenis en het een hoger doel geven. Bovendien zou het beeld van een levende aarde empathie en ethische verantwoordelijkheid voor deze aarde met zich meebrengen.¹⁹⁷ Welke aardebeelden in de huidige voorspellingen het meest van belang zijn en of deze verdeling van Taylor hierin is terug te zien zal in dit hoofdstuk worden onderzocht.

De wetenschap

Het aardebeeld van de wetenschap is dat van een aan natuurwetten onderhevig object. De mechanische werking van de aarde kan door de natuurwetenschappen bestudeerd worden om zo de wetten te achterhalen. In de huidige casussen zijn het met name de

---

¹⁹⁶ Hammer, *Claiming knowledge*, 331-333.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, '05.3 Afrika: de stenen van Creatie', 12-12-2011. En <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.

¹⁹⁷ Taylor, *Dark green religion*, 3-4, 13-16.; Amsler, 'Bringing hope 'to crisis'', 145-147.; R. Krznaric, 'Empathy and climate change: proposals for a revolution of human relationships', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 153-172, aldaar 154-155. En Taylor, 'Gaian earth religion and the modern god of nature', 13-14.

grenswetenschappers die de wetenschap gebruiken als bron om hun voorspellingen te onderbouwen.

Deze bron wordt echter aangevuld met de spirituele inzichten uit New Age en andere door hen gebruikte bronnen, zoals bijvoorbeeld de oude culturen, om zo tot een holistische wetenschap te komen. In de grenswetenschappen worden zeer veel verschillende bronnen gebruikt, omdat deze allemaal onderdeel zouden zijn van de grote onderliggende, holistische waarheid. Zelfs in sprookjes zijn waarschuwingen voor 2012 te vinden. Filmmaker Wiek Lenssen omschrijft deze combinatie van wetenschap, spiritualiteit en andere bronnen als volgt:

*[José Arguëlles had zich] vervreemd van het wetenschappelijke establishment door zijn rationele kennis uit zijn linkerhersenhelpt te combineren met intuïtief en onder invloed van meditatie en trance verkregen informatie uit zijn rechterkwab. Daarbij legde hij, in doorwrochte studies vaak dwarsverbanden met Boeddhisme, Taoïsme, Islam, Christendom en diverse esoterische stromingen.*¹⁹⁸

José Arguëlles is een typische grenswetenschapper die vele bronnen combineert. Eén van de belangrijkste bronnen blijft echter de wetenschap en deze bron zal in deze paragraaf verder worden uitgewerkt.¹⁹⁹

Het beeld van de werkelijkheid en de aarde is sinds de zeventiende eeuw steeds mechanischer geworden in de wetenschap. De aarde wordt hierin gezien als een soort machine en de wetenschap gaat alleen in op de feiten over de werking van deze machine en niet op zingeving of een hoger doel in deze werking. Wetenschap en religie zijn lange tijd hand in hand gegaan, maar in de zeventiende eeuw, ten tijde van de Verlichting, scheidde het wetenschappelijk onderzoek zich van de religie af. Het empirisch onderzoek werd belangrijker dan het vertrouwen op autoriteit, zelfs die van de Bijbel, en het wereldbeeld in de wetenschap werd meer seculier.²⁰⁰

---

¹⁹⁸ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 189.

¹⁹⁹ Hammer, *Claiming knowledge*, 496-501.; Hanegraaff, 'Over enkele doemscenario's in hedendaagse esoterie en New Age', 52. En http://www.bol.com/nl/p/nederlandse-boeken/doornroosje-en-de-apocalyps-in-2012/1001004006798199/index.html#product_description, 'Doornroosje en de apocalyps in 2012', 16-02-2012.

²⁰⁰ Hammer, *Claiming knowledge*, 201-205. En Russell, 'Cosmology and eschatology', 565-567.

Dit mechanische wereldbeeld, zonder zingeving of betekenisgeving, is ook terug te zien bij de pessimistische grenswetenschapper Patrick Geryl. Het wetenschappelijke beeld van de aarde, van een mechanisme dat wordt aangestuurd door grote natuurkrachten, is bij hem het voornaamste aardebeeld. In zijn voorspellingen is geen sprake van een nieuw en beter tijdperk, de gebeurtenissen zijn zinloos en het gevolg van natuurkrachten en –wetten. Hij verleent geen zin aan de gebeurtenissen, maar gaat pragmatisch te werk door een groep mensen om zich heen te verzamelen die hij kan helpen overleven. Want het is voor Patrick niet het daadwerkelijke einde van de wereld. Na de rampen zal er nog steeds een wereld bestaan om op te leven.²⁰¹

Bij de andere grenswetenschapper in dit onderzoek, Peter Toonen is minder sprake van een mechanisch wereldbeeld. Zoals in hoofdstuk drie al naar voren kwam ziet hij de aarde vooral als één groot organisme, waar de mens deel van uitmaakt. Hij maakt wel veel gebruik van wetenschappelijke bronnen, maar combineert deze meer dan Patrick met andere bronnen en vormen van spiritualiteit. Een bekende combinatie van wetenschap en spiritualiteit in New Age is bijvoorbeeld die tussen astronomie, de wetenschappelijke bestudering van sterren en planeten en de astrologie, het doen van spirituele voorspellingen aan de hand van de stand van de sterren. Vrijwel alle voorspellers noemen de overgang van het sterrenbeeld Vissen naar het sterrenbeeld Waterman als de grote gebeurtenis op 21-12-2012. Waar Patrick deze astrologische voorspelling echter maar één keer noemt, gaat Peter hier in zijn voorspellingen uitgebreid op in.²⁰²

De astronomie is de belangrijkste wetenschappelijke bron in de 2012-voorspellingen en wordt door beide grenswetenschappers gebruikt. Als zij een wetenschappelijke bron noemen, is dit meestal de NASA, of het blijft bij de zeer algemene onderbouwing dat ‘wetenschappers’ of ‘astronomen’ hun claim ondersteunen. Beide grenswetenschappers noemen regelmatig de NASA ter ondersteuning van hun voorspellingen. Zo bevestigt de NASA volgens Patrick Geryl zijn voorspellingen over zonestormen en zonnevlekken.

---

²⁰¹ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, ‘The World Cataclysm in 2012’, 06-12-2011. En Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009).

²⁰² 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: ‘2012 en de Maya-kalenders’, 21-11-2011. En <http://www.youtube.com/watch?v=cd-cCeaKrOA>, ‘Project Camelot interviews Patrick Geryl’ (2009), 02-02-2012.

“Al sinds 1996 vertel ik die boodschap, maar niemand geloofde mij. Inmiddels komt deze berichtgeving ook op gang middels officiële rapporten van de NASA.”²⁰³

Peter Toonen noemt een enkele keer zelfs een wetenschapper bij naam, waardoor zijn beweringen in deze gevallen te controleren zijn.

NASA wetenschapper dr. Mausumi Dikpati verwacht dat de [zonne]stormen vanaf 2007 duidelijk in kracht gaan toenemen (...). Het hoogtepunt zal zijn in 2012, inderdaad in het jaar van het einde van de Lange Telling kalender van de Maya's.²⁰⁴

De theorie over een hoogtepunt in de zonnevlekkencyclus van deze wetenschapper is inderdaad op de site van de NASA terug te vinden. Zo zeker als Peter Toonen over wanneer een hoogtepunt zou zijn en hoe precies dit is te voorspellen is dr. Dikpati echter niet en ook de Mayakalender wordt niet in haar onderzoek genoemd.²⁰⁵

Beide channelaars en Wiek Lenssen gebruiken ook wel eens astronomische gegevens voor hun voorspellingen, maar dit gebeurt maar zeer sporadisch. Channelaar Ellen Rauh heeft op haar site een NASA-filmpje over zonestormen staan. Zij voegt hieraan toe dat deze stormen vooral invloed hebben op mensen, maar dat ze ook vulkaanuitbarstingen kunnen veroorzaken. Ze zegt verder dat de wetenschap de veranderingen niet meer bij zal kunnen houden en niet meer alles kan voorspellen. Waarschijnlijk wil ze hiermee zeggen dat de komende veranderingen van een andere, meer spirituele, aard zijn die de mechanische wetenschap niet kan bevatten.²⁰⁶

Bij Patrick komt van deze voorspellers het meest mechanische en modern wetenschappelijke aardebeeld naar voren. Dit kan komen doordat hij de wetenschap en ook zijn eigen pseudowetenschappelijke berekeningen als hoofdbron gebruikt, maar

---

²⁰³ Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 28.

²⁰⁴ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

²⁰⁵ http://science.nasa.gov/science-news/science-at-nasa/2006/10mar_stormwarning/, Dr. T. Phillips, 'Solar storm warning' (2006), 06-06-2012. En http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

²⁰⁶ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/zonestormen-aarde-zon-vulkanen.html>, 'Zonestormen', 12-01-2012.

misschien heeft hij ook een voorkeur voor deze bron omdat het bij zijn al eerder bestaande wereldbeeld aansluit. Er lijkt zo dus een connectie te bestaan tussen zijn aardebeeld en zijn gebruik van wetenschappelijke bronnen.

Gechannelde boodschappen

De bronnen van channelaars zijn wezens en personen die niet fysiek aanwezig zijn, maar hun boodschappen via de channelaar doorgeven. Deze bronnen delen hun kennis met de channelaars en geven vaak, zeker in deze gevallen, informatie over de toekomst. Het feit dat deze boodschappen afkomstig zouden zijn van een hoger bewustzijnsniveau, of van (oude) wijze volken en mensen, verleent autoriteit aan deze voorspellingen. Daarnaast stralen de boodschappen meer autoriteit uit wanneer ze gerespecteerde thema's uit eerdere boodschappen van bekende channelaars behandelen.²⁰⁷

Twee channeling-thema's die naar mijn mening zeer belangrijk zijn voor het aardebeeld van de channelaars zijn co-creatie en de gezamenlijke evolutie van mens en aarde. Co-creatie maakt mensen namelijk verantwoordelijk voor de aarde, omdat mensen als (mede)scheppers van de aarde worden gezien. Daarnaast maakt het de mens ook verantwoordelijk voor de gezamenlijke evolutie en dus de voorspelde eindtijd.²⁰⁸

Het beeld van de aarde dat in de voorspellingen van beide channelaars naar voren komt, komt dus voor een belangrijk deel voort uit de bij channeling veelgebruikte thema's. Op deze manier wordt hun aardebeeld dus door de gebruikte bronnen beïnvloed. Voor alle voorspellers geldt in principe dat zij gebruik moeten maken van de binnen New Age geaccepteerde bronnen en thema's om hun voorspellingen geloofwaardigheid te verlenen. Voor channelaars zijn dit specifiek de channeling-thema's, maar een bron waar geen enkele 2012-voorspeller omheen kan is de Mayakalender. Deze behoort tot de grotere groep van oude tradities en culturen die in de volgende paragraaf behandeld zal worden.²⁰⁹

---

²⁰⁷ Brown, *The channeling zone*, viii, 18-22. En Kranenborg, 'Berekeningen van het einde', 28-29.

²⁰⁸ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1

Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.

²⁰⁹ Hammer, *Claiming knowledge*, 393-396.

Oude tradities en culturen

New Age ziet haar eigen ideeën vaak als een moderne manifestatie van de oeroude kennis en wijsheid van oude tradities en culturen. Inheemse volken en oude, verdwenen, samenlevingen worden binnen New Age gezien als de bewaarders van deze kennis en wijsheid en zijn daarom een belangrijke bron. Deze kennis en wijsheid zijn in de westerse wereld verloren gegaan door het materialisme en moet nu hervonden worden. Natuurvolken worden vaak gezien als de bewaarders van de oeroude kennis en wijsheid, omdat zij nog niet ten prooi zijn gevallen aan het materialisme. Zo ook door Peter Toonen.²¹⁰

*Maar die informatie heb ik vooral gekregen door ontmoetingen met sjamanen, het zijn de natuurvolken die de informatie van moeder aarde hebben bewaard. Die mensen daar heb ik het meeste van geleerd.*²¹¹

Daarbij wordt selectief naar overeenkomsten gezocht tussen deze bronnen, omdat deze in de holistische visie allemaal deel uitmaken van dezelfde onderliggende wijsheid, die volgens velen oorspronkelijk uit Atlantis afkomstig is. Om aan te tonen dat deze onderliggende wijsheid is gevonden worden meestal zoveel mogelijk verschillende bronnen naast elkaar genoemd; hoe meer bronnen, hoe sterker het bewijs.²¹²

De voorspellers in dit onderzoek refereren soms algemeen naar ‘oude culturen’, maar vaak worden er ook specifiekere bronnen genoemd. Daarbij kan worden gerefereerd aan mythische samenlevingen, zoals Atlantis, maar ook aan bestaande oude culturen zoals de oude Egyptenaren en de oude Maya. Daarnaast worden ook de huidige Maya door een deel van de auteurs als bron of legitimatie voor hun voorspellingen gebruikt. In deze paragraaf zal nu eerst worden ingegaan op de bron van de kennis en wijsheid, Atlantis. Vervolgens worden de bestaande oude culturen die als bron worden gebruikt besproken en zal worden bekeken hoe deze in de voorspellingen worden

---

²¹⁰ Campion-Vincent, ‘Bugarach (Aude) et la fin de monde en l’an 2012’, 152.; Hammer, *Claiming knowledge*, 48, 97-99, 499-501. En http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, ‘2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K’u’, 12-12-2011.

²¹¹ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, ‘Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010’, 12-12-2011.

²¹² Sutcliffe, ‘Wandering Stars’, 17-20, 27-31.

gezien. In de paragrafen daarna zal specifiek op de belangrijkste oude cultuur voor de 2012-voorspellingen in worden gegaan, de Maya.

Atlantis

De kennis en wijsheid van oude tradities en culturen en inheemse volken zijn volgens de meeste voorspellers oorspronkelijk afkomstig uit Atlantis. Dit is een zeer veel voorkomende overtuiging binnen New Age. De Atlantiërs zouden ons zowel op technologisch als spiritueel gebied ver vooruit zijn geweest. Toen hun wereld verging zijn ze over de hele wereld verspreid geraakt, maar de belangrijkste erfgenamen van hun kennis zijn de oude Egyptenaren en in de 2012-voorspellingen nu ook de Maya.²¹³

Atlantis wordt door alle voorspellers genoemd als bron van alle kennis en wijsheid, verder wordt het beeld van Atlantis voornamelijk ingepast in de eigen voorspellingen. Grenswetenschapper Peter Toonen geeft bijvoorbeeld aan dat Zwervende Wolf, de Maya uit de film van Wiek Lenssen, een analfabeet is, maar toch heel veel kennis heeft. Deze kennis heeft hij volgens Peter vanuit Atlantis.²¹⁴ De pessimistische voorspeller Patrick Geryl ziet Atlantis als een zeer hoogontwikkelde beschaving, vooral op wetenschappelijk gebied. Deze kennis hebben zij doorgegeven aan de Egyptenaren en de Maya.

*Deze wetenschappelijke voorspellingen zijn afkomstig van de Maya's en de Oude Egyptenaren. Beide volkeren zijn regelrechte afstammelingen van de legendarische Atlantiërs, die een ongekend grote kennis van astronomie hadden.*²¹⁵

Volgens channelaar Ellen Rauh zijn Atlantis en haar erfgenamen ten onder gegaan omdat ze de kennis als hun bezit zagen. Hierdoor is de kennis van de Atlantiërs zo verspreid geraakt.²¹⁶

Elke oude cultuur is in een toppunt van zijn, overgegaan op arrogantie. Zij dachten dat zij het wisten en zij waren zich niet meer bewust van het feit dat de kennis niet van hen

---

²¹³ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 261-266.

²¹⁴ <http://www.youtube.com/watch?v=9ynpwzPgUsl>, 'Documentaire 2012 – Are you ready', 12-01-2012.

²¹⁵ Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 9.

²¹⁶ <http://oth-channeling.com/2012/atlantis.html>, 'Atlantis', 17-08-2012.

*is en naar hen toekomt. Alle kennis is bezit van het Universum en nooit van een persoon of van een cultuur.*²¹⁷

Channelaar Ton van der Kroon is van mening dat de kennis van de Atlantiërs deels is opgenomen door de krachtplaatsen op aarde en is doorgegeven aan oude culturen, bijvoorbeeld in de Ark des Verbonds. In een boodschap van Ra Thanaton, een Atlantiër, zegt hij:

*De wij[s]heid en de kennis van de Oudsten – de initiators – was verdwenen. En slechts enkele fragmenten bleven op aarde bewaard. Her en der verspreid, in de tempels of oude plekken die herinnering konden opslaan.*²¹⁸

Filmmaker Wiek Lenssen gebruikt met name de Maya als bron, maar hij ziet wel sterke overeenkomst tussen het verzonken mythische land *Tulan* van de Maya en Atlantis. Met de komst van de nieuwe tijd zullen volgens hem ook weer stukken land verzinken, net als Atlantis vroeger, en andere delen juist naar boven komen.²¹⁹

Bestaande culturen als bron: stereotypen en herinterpretaties

Naast het mythische Atlantis richtten de voorspellers zich ook op bestaande tradities en culturen. Het beeld dat binnen New Age van deze tradities en culturen bestaat is meestal gebaseerd op stereotypen, die in de negentiende eeuw al bestonden. Dit zijn bijvoorbeeld stereotypen als oosterse wijsheid, nobele wilden, zoals de natuurvölker, en mysterieuze verloren beschavingen. Er wordt een ideaalbeeld op deze tradities en culturen geprojecteerd dat terugkomt in de stereotype beelden van deze volken. Zulke ideaalbeelden zijn terug te zien bij alle voorspellers. Zo worden bijvoorbeeld de indianen vaak gezien als de bewaarders van oude kennis en wijsheid van Moeder Aarde die nog in contact staan met de natuur.²²⁰ Dit stereotype beeld zal verder worden besproken in de paragraaf over Moeder Aarde.

---

²¹⁷ <http://www.oth-channeling.com/2012/maya-kalender-gaat-verder-dan-2012.html>, 'De Maya-kalender gaat verder dan 2012', 12-01-2012.

²¹⁸ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/032-atlantis-deel-2.html>, 'Atlantis deel 2', 07-06-2012.

²¹⁹ <http://www.quantumsymposia.nl/mayas.html>, 'Lezing Wiek Lenssen', 07-06-2012.

²²⁰ Hammer, *Claiming knowledge*, 198-199, 499-501.

Filmmaker Wiek Lenssen is de enige die een kleine kanttekening bij een heersend ideaalbeeld plaatst. Hij vertelt over het gevecht van de verschillende natuervolken tegen de verwoesting van de natuur door het Westen, maar op een bijeenkomst van indianenvolken blijken zij zelf ook niet altijd even netjes met de natuur om te gaan.

De stank van menselijke ontlasting en het wc-papier dat overal in de bosjes werd achtergelaten, drukte iedereen letterlijk met de neus op het feit, dat de verantwoordelijkheid voor de verontreiniging van de Aarde altijd in eerste instantie bij jezelf gelegd dient te worden, iets wat net zo hard voor de indiaanse als de niet-indiaanse aanwezigen gold. Ook papieren en plastic verpakkingen van diverse meegebrachte producten lagen her en der achteloos verspreid door het kamp.²²¹

Over het algemeen worden niet alleen de stereotype beelden bij de overtuiging van de voorspeller gezocht, maar worden de verschillende culturen en tradities ook zo geherinterpreteerd dat ze in het verhaal van de voorspeller passen. Zo is bijvoorbeeld de Mayakalender door José Argüelles geherinterpreteerd tot het feit dat in 1987 de Harmonische Convergentie plaats moest vinden. Regelmatig worden ook westerse waarden als identiteitsvorming, autonomie en individualisme op deze culturen en tradities geprojecteerd en de New Age-interpretatie kan soms ver uitkomen van de oorspronkelijke bron. Daarnaast worden elementen uit deze bronnen met elkaar gecombineerd en wordt selectief naar patronen en parallellen gezocht.²²² Dit is bij de meeste voorspellers terug te zien, met name bij de beide grenswetenschappers en channelaar Ton van der Kroon.

De pessimistische voorspeller Patrick Geryl herinterpreteert al zijn gebruikte oude bronnen naar zijn technische en wetenschappelijke wereldbeeld. Volgens hem hebben de oude Egyptenaren en de oude Maya, de afstammelingen van de Atlantiërs, waarschuwingen voor ons achtergelaten in wiskundige en astronomische codes. Zij waren volgens hem namelijk superwetenschappers die met hun grote kennis van de

---

²²¹ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 136.

²²² Hammer, *Claiming knowledge*, 141, 155-163, 499-501. En O. Hammer, 'New Age', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 1313-1315, aldaar 1314-1315.

astronomie grote wereldrampen konden voorspellen. Hun kennis van astronomische voorspellingen is verloren geraakt, maar Patrick weet hun codes weer te ontcijferen.

*My decoding of the **Book of the Dead** and the **Dresden Codex** is the proof of their great knowledge. (...) This code tells us that the Maya and Egyptians were master-astronomers.(...) [They] knew a theory about the magnetic fields of the sun that even modern astronomers don't know nothing of! With this theory they were able to predict the world-wide flood of **9792 BC** and the coming one in **2012**! Here I'm asking for your mind. I want you to understand that they **CALCULATED** the end of Atlantis (...). Again, they **CALCULATED** an even more violent end for us. (...) If we keep ignoring these findings – we will all die.²²³*

Deze codes zijn niet alleen terug te vinden in oude geschreven bronnen van deze culturen, maar ook in de manier waarop zij hun piramides en andere monumenten hebben gebouwd. Bovendien hebben vele volken op aarde verhalen over grote rampen en zondvloeden. Volgens Patrick bevestigen deze zijn verhaal. Hij vertelt dat hij wanhopig op zoek is naar de aanwijzingen van al deze volken.²²⁴

Grenswetenschapper Peter Toonen geeft een goed voorbeeld van het opsommen van zoveel mogelijk bronnen als bewijs voor zijn voorspellingen.

Niet alleen de Maya's maar ook de Maori's uit Nieuw Zeeland, de Zulu's uit Zuid Afrika, de Amazone indianen en de Inca's uit Zuid Amerika, de Hopi's uit Noord Amerika, en de oude Egyptenaren, kennen al eeuwen 21-12-2012 als een einddatum van een grote tijdcyclus. Hoe kan het dat zulke geografisch uiteenlopende volkeren tot dezelfde datum kwamen?²²⁵

Hierbij worden met name natuurvölkeren genoemd, maar een enkele keer wordt ook aan bijvoorbeeld de Bijbel of de Veda's gerefereerd. Peter gaat echter niet verder in op deze opsomming van bronnen. Van al de volken die hij noemt, gaat hij alleen uitgebreider in

---

²²³ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

²²⁴ Idem. En Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 70-72.

²²⁵ <http://mayatijd.nl/story2.php?pageid=577>, Peter Toonen, 'De wereld vergaat in 2208 en niet in 2012', 23-01-2012.

op de Maya. Zij zijn volgens Peter de bekendste bron, omdat zij de meest precieze kalenders hebben.²²⁶

Channelaar Ton van der Kroon noemt, net als Peter Toonen vele verschillende volken en tradities naast elkaar.

*Momenteel ervaren we collectief de geboorteweën van onze cultuur. Vele oude tradities, zoals de Essenen, de Egyptenaren, de Veda's, de Maya's en de Hopi Indianen, hebben voorspellingen gedaan over dit moment in de tijd, waarin een oude wereld plaats gaat maken voor een nieuwe.*²²⁷

Ton legt verbanden tussen het oude Egypte, de Essenen, Jezus en Maria Magdalena. De Ark des Verbonds zou kennis bevatten uit Atlantis en Lemurië²²⁸ en uiteindelijk is alles verbonden met de Maya en hun kalender.²²⁹

Channelaar Ellen Rauh noemt wel de 'oude culturen' en dat hun kennis terug zal komen in de nieuwe tijd, maar specificiert meestal niet welke culturen dit zijn. Bovendien kunnen wij oude culturen niet goed begrijpen volgens Ellen, omdat zij vanuit een ander bewustzijn zijn ontstaan.²³⁰

Filmmaker Wiek Lenssen ziet de Maya als de belangrijkste bron, vanwege hun specifieke kalender, maar hij noemt daarnaast eveneens kort vele andere bronnen.²³¹

---

²²⁶ 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: '2012 en de Maya-kalenders', 21-11-2011. En Toonen, '21-12-2012', 15-16.

²²⁷ http://www.tonvanderkroon.nl/ton_van_der_kroon/09-healing-conferentie.html, '8e healing conferentie', 07-06-2012.

²²⁸ Lemurië zou een nog ouder continent zijn dan Atlantis waar men zowel op technologisch als spiritueel gebied zeer hoog ontwikkeld was. Net als Atlantis is het ooit vergaan, volgens de meeste versies van dit verhaal door hun hoogmoed.

²²⁹ Opvallend detail: De Lemuriër eindigt zijn boodschap met de zin: 'May the force be with you.' <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/de-essen-en-op-zoek-naar-de-bron.html>, 'De Essenen: Op zoek naar de bron', 07-06-2012.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, '07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg', 12-12-2011. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/046-bali-lake-bratan.html>, 'Bali: Het verhaal van Lemurië', 07-06-2012.

²³⁰ <http://www.oth-channeling.com/2012/maya-kalender-gaat-verder-dan-2012.html>, 'De Maya-kalender gaat verder dan 2012', 12-01-2012.

²³¹ <http://www.youtube.com/watch?v=k5BboGHPKDg>, 'Filmclub Schijndel 2010 - Maya kalender - The year zero - Wiek Lenssen deel 4/5, 15-02-2012.

Is het toeval, dat de verwachtingen en profetieën van de indiaanse volkeren over een nieuw ophanden zijnd tijdperk samenvallen met gelijklopende verwachtingen en profetieën van de Boeddhisten (de vijfde wereld, of de blauwgroene wereld), de Hindoes (het Kali-yuga), de Moslims, van het Christendom (de eindtijd, de Apocalyps, de terugkeer van Christus en het duizendjarig rijk van vrede), van de voorspellingen van Nostradamus en van 'onze' astrologie (het Aquariustijdperk)? Maar de Maya's, als de kosmische tijdbewaarders, hielden met hun kalender de exacte tijdsbepaling van deze gebeurtenissen als een sleutel in hun handen. Zij hadden 'de agenda', de exacte kalender die deze menselijke evolutie beschrijft.²³²

Uit de bovenstaande voorbeelden blijkt dat de meeste voorspellers vele verschillende oude culturen en tradities als bron gebruiken voor hun voorspellingen. Deze bronnen werken zij echter lang niet allemaal uit, de meeste worden even in het voorbijgaan genoemd als extra bewijs voor de voorspelling. Het wereldbeeld dat uit deze bronnen naar voren komt hangt deels af van het verhaal van de auteur die deze als bron gebruikt. Zo ziet Patrick Geryl de oude Egyptenaren en de oude Maya als superwetenschappers en zien anderen hen meer als bewaarders van spirituele kennis en wijsheid. De voorspellers die ook de hedendaagse natuurvölker meenemen als bron in hun verhaal, nemen daarmee ook het stereotype mee van hun band met de natuur. Dit is wellicht ook de reden dat Patrick Geryl geen enkele hedendaagse Maya-indiaan als bron gebruikt; deze past niet in zijn wetenschappelijke wereldbeeld.

De Maya als bron

Een eindtijdvoorspelling voor het jaar 2012 is niet compleet zonder de belangrijkste bron: de Maya. Het is de kalender van de Maya die op 21-12-2012 zou eindigen en daarmee de eindtijd zou inluiden. Zoals we in de vorige paragraaf hebben gezien worden natuurvölker, zoals de indianen, binnen New Age vaak gezien als de bewaarders van oeroude kennis en wijsheid. Dit is een beeld dat opkwam vanaf de jaren zeventig. Veel van de voorspellers refereren daarom niet alleen aan de oude Maya, maar ook aan de

---

²³² Lenssen, *De Maya-profetieën*, 357-358.

hedendaagse Maya en andere indianenvolken, om hun verhaal te ondersteunen.²³³ Hoe de voorspellers deze hedendaagse Maya precies zien en of zij daarbij ook de daadwerkelijke omstandigheden van de huidige Maya bespreken zal in deze paragraaf worden bekeken.

De meeste voorspellers beroepen zich op contact met de hedendaagse Maya om hun verhaal meer gewicht te verlenen. Channelaar Ellen Rauh en de pessimistische voorspeller Patrick Geryl doen dit echter niet. Dat niet iedereen zich op de hedendaagse Maya beroept is niet zo vreemd. De Lange Telling kalender die de datum van de eindtijd voorspelt, wordt namelijk al meer dan duizend jaar niet meer gebruikt. José Argüelles, zag de oude Maya van de kalender als buitenaardse wezens, die na het voltooiën van de kalender weer vertrokken. De huidige Maya zouden in zijn theorie daarom geen afstammelingen van de oude Maya zijn en de wijsheid van de oude Maya hoeft dus ook niet aan hen te zijn doorgegeven.²³⁴ Niet alle voorspellers hangen echter deze theorie aan en velen van hen zien de hedendaagse Maya als een belangrijke (aanvullende) bron voor hun voorspellingen.

Grenswetenschapper Peter Toonen zegt zijn kennis over de komende eindtijd van de Maya te hebben gekregen. Van hen heeft hij geleerd over de invloed van het hart van de Melkweg, *Hunab K'u* op ons leven en de komende gebeurtenissen. Hoewel hij zichzelf een leerling van José Argüelles noemt, gaat hij niet in op diens theorie dat de huidige Maya geen afstammelingen van de oude Maya zouden zijn. Hij verleent zijn verhaal extra autoriteit door te vertellen dat hij contact heeft (gehad) met Maya-oudsten.²³⁵

De pessimistische voorspeller Patrick Geryl beschrijft de Maya als knappe astronomen. Hij refereert echter alleen aan de oude Maya-teksten en -monumenten. Het hoofdstuk over de Maya in zijn boek over 2012 staat vol met astronomische gegevens en berekeningen daarop, maar hij zegt daarbij eigenlijk niets over de Maya zelf.

---

²³³ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 25-27. En Champion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin de monde en l'an 2012', 154-156.

²³⁴ Champion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin de monde en l'an 2012', 152-154. En Sitler, 'The 2012 phenomenon', 25-27.

²³⁵ Toonen, '21-12-2012', 14.

*De Mayawaarde voor de synodische omlooptijd van Venus [heeft] tot de ontcijfering geleid van superbelangrijke Atlantische codeboodschappen.*²³⁶

Patrick noemt de hedendaagse natuurlvolken en ‘primitieve volken’ wel in verband met de overlevingskansen van mensen. Volgens hem zijn zij niet afhankelijk van elektriciteit en apparaten en zullen dus makkelijker overleven na de ramp.²³⁷

Ellen noemt de Maya alleen als een van de oude culturen die hun kennis als hun bezit gingen beschouwen en hieraan ten onder gingen. De kalenders zijn volgens Ellen maar een klein onderdeel van alle kennis die de Maya bezaten. Evenals Patrick Geryl gaat zij niet in op de hedendaagse Maya.²³⁸

De andere channelaar, Ton van der Kroon, noemt de Maya met name in verband met de kalender en astronomische fenomenen, maar daarnaast channelt hij ook indianen. Hij noemt in dit verband niet specifiek de Maya, maar wel de Hopi-indianen en algemener de indianen van Zuid-Amerika. Al deze volken voorspellen immers de eindtijd in 2012, alleen de Maya zijn daarin het meest precies. De boodschap van de indianen komt meestal in het Engels en gaat vooral over samenwerken, het eren van Moeder Aarde, zorgen voor de natuur, en co-creatie.²³⁹

*We know you're going through a great process of change. We have witnessed this in our visions and our dreams in our dreamtime. We also know that your change is our change and that we have to work together in this era of great transformation. We would like to share our sacred pipe, our sacred ceremonies with you. We would also like to learn from your sacred ways, knowing that they are very different than ours. It is in co-creation that we can make the next step.*²⁴⁰

---

²³⁶ Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 277.

²³⁷ Vermeulen, ‘Patrick Geryl luidt de noodklok’, 28.; <http://www.youtube.com/watch?v=tgijPWtXOw0>, ‘2012’ (2009), 02-02-2012. En http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, ‘The World Cataclysm in 2012’, 06-12-2011.

²³⁸ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/oude-culturen-totaliteit-kennis-maya-zegels.html>, ‘De zegels van de Maya-kalender waren maar een onderdeel van de kennis’, 12-01-2012.

²³⁹ http://www.tonvanderkroon.nl/ton_van_der_kroon/09-healing-conferentie.html, ‘8e healing conferentie’, 07-06-2012.

²⁴⁰ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, ‘11.1 Amerika: boodschap van de Indianen’, 12-12-2011.

Voor filmmaker Wiek Lenssen zijn de hedendaagse Maya, met name de twee Maya in zijn documentaire, de belangrijkste bron. Hij gaat van alle voorspellers het meest uitgebreid op de hedendaagse Maya in. Wiek's film gaat niet alleen over de voorspellingen voor 2012, maar gaat ook in op de geschiedenis van de Maya en op de onderdrukking die zij nu nog beleven. Zo laat hij de opgraving van een massagraf zien en wordt erbij verteld dat in de afgelopen 52 jaar wel 200.000 Maya zijn vermoord door verschillende regimes. Sinds 1987 mogen de Maya weer hun rituelen uitvoeren, maar in de film is te zien hoe een Mayaritueel verstoord wordt door harde muziek, volgens de *voice over* van evangelische christenen. Ze vertellen echter ook over hun successen, dat ze een zeer wrede dictator met hun rituelen hebben verdreven en dat de oude tradities nooit zijn vergeten.

*Zelfs onder grote druk van buitenaf hebben de Maya's hun traditionele kennis nooit verloren laten gaan.*²⁴¹

Hiermee wordt de onderdrukking weer gekoppeld aan het idee dat de Maya bewaarders van eeuwenoude kennis zijn.²⁴²

De culturele context

New Age wordt wel eens verweten dat ze zich culturen en tradities toe-eigenen zonder oog te hebben voor de onderdrukking en sociaal-economische beperkingen van deze groepen. Hierdoor worden de verhalen en gebruiken van deze groepen uit hun context gehaald en verkeerd geïnterpreteerd.²⁴³ Wiek Lenssen besteedt echter wel degelijk aandacht aan de geschiedenis en levensomstandigheden van de hedendaagse Maya, zoals uit de vorige paragraaf bleek. Door grenswetenschapper Peter Toonen wordt de onderdrukking van de Maya ook wel eens genoemd, al is het maar kort.

---

²⁴¹ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

²⁴² <http://www.vruchtbareaarde.nl/artikelen/mayakalender.html>, 'De maya-kalender, Wiek Lenssen over de spiritualiteit van de Maya's', 13-02-2012.

²⁴³ York, 'New Age', 1195.

*Wat zeggen de Maya's en Hopi over de verandering. Ze hebben heel lang gezegd, we weten het wel, maar we zeggen het niet. We zeggen het pas tegen die tijd. En daar is een hele goede reden voor. Wat dacht je.....alles is hun afgepakt.*²⁴⁴

Ton van der Kroon noemt ook dat alle inheemse volken het momenteel moeilijk hebben. In zijn geval gaat dit vooral over de vernietiging van de natuur, waar deze volken meer van merken dan de mensen in het Westen.

*All indigenous tribes are in danger of extinction at this moment. Because if nature is not honoured, as it should be, we can not live our lives in harmony with the mother. But you cannot either.*²⁴⁵

Hoewel deze drie voorspellers die de hedendaagse Maya of indianen als bron gebruiken voor hun voorspellingen, Wiek, Peter en Ton, de moeilijkheden van de Maya min of meer in hun verhaal betrekken gaan ze niet in op wat de geschiedenis van de Maya betekende voor hun voorspellingen. De oude wijsheid en kennis van de Maya lijkt in hun verhaal niet te zijn beïnvloed door de omstandigheden waarin zij verkeerden. Ze zeggen hooguit dat de kennis in het geheim is doorgegeven, toen de Maya onderdrukt werden. Volgens de historici Restall en Solari zijn de Maya echter wel degelijk beïnvloed in hun eindtijddenken, met name door de komst van het christendom naar Amerika. Met name in Mexico is bovendien een vermenging te zien van New Age ideeën met inheemse religies en het katholicisme. Daarbij zijn het overigens meestal niet-indianen die op zoek gaan naar de indiaanse identiteit.²⁴⁶

In de film van Wiek Lenssen is de vermenging van het christendom met de religie van de Maya duidelijk terug te zien, vooral bij de genezer en regenmaker Don Julian. Zo roept hij tijdens een genezing goden en heiligen uit beide tradities aan, zoals

---

²⁴⁴ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

²⁴⁵ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, '11.1 Amerika: boodschap van de Indianen', 12-12-2011.

²⁴⁶ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 67-68, 86-89. En M.J. Carozzi, 'A Latin American New Age?', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 341-357, aldaar 353-355.

de Aartsengel Michael, de Heilige Moeder, maar ook verschillende Mayagoden als Uxulmaxican en Ixbalam.²⁴⁷ Daarnaast maakt een vriend Wiek ook attent op de relatie.

*Het Christendom gaat ook mee in het Watermantijdperk. Ondanks alles is haar filosofie van liefde en mededogen toch bij de Bijeenkomst. Veel indianen hebben hun oude religie vermengd met elementen uit het Christendom.*²⁴⁸

Wiek lijkt de vermenging tussen christendom en de Maya-religie dus wel op te merken, maar ziet hiervoor geen consequenties voor de voorspellingen. Wellicht omdat ze allebei terug zouden gaan op dezelfde onderliggende waarheid. Restall en Solari zien zoals gezegd echter wel grote veranderingen in het eindtijddenken van de Maya sinds de komst van het christendom.

De Maya als voorspellers

Volgens Restall en Solari hebben de oude Maya nooit het einde van de wereld voorspeld, ook niet op 21-12-2012. In oudere wetenschappelijke literatuur over de Maya wordt nog wel aangenomen dat zij op de eindtijd gericht waren, maar dit waren speculaties die gebaseerd waren op zeer weinig en moeilijk leesbare bronnen. Deze vroegere conclusies zijn daarna hun eigen leven gaan leiden, onder ander binnen New Age. De Maya werden door verschillende archeologische opgravingen, steeds bekender en populairder. Binnen New Age werden zij al snel gezien als een bron van eeuwenoude kennis en wijsheid, wat werd bevorderd door het werk van José Argüelles.²⁴⁹

Er zijn maar weinig bronnen van de oude Maya en veel van de bronnen die er nog wel zijn, zijn van na de komst van het christendom. Met de Spaanse veroveringen van de Maya in de zestiende eeuw zijn vele oude Maya-bronnen vernietigd. Met de Spanjaarden kwamen ook vele missionarissen naar de Nieuwe Wereld. Zij brachten de verwachting van een naderende eindtijd met zich mee, vooral omdat dit in Europa op dat moment erg leefde. Dit eindtijddenken is door de Maya overgenomen en ingepast in hun

---

²⁴⁷ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

²⁴⁸ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 122.

²⁴⁹ W. Krickenberg en H. Trimborn, *De godsdiensten van de Azteken, Maya en Inca* (Roermond 1969) 99. En Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 40-41.

eigen wereldbeeld. Het idee van de Apocalyps paste goed in het cyclische wereldbeeld van de Maya, waar een tijdperk moet eindigen voor het nieuwe begint. Op deze manier konden zij toch hun eigen cultuur behouden onder de Spaans-christelijke overheersing.²⁵⁰

Mayabronnen van na de Spaanse veroveringen zijn volgens Restall en Solari eveneens met deze christelijke eindtijd in het achterhoofd geschreven. De geschiedenis werd in het licht van de eindtijd geïnterpreteerd. Het idee van de Apocalyps gaf betekenis aan de gewelddadige verovering van hun land en het werd zelfs gebruikt als teken van hoop op een betere tijd tijdens opstanden tegen de Spanjaarden en later de Mexicanen. Op deze manier is de christelijke Apocalyps een belangrijke rol gaan spelen in de Mayacultuur.²⁵¹

Ondanks dat de Maya sinds de komst van het christendom ook een eindtijdverwachting kennen, komen de 2012-voorspellingen volgens Restall en Solari niet van de Maya. De Lange Telling kalender, waar de voorspellingen voornamelijk op zijn gebaseerd, is al meer dan duizend jaar niet meer in gebruik. Alleen een kleine groep hoogopgeleide Maya wist van de herontdekking van deze kalender door wetenschappers, andere Maya kenden deze kalender niet meer.²⁵²

Inmiddels is het onderwerp opgepikt door een aantal Maya, waaronder Zwervende Wolf, maar voor hen spelen andere belangen mee bij deze voorspellingen. Zij gebruiken deze bekendheid voor het behoud en de promotie van de Mayacultuur. Het is voor hen een kans om hun cultuur onder de aandacht te brengen en problemen als sociale ongelijkheid aan te kaarten. Dit zijn ook thema's die in de film van Wiek Lenssen zijn terug te zien. Niet alle Maya zijn het echter eens met deze 2012-voorspellingen. Onder een brief van Zwervende Wolf staat de noot:

Contrary to popular belief the living elders of the Maya do not agree that December 21, 2012 is the end of their calendar. A new "Sun" represents the beginning of a new Long

---

²⁵⁰ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 1-5, 64-66. ; D. Daschke, 'Matthew Restall and Amara Solari, *2012 and the End of the World: The Western Roots of the Maya Apocalypse*', *Nova Religio* 15 (2011) 119-120 aldaar 119.; Sitler, 'The 2012 phenomenon', 30-33. En Krickenberg en Trimborn, *De godsdiensten van de Azteken, Maya en Inca*, 87-88.

²⁵¹ Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 67-68, 86-89, 106-111.

²⁵² Sitler, 'The 2012 phenomenon', 25-34.; Restall en Solari, *2012 and the end of the world*, 106-111. En York, 'New Age', 1195.

*Count cycle in the calendar system of approximately 5,200 years, which they say may not happen for many years.*²⁵³

Maya die 2012-voorspellingen doen, hebben deze ideeën uit New Age kringen volgens Robert Sitler, onderzoeker van Spaanstalige literatuur. Door de bijdrage van deze Maya worden de New Age-voorspellingen versterkt. Dat zij in hun eindtijddenken beïnvloed worden door New Age is volgens Sitler onvermijdelijk, doordat vele New Age-toeristen naar Mayagebieden komen. Daarnaast groeien volgens hem de meer fundamentalistische christelijke groeperingen sterk in verschillende Maya-gebieden en zij zijn ook sterk gericht op de Apocalyps.²⁵⁴

Volgens filmmaker Wiek Lenssen is zijn documentaire de meest betrouwbare bron voor de 2012-voorspellingen, omdat hier de boodschap en de voorspellingen niet zijn aangepast aan de New Age context.

*“In sommige New Age kringen wordt het onderwerp in mijn ogen gekaapt, wordt het aangepast aan een meest wenselijk geachte invulling. Deze strookt lang niet altijd met de oorspronkelijke gedachten en verwachtingen zoals door de inheemse volkeren in de film zijn neergelegd.”*²⁵⁵

Wiek gaat echter niet in op de mogelijkheid dat ‘zijn’ Maya zelf al door het New Age gedachtengoed kunnen zijn beïnvloed.

Zoals we in de vorige paragraaf zagen baseert alleen filmmaker Wiek Lenssen zijn hele verhaal op informatie van hedendaagse Maya. Grenswetenschapper Peter Toonen beroept zich ook, maar minder dan Wiek, op contact met Maya-oudsten en andere indianen-leiders en channelaar Ton van der Kroon geeft boodschappen door van hedendaagse indianen. Voor channelaar Ellen Rauh en de pessimistische voorspeller Patrick Geryl ligt de kennis van de Maya echter in een ver verleden en niet zozeer bij de hedendaagse Maya. De huidige indianen, waar ook de Maya toe behoren, en misschien ook de oude indiaanse culturen, worden geassocieerd met het beeld van de aarde als

---

²⁵³ <http://www.shiftoftheages.com/Maya-Message-2012>, Wandering Wolf, ‘Address to the world by the National Council of Elders Mayas, Xinca and Garifuna’, 13-02-2012.

²⁵⁴ Sitler, ‘The 2012 phenomenon’, 25-34.

²⁵⁵ Brummelman, ‘Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen’, 60.

moeder. In de volgende paragraaf zal nu worden bekeken of dit indiaanse aardebeeld terugkomt bij de 2012-voorspellers.

Het aardebeeld uit de indiaanse bronnen: Moeder Aarde

Zoals gezegd is het beeld van oude en inheemse tradities en culturen vooral op stereotypen gebaseerd binnen New Age. Het stereotype ideaalbeeld van de indiaanse volken komt voort uit het romantische ideaalbeeld van de nobele wilde uit de achttiende en negentiende eeuw. De oudste bron voor dit idee komt overigens al uit 1580, van de schrijver Michel de Montaigne die in zijn essays het beeld van de nobele wilde gebruikte om kritiek op zijn eigen cultuur te uiten. Sinds de jaren zestig van de vorige eeuw kwam er veel belangstelling op voor indiaanse religies in het Westen. Binnen New Age werden indianen al snel gezien als bewaarders van wijsheid en spiritualiteit en dit vormde de basis voor verschillende vormen van New Age spiritualiteit. Met name respect voor de natuur en het beeld van de aarde als Moeder zijn hierin van belang.²⁵⁶

Net als de eindtijdverwachtingen van de Maya, is ook het beeld van Moeder Aarde van de indianen in het algemeen, beïnvloed door de komst van de Europeanen naar Amerika. Dit beeld kwam op als reactie op de overheersing van indiaans land en is een krachtig symbool voor de overkoepelende belangen van de verschillende stammen. Het is een manier om de indiaanse cultuur te bewaren en het versterkt hun identiteit. Een aantal indiaanse leiders benadrukten hun relatie met de natuur door de aarde hun moeder te noemen. Moeder Aarde werd hiermee een krachtig symbool voor de relatie tussen mens en natuur. Het ideaalbeeld van de indiaan die nog in contact staat met de natuur en de aarde, komt echter wel voort uit een westers stereotype beeld van de nobele wilde en niet zozeer uit de indiaanse tradities zelf.²⁵⁷

Doordat in de tweede helft van de twintigste eeuw de kwetsbaarheid van de ecologie een steeds belangrijker thema werd, werden ook deze natuurreligies steeds meer gewaardeerd. Het beeld van deze natuurlvolken werd, net als door Montaigne,

---

²⁵⁶ Hammer, *Claiming knowledge*, 134-138, 499-501. En Campion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin de monde en l'an 2012', 154-156.

²⁵⁷ Porterfield, 'Native American spirituality', 1163.; M. Glass, 'Mother Earth', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1102-1105, aldaar 1102-1104. En L.E. Donaldson, 'Harmony in Native North American spiritual traditions', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 741-743, aldaar 741-742.

gebruikt om kritiek te uiten op de westerse cultuur. Het respect voor de natuur van deze volken werd hierin tegenover de hebzucht en het materialisme van de westerse mens gezet. Deze tegenstelling is ook nog terug te zien in de huidige, optimistische, casussen, bijvoorbeeld bij filmmaker Wiek Lenssen.

*Ik had het vage vermoeden, dat wij in het 'ontwikkelde westen' iets over het hoofd zagen. Dat we in onze steeds toenemende haast ergens hard aan voorbijliepen, (...) inzichten die slechts in stilte en in diepe verbondenheid met de natuur tot ons konden komen. Wie kon ik het uitleggen, wie wilde er luisteren in een wereld van overdaad? Dat we in een tijd waren aanbeland, waarin die woorden, die inzichten van peilloze ouderdom, juist van cruciaal belang waren voor het voortbestaan van de Aarde, van de mensheid. We waren onze innige band met de Aarde verloren, en met de voortschrijdende vernietiging van de inheemse culturen sneden we onze laatste wortels met ons verleden en met de natuur door.*²⁵⁸

Bij Wiek komt de term Moeder Aarde vooral naar voren in de uitspraken van de Maya Zwervende Wolf. Deze Maya zegt dat we meer respect moeten tonen voor onze Moeder en haar beter moeten behandelen. De mens moet zich weer met de aarde gaan verbinden, net als de indianen. De indianen staan volgens Wiek dichter bij de natuur, zij voeren rituelen uit om de aarde te genezen, terwijl in het Westen de mensen blijven vervuilen en niet willen zien dat het misgaat.²⁵⁹

Door grenswetenschapper Peter Toonen wordt de aarde ook meestal Moeder Aarde genoemd. Dit staat in verband met zijn visie op de aarde als levend wezen, uit de Gaia-hypothese en niet zozeer met het gebruik van de indianen als bron.

*Daarom ben je hier, wij zijn de hersenen van onze aarde. (...) Dat is waarom het zo belangrijk is, waarom jij je hart volgt en herinnert wie je bent. Want dat is wat je dan aan onze moeder doorgeeft.*²⁶⁰

---

²⁵⁸ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 9.

²⁵⁹ Ibidem, 155. En Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

²⁶⁰ <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

Channelaar Ellen Rauh beroept zich alleen op de oude indiaanse culturen, maar hiermee verbind ze wel het hedendaagse stereotype beeld van Moeder Aarde. De oude indianen zouden volgens haar namelijk nog wel een band met de aarde hebben gehad, die de mensheid van nu kwijt is geraakt. Zij is bovendien de enige van de huidige voorspellers die echt uitgebreid op dit aardebeeld ingaat, doordat ze ook boodschappen channelt van de aarde zelf. Hierin geeft de aarde duidelijk aan dat ze (net als de moderne vrouw) meer is dan alleen een moeder. Ze moet voor het grote geheel zorgen en niet alleen voor individuele mensen. Ze is dus ergens wel een verzorgende moeder, maar niet op individueel niveau.²⁶¹

*(...) vele mensen mogen mij moeder noemen. En ik zal inderdaad een soort moederrol kunnen vervullen. Tegelijkertijd ben ik een alleenstaand wezen, een individueel wezen wat meer is dan alleen maar moeder. Mijn zorgen voor zal vaak niet gevoeld worden als zijnde zorgen voor. Het is zo'n groots gebeuren. Als ik voor de een zou moeten zorgen, zou ik de ander tekort doen.*²⁶²

Evenals de andere optimistische voorspellers noemt ook channelaar Ton van der Kroon de aarde Moeder Aarde. Deze benaming komt vooral voor in de boodschappen van de indianen, maar ook een aantal andere wezens en personen noemen de aarde zo. Afgezien van de indianen lijken dit echter wel allemaal vrouwen te zijn, wat weer past in de eerder genoemde verbinding tussen de aarde en het vrouwelijke. Het zijn volgens Ton ook juist de matriarchale volken (waaronder ook een aantal indiaanse volken) die een band hebben met Moeder Aarde.²⁶³

---

²⁶¹ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-als-wezen.html>, 'De Aarde als wezen', 12-01-2012.

²⁶² <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde', 12-12-2011.

²⁶³ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/076-de-raad-van-de-grootmoeders.html>, '07.6 De Raad van de Grootmoeders', 12-12-2011.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/102-ardennen-de-godin-arduina-2.html>, '10.2 Ardennen: de Godin Arduina', 10-01-2012. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, '11.1 Amerika: boodschap van de Indianen', 12-12-2011.

*De Maya's (...) waarschuwen [ons] om onze levenshouding en onze band met de natuur en moeder aarde grondig te herzien. Niet alleen de Maya's, maar ook de Maori's, aboriginals, apache, Cherokee en Hopi indianen onderschrijven dezelfde boodschap.*²⁶⁴

Het gebruik van het beeld van Moeder Aarde door de voorspellers lijkt in de meeste gevallen in overeenstemming te zijn met hun gebruik van de indianen als bron. Filmmaker Wiek Lenssen baseert zijn voorspellingen op de hedendaagse Maya en in zijn film en boek zijn het vooral de Maya die de term Moeder Aarde gebruiken. Bij channelaar Ton van der Kroon wordt de aarde onze moeder genoemd in de boodschappen van de indianen. Grenswetenschapper Peter Toonen beroept zich minder op hedendaagse indianen, maar gebruikt wel het beeld van Moeder Aarde. Dit doet hij niet in relatie tot indianen, maar vanuit zijn aardebeeld dat wij één zijn met de aarde. Channelaar Ellen Rauh noemt in haar boodschappen alleen de oude Maya als bron van kennis en wijsheid en zij geeft ook aan dat alleen de oude culturen nog een band hadden met Moeder Aarde. De pessimistische voorspeller Patrick Geryl komt in deze paragraaf niet voor, omdat het beeld van Moeder Aarde nergens in zijn voorspellingen naar voren komt. Dit komt overeen met zijn mechanische wereldbeeld, waarin de aarde geen levend wezen is en de oude Maya 'superwetenschappers' waren en geen romantisch natuurvolk.

Het aardebeeld en de bronnen

Er lijkt een relatie te zijn tussen het gebruik van de bronnen en het beeld van de aarde dat bij de vertegenwoordigers naar voren komt. De vertegenwoordigers kiezen bronnen waarvan het stereotype wereldbeeld het beste bij hun eigen wereldbeeld past, maar ze moeten zich ook aan de binnen New Age geaccepteerde bronnen conformeren. Als ze een bron moeten gebruiken die niet zo goed past, wordt deze geherinterpreteerd. Patrick Geryl gebruikt de wetenschap als hoofdbron en laat ook het meest mechanische en modern wetenschappelijke wereldbeeld zien. Beide channelaars conformeren zich in hun boodschappen aan het thema van een gezamenlijke spirituele evolutie van mens en aarde door co-creatie, waarin de mens deel is van de aarde. Alle voorspellers gebruiken daarnaast oude tradities en culturen als bron, zoals de oude Maya. De oude Maya

---

²⁶⁴ <http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/avatar-een-boodschap-uit-de-toekomst.html>, Ton van der Kroon, 'Avatar, een boodschap uit de toekomst', 08-06-2012.

worden daarbij aangepast aan het wereldbeeld van de voorspeller. Zo ziet de pessimistische voorspeller Patrick Geryl de oude Maya als superwetenschappers, maar de optimistische voorspellers zien hen meer als bewaarders van spirituele wijsheid.

Drie van de optimistische vertegenwoordigers gebruiken daarnaast ook de hedendaagse Maya en andere indianenvolken als bron voor hun voorspellingen. Met het gebruik van deze indiaanse bronnen wordt meestal duidelijk het stereotype beeld van Moeder Aarde en de band van deze mensen met de natuur meegenomen. Van de optimistische voorspellers noemt alleen channelaar Ellen Rauh enkel de oude Maya en andere oude indianenvolken in haar verhaal, maar ziet hen wel als natuurlvolken die een band hadden met Moeder Aarde. Bij haar komt dit beeld van de aarde als moeder dus ook weer terug.

Het stereotype beeld van de bronnen dat door de voorspellers wordt gebruikt is overigens meestal al een aanpassing aan het New Age gedachtengoed. Hoewel de Maya sinds de komst van het christendom het geloof in een eindtijd kennen is de 2012-eindtijdsvoorspelling een New Age-herinterpretatie van de Mayabronnen. De bronnen worden daarbij ook aangepast aan de behoeftes en zorgen van nu. Zo kan ook het beeld van de nobele indiaan die nog een band heeft met de natuur en Moeder Aarde worden gebruikt als cultuurkritiek op het materialistische Westen.²⁶⁵

Tot slot

Het gebruikte beeld van de aarde als moeder waar wij voor moeten zorgen zou onze optimistische voorspellers kunnen aanzetten tot milieuvriendelijk gedrag. Zo ziet channelaar Ton van der Kroon de aarde als een bron die door de mensen moet worden opgeladen.

De aarde is een organisch systeem, een levend bewustzijn dat geëerd moet worden, ja, gediend moet worden in feite. Als een soort altaarplaats. En als dat niet meer gebeurt, dan raakt eigenlijk de krachtbron uitgeput. Dus door hier naar toe te gaan, door terug

---

²⁶⁵ Hammer, *Claiming knowledge*, 198-199, 506-507.

*te reizen naar de krachtplekken, voed je de aarde met energie van het Goddelijke Licht.*²⁶⁶

De andere channelaar, Ellen Rauh ziet natuurrampen naast een onvermijdelijke bijkomstigheid van de evolutie als een opstand van een uitgeputte Moeder Aarde tegen de hebzucht van de mens.

*Weet dat jullie lichamen, de huizen waar je in woont, je eigen lichaam, dat dat Aarde is. Hoe meer jullie de Aarde misbruiken, hoe meer je je eigen lichaam misbruikt. Het zal echt z'n weerslag krijgen op alles wat leeft. En dat is de revolutie die je op Aarde mag verwachten.*²⁶⁷

Moeder Aarde wordt volgens de optimistische voorspellers onderdrukt, beschadigd en vergiftigd door de mens, maar gelukkig zal dit veranderen met de komst van de nieuwe tijd. De pessimistische voorspeller Patrick Geryl ziet de aarde eerder als een gevaarlijke plek om te leven en zeker niet als een liefdevolle of misbruikte moeder.

*It is up to you to take this challenge, the biggest you can ever take up. Maybe then you can play the main role in the thereafter-coming myths about human super gods that tempted the violence of nature, and founded a new civilization after the turbulent earth calmed down.*²⁶⁸

Het religieuze beeld van de aarde als moeder, als heilige of godin, kan mensen een ethisch kader bieden voor de omgang met de aarde. Dit is wat Taylor *dark green religion* noemt. Hierin wordt de natuur als heilig gezien, met een wereldbeeld waarin alles met elkaar in verbinding staat en afhankelijk is van elkaar. Dit lijkt erg op het holistische wereldbeeld van New Age dat in het vorige hoofdstuk is uitgewerkt. Volgens Taylor geeft dit wereldbeeld mensen een gevoel van empathie en verantwoordelijkheid

---

²⁶⁶ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, '07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg', 12-12-2011.

²⁶⁷ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-materie.htm>, 'Ga respectvol om met Aarde-materie', 12-12-2011.

²⁶⁸ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

voor de aarde en de natuur.²⁶⁹ Een wetenschappelijk wereldbeeld geeft geen betekenis aan gebeurtenissen en kan daarmee ook geen ethisch kader bieden.²⁷⁰ Of de optimistische voorspellers in dit onderzoek door dit aardebeeld ook meer verantwoordelijkheid voor de aarde voelen en iets voor haar willen ondernemen zal worden onderzocht in het volgende hoofdstuk.

---

²⁶⁹ De toevoeging 'dark', of donker, slaat zowel op de diepgang van het geloof in een heilige aarde en het respect voor de natuur als op de schaduwkanten die dit geloof kan hebben, waarbij het bijvoorbeeld kan aanzetten tot geweld.

Bron: Taylor, 'Gaian earth religion and the modern god of nature', 13-14.

²⁷⁰ Scott, 'Are we there yet?', 264-268, 273-274.

Hoofdstuk 5: Een beter milieu

In dit hoofdstuk zal de laatste deelvraag van dit onderzoek worden besproken: of we volgens de 2012-voorspellers actie kunnen en moeten ondernemen voor een beter milieu. Daarvoor zal eerst gekeken worden hoe zij aankijken tegen verschillende milieuproblemen, zoals klimaatverandering, natuurrampen en milieuvervuiling. Hierbij wordt vervolgens de vraag gesteld waar volgens hen de verantwoordelijkheid ligt en of en hoe mensen iets bij kunnen dragen aan een beter milieu.

Zoals in de inleiding al naar voren kwam wordt het belang van (ethisch) handelen in de wereld voor een belangrijk deel bepaald door het wereldbeeld. In de vorige hoofdstukken is gebleken dat in ieder geval de optimistische voorspellers wel geloven dat zij invloed kunnen en moeten hebben op de wereld. Zij hebben daarmee een *Weltbejahend* wereldbeeld. De pessimistische voorspeller past minder goed in Webers indeling, aangezien hij niet echt een religieus wereldbeeld heeft, maar meer richting het wetenschappelijke neigt. Daar komt wel bij dat hoewel de *Weltbejahende* voorspellers invloed hebben op de wereld, zij in een religieus wereldbeeld niet verantwoordelijk zouden worden gehouden voor de eindtijd en haar voortekenen. In de wetenschappelijke voorspellingen is de mens wel verantwoordelijk voor een eventuele eindtijd. Hoe in de huidige voorspellingen tegen het idee van verantwoordelijkheid wordt aangekeken zal in dit hoofdstuk worden onderzocht.

Verantwoordelijkheid voor het milieu

Crises spelen een belangrijke rol in eindtijdvoorspellingen. Eindtijdverwachtingen zijn meestal een reactie op reële dreigingen. De eindtijd biedt een oplossing voor alle bestaande problemen, het verleent zin aan deze problemen en dreigingen en geeft in veel gevallen hoop op een betere toekomst. Het neemt echter ook vaak de verantwoordelijkheid weg, omdat deze crisis nu als een onvermijdelijk deel van de geschiedenis worden gezien. Crisissituaties worden binnen New Age gezien als een noodzakelijke stap in de ontwikkeling en groei van de mens. Door de ellende van de

crisis zie je pas de noodzaak van verandering in en ben je bereid om daadwerkelijk te veranderen.²⁷¹

Daar komt bij dat New Agers niet van schuldgevoelens houden. Schuld is namelijk een negatieve emotie en negatieve gevoelens maken de wereld negatiever. Dit komt voort uit het idee van co-creatie, dat wij allemaal onze eigen wereld scheppen door onze overtuigingen. Een negatieve overtuiging zoals schuldgevoel scheidt dus een negatieve wereld. Ditzelfde idee van co-creatie maakt de mens echter tegelijkertijd wel verantwoordelijk voor de staat van de wereld en de natuur.²⁷²

Van de huidige voorspellers is met name grenswetenschapper Peter Toonen overtuigd van de noodzakelijkheid van deze crises.

*Naarmate dit jaar dichterbij kwam nam wel de chaos toe in de wereld. We spreken dagelijks over crises. De klimaatcrisis, de ecologische crisis waren er al vroeg. (...) 2012, dit jaar, is door alle 'stamoudsten' van alle wat wij 'primitieve' volkeren noemen, beschreven als een zeer bijzonder jaar waarin alle dingen anders zullen gaan. (...) Onderlinge relaties worden anders, onze manier van omgaan met onze planeet kan niet langer doorgaan op de weg die we honderd jaar of meer geleden, zijn ingeslagen. Het komt erop neer dat al die crises nodig waren en zijn om ons deze planetaire les te leren.*²⁷³

Het idee van de ecologische crisis wordt hiermee een teken des tijds, een noodzakelijk kwaad voorafgaand aan de grote verandering.²⁷⁴

De mens moet volgens hem dus echter wel veranderen, maar zij heeft geen invloed op de klimaatverandering en natuurrampen. Deze worden volgens hem niet veroorzaakt door de mens, maar door de natuurlijke cyclus van zonnevlekken. Er is geen sprake van een broeikaseffect veroorzaakt door CO₂ uitstoot. Dit verhaal is een complot van de machthebbers om de mensen bang te maken en zich schuldig te laten voelen.

---

²⁷¹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 218-219, 285.; Kranenborg, 'Berekeningen van het einde', 7-10. En Champion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin de monde en l'an 2012', 165-168.

²⁷² Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 246-248.

²⁷³ P. Toonen e.a., *2012 voor dommies. De angst voorbij* (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 3-4.

²⁷⁴ Kranenborg, 'Berekeningen van het einde', 24-30.

Hierdoor kunnen ze meer belasting innen voor zogenaamd milieuvriendelijke maatregelen.

*Ik hou van Moeder Aarde, maar ik werd hier niet blij van. Integendeel. Hier spreekt geen liefde uit maar angst. (...) Ik hoor geen echt optimisme in deze oplossingen. Het blijft ellende. Het blijft allemaal het 'oude' denken, hetzelfde soort angstdenken dat ons sinds 9/11 allerlei onzinnige anti terroristische maatregelen oplegt. Het blijft gebaseerd op (gecentraliseerde) controle en macht, gemotiveerd door geldelijk gewin. Puf, sorry lezers, dat is er ook weer uit...*²⁷⁵

De opgewekte schuldgevoelens hebben alleen maar negatieve emoties en energie tot gevolg en dit draagt niet bij aan een betere wereld.²⁷⁶

Een van de bewijzen dat de klimaatverandering niet door mensen wordt veroorzaakt is voor Peter dat het aantal natuurrampen sinds 1974 met wel 520% is toegenomen. Dit zijn vulkaanuitbarstingen, tsunami's en aardbevingen en deze rampen worden niet veroorzaakt door mensen. Deze natuurrampen en ook het broeikaseffect worden beide veroorzaakt door de zonnevlekkencyclus. Daardoor verandert ook niet alleen het klimaat op aarde, maar in het gehele zonnestelsel.

*Dat we in de laatste jaren overal op onze planeet te maken hebben met uitzonderlijke extreme weersveranderingen mogen we als een vaststaand feit beschouwen. Echter: niet alleen op Aarde, maar in ons hele zonnestelsel is in de afgelopen jaren het klimaat sterk aan het veranderen. De ijskappen op Mars smelten in de laatste jaren net zo hard als die op Aarde, en daar rijden geen CO2 producerende auto's.*²⁷⁷

De zon wordt actiever omdat deze (sinds 1974) meer en krachtigere straling ontvangt vanuit het hart van de Melkweg, *Hunab K'u*, de ene bron die alles aanstuurt. Deze

---

²⁷⁵ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

²⁷⁶ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011. En <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

²⁷⁷ Toonen, 'Klimaatverandering', 20.

straling geeft de zon door aan de aarde waardoor klimaatverandering en natuurrampen veroorzaakt worden.²⁷⁸

Vervuiling en uitputting van de aarde worden volgens Peter Toonen echter wel door de mens veroorzaakt. Het hoort echter bij de noodzakelijke crisis om de mens in te laten zien dat hij moet veranderen. De oplossing ligt voor Peter in het overgaan op de natuurlijke tijd van de Mayakalender, waardoor we minder materialistisch zullen worden.²⁷⁹ Over de oplossingen zal verder worden gesproken in de volgende paragraaf.

Evenals Peter is de pessimistische voorspeller Patrick Geryl van mening dat de natuurrampen worden veroorzaakt door zonnevlekken.

*[De zonnedeeltjes, afkomstig van zonnevlekken] laden het inwendige van de aarde op en veroorzaken aardbevingen en vulkaanuitbarstingen. (...) Er zijn tegenwoordig ook veel meer aardbevingen dan vroeger. (...) Aan het begin van 2011 draaide het noordelijk polariteitsveld van de zon gedeeltelijk om. Vervolgens waren er in februari en maart grote zonnevlekken die Fukushima hebben veroorzaakt.*²⁸⁰

Voor Patrick zijn deze natuurrampen dus ook een soort tekenen des tijds, de voorbodes van de grote ramp die eind 2012 zal plaatsvinden. Eind 2012 zal er zo'n grote piek in de zonnevlekkencyclus zijn dat de grootste rampen tot nu toe zich zullen voordoen. Klimaatverandering en vervuiling bestaan in Patricks visie wel, maar deze ecologische problemen zijn totaal onbelangrijk in het perspectief van de komende rampen en (klimaat)veranderingen eind 2012.²⁸¹

---

²⁷⁸ 2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: '2012 en de Maya-kalenders', 21-11-2011. En http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

²⁷⁹ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.; <http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, '25 juli 2011: de Dag Buiten de Tijd', 20-01-2012. En Toonen, '21-12-2012', 14-15.

²⁸⁰ Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 31.

²⁸¹ Ibidem, 27.; Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 67.; Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009). En http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

We moeten volgens Patrick echter wel maatregelen nemen om de komende ramp te overleven. Bovendien kunnen we volgens Patrick de ramp ook voor een deel beperken.

En wat bedoel je met de superramp van 2012? *“Ja, de omkering van de draairichting van de aarde met als gevolg een vloedgolf van twee kilometer hoogte. (...) Maar ik vind persoonlijk dat wij ons moeten focussen op de kernsmelting. Als wij de gebruikte kernbrandstof niet voor eind 2012 in de oceaan dumpen, vrees ik dat de radioactiviteit na de superramp wereldwijd zo hoog zal zijn dat niemand het gaat overleven.”*²⁸²

Patrick legt hierbij de nadruk op de door mensen veroorzaakte ramp. De natuurrampen kunnen we misschien niet tegenhouden, maar een nucleaire ramp kunnen we wel voorkomen volgens hem. Dit is echter geen milieuvriendelijke oplossing en Greenpeace wilde zijn stuk hierover dan ook niet publiceren in haar blad.²⁸³

Beide grenswetenschappers gebruiken voor hun voorspellingen over de zonnevlekkencyclus voornamelijk de wetenschap, bijvoorbeeld de NASA, als bron.²⁸⁴ Daarnaast noemt Patrick nog de wetenschappelijke kennis die de Maya zouden hebben bezeten hierover. Wat opvalt, is dat hoewel grenswetenschapper Peter Toonen voor zijn voorspellingen ook veel gebruik maakt van de hedendaagse Maya en natuurlvolken als bron, hij bij dit onderdeel van zijn verhaal eveneens alleen de wetenschap als bron gebruikt. Het deel van zijn verhaal waar mensen volgens hem niets kunnen doen om het milieu te verbeteren heeft dus een wetenschappelijke bron en Moeder Aarde wordt hierin niet genoemd.²⁸⁵

---

²⁸² Het radioactieve materiaal uit de kernreactoren zal meer verspreid raken en verdunnen door het in de oceanen te gooien volgens Patrick Geryl, waardoor er geen zeer radioactief vervuilde en onleefbare gebieden zullen ontstaan.

Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok', 31.

²⁸³ Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012*, 69. En http://howtosurvive2012.com/html_day/world_02.htm,

Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

²⁸⁴ Hoewel de NASA verschillende internetpagina's heeft aangemaakt waarop hun theorieën worden weerlegd.

Bijvoorbeeld: <http://www.nasa.gov/topics/earth/features/2012-superFlares.html>, K.C. Fox, '2012: Killer Solar Flares Are a Physical Impossibility', 12-07-2012.

²⁸⁵ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011. En Toonen, 'Klimaatverandering', 20-23.

Voor channelaar Ellen Rauh is de ecologische crisis een onderdeel van de evolutie en heeft de mens hier maar een kleine verantwoordelijkheid in. Het is een noodzakelijk onderdeel van de vernieuwing. De aarde warmt bovendien niet echt op, maar is alleen in de war over het klimaat. Daarbij zijn er ook niet meer natuurrampen, dat lijkt alleen maar zo, omdat er op dit moment zoveel mensen op aarde zijn en dus meer mensen de gevolgen van natuurrampen ondervinden.

*De Aarde zelf verwoest ook met haar krachten, bijvoorbeeld met vulkanen, met aardbevingen, met tsunami's en ga zo maar verder. Dit wordt niet veroorzaakt door mensen, het hoort bij de Aarde en het hoort ook bij andere planeten. Dit alles is beweging, dit alles is evolutie.*²⁸⁶

Zij noemt in dit verband ook de zon die door verhoogde activiteit onder andere vulkaanuitbarstingen kan veroorzaken en bij mensen het helder denkvermogen kan beïnvloeden.²⁸⁷

Daarnaast zegt ze echter wel dat de natuur haar krachten laat zien om respect af te dwingen bij de mensen. Overal wordt volgens Ellen in deze tijd onderdrukking zichtbaar en zowel de onderdrukte mensen als de onderdrukte natuur gaan zich vrijvechten. De mens moet zich echter niet schuldig voelen hierover, want het hoort bij de evolutie.

*De Aarde is zich aan het ontgiften van agressie, van onderdrukking, van manipulatie. Dat hoort bij de evolutie van de Aarde. Voel je niet schuldig als mens dat je de Aarde vergiftigd hebt, want dat hoorde bij de evolutie.*²⁸⁸

---

²⁸⁶ <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde, 12-12-2011.

²⁸⁷ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/pleiaden.html>, 'De Pleiaden', 24-05-2012.; <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.; <http://www.oth-channeling.com/2012/Het-begint-niet-bij-het-jaartal-2012.html>, 'Het begint niet bij het jaartal 2012', 12-01-2012. En <http://www.oth-channeling.com/nederlands/Aarde-natuurrampen.htm>, 'Kunnen wij op aarde nog meer natuurrampen verwachten?', 12-01-2012.

²⁸⁸ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-liefde-heelt-al-die-zweren-van-de-aarde.html>, 'Liefde heelt al die zweren van de Aarde', 12-01-2012.

De mens gaat slecht met de aarde om, maar de aarde heeft een enorm zelfhelend vermogen volgens Ellen en kan hier tegen. De aarde is veel krachtiger dan de mens en ze vindt het zelfs arrogant om te denken dat de mens bijvoorbeeld het klimaat zouden kunnen veranderen. Mensen kunnen echter wel een bijdrage leveren om de natuur weer te herstellen, niet àlle verantwoordelijkheid hiervoor mag bij de evolutie gelegd worden.

*Planten, dieren, natuur, alles wat in je aandacht komt, ga er van houden en weet dat er een hogere regie is, maar dat het niet genoeg is om alle verantwoordelijkheid bij die hoge regie te leggen. Jullie allen hebben ook een verantwoordelijkheid. Vele mensen hebben de natuur verstoord en vele mensen kunnen de natuur weer in harmonie brengen.*²⁸⁹

Daarnaast kunnen mensen ook meewerken aan de energetische evolutie van de aarde, zoals al in het derde hoofdstuk naar voren kwam.²⁹⁰

Channelaar Ton van der Kroon ziet dezelfde tegenstelling tussen de verantwoordelijkheid van de mens voor de ecologische crisis en de noodzakelijkheid ervan voor de evolutie als Ellen Rauh. De verschillende crises horen bij de overgang naar een beter tijdperk, maar zijn tevens veroorzaakt door de mens. In een boodschap van de indianen wordt het als volgt verwoord:

*And although we know that this is the path you have to go : to ruin the surface of the great Mother Earth. To exploit her, to use her for your own egotistic behaviour – no offence meant – but you know what we mean.*²⁹¹

Hierin wordt de verantwoordelijkheid echter niet bij de gehele mensheid gelegd, maar met name bij de westerse mens. De ecologische crisis is door de hoogmoed en hebzucht

---

²⁸⁹ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/planeet-aarde-helende-energie-sturen.htm>, 'Kanaal zijn voor de energetische heling van de planeet Aarde', 12-01-2012.

²⁹⁰ <http://oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde, 12-12-2011.; <http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-water-lucht-vuur-lucht.html>, 'Respect', 12-12-2011.; <http://www.oth-channeling.com/nederlands/chaos-11-doorstromen-zonestormen-voeding-aarde.html>, 'Zonestormen', 12-12-2011.

²⁹¹ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, '11.1 Amerika: boodschap van de Indianen', 12-12-2011.

van de mensheid veroorzaakt. De mens heeft de paradijs tuin uitgeput en misbruikt. Dit moest zo zijn, maar de mens moet nu ook de balans weer herstellen. Dit kunnen mensen doen door naar de krachtplekken op aarde te reizen. Als wij liefdevoller met de aarde omgaan, zal dit al haar wonden helen en kunnen we haar helpen bij de overgang naar de nieuwe tijd.²⁹²

Voor filmmaker Wiek Lenssen ten slotte is de ecologische crisis een teken des tijds, maar ook een waarschuwing dat de mensheid moet veranderen. De komst van een nieuwe, harmonische samenleving is volgens hem noodzakelijk omdat we niet op de huidige manier door kunnen gaan.

*“Over het punt van het toegenomen bewustzijn van onze verbondenheid met de natuur wil ik nog wel eens vraagtekens zetten. Misschien is een grote natuurramp, maar dan juist hier in Europa of in de Verenigde Staten, daarvoor noodzakelijk. Als een soort katalysator.”*²⁹³

Hij legt van deze vertegenwoordigers de meeste verantwoordelijkheid bij de mens. Evenals Ton van der Kroon ziet hij daarbij met name de westerse mens als schuldige. Hij geeft zelfs aan zich te schamen om een deel te zijn van deze cultuur, maar hij zegt ook wel in te zien dat de natuurvolken niet alleen maar romantisch zijn. De Maya Zwervende Wolf vindt bovendien, evenals de meeste New Agers, dat je niet in schuldgevoel moet blijven hangen.

*Het is geen kwestie van schuld. Wij gebruiken allemaal auto's, apparaten en dingen die vervuilen, ook de inheemsen. Maar we kunnen het positieve nastreven: zonne-energie, wind-energie, dingen die niet vervuilen. (...) Alles wat we kunnen doen om de natuur, de Aarde, te verdedigen, moeten we niet nalaten.*²⁹⁴

---

²⁹² <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-liefde-heelt-al-die-zweren-van-de-aarde.html>, 'Liefde heelt al die zweren van de Aarde', 12-01-2012.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, '07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg', 12-12-2011. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, '11.1 Amerika: boodschap van de Indianen', 12-12-2011.

²⁹³ Brummelman, 'Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen', 60.

²⁹⁴ Lenssen, *De Maya-prophetieën*, 362.

Wiek, en ook de twee Maya in zijn film, maken zich zorgen om de vervuiling van de aarde en de klimaatveranderingen, veroorzaakt door de hebzuchtige mens. In de documentaire zijn ook telkens radioberichtjes te horen over de aanhoudende droogte in Guatemala, volgens Wiek een overtuigend bewijs voor de klimaatverandering. Volgens Don Julian, is dit echter het gevolg van het feit dat er zoveel regenmakers zijn omgebracht door de verschillende regimes.²⁹⁵

Als de nieuwe tijd is aangebroken zullen de mensen volgens Wiek weer in harmonie met elkaar en met de aarde leven. Voor die tijd zullen wel grote rampen plaatsvinden, de geboorte van de nieuwe tijd zal gepaard gaan met hevige weeën. Daar komt bij dat hoe vervuiler de aarde is, hoe heviger de overgang naar een nieuwe en pure atmosfeer zal zijn. Als mensen bereid zijn om iets voor de natuur te doen, om de aarde te verdedigen, dan is er ook hoop dat we de nieuwe tijd mee zullen maken. We moeten dus nu al wat voor de aarde doen en deze verantwoordelijkheid ligt bij de mens, bij ieder individu.²⁹⁶

*De tijd roept ons méér dan ooit op tot het nemen van onze eigen verantwoordelijkheid. Diep in ons hart wisten we al langer dat we op een verkeerde manier met de Aarde, met de natuur omgaan. (...) Wanneer we ons echter blijven verschuilen achter, en de verantwoordelijkheid voor onze keuzes blijven afschuiven op onze leiders en wetenschappers, dan schieten we net zo tekort, als wanneer we ons nu zouden richten tot deze Maya's om ons te zeggen wat we moeten doen. (...) Ieder mens heeft zijn eigen verantwoordelijkheid voor zijn stukje van de Aarde. Streef naar het uiterste wat binnen je eigen mogelijkheden ligt, dat is genoeg.*²⁹⁷

Veel mensen zullen deze overgang niet overleven omdat deze zo heftig zal zijn en omdat de mensen geen afweer meer hebben door hun vervuilde omgeving volgens de Maya Zwervende Wolf. Het is dus van belang om voor het aanbreken van de eindtijd alvast beter met de aarde en de natuur om te gaan.²⁹⁸

---

²⁹⁵ Ibidem, 161-162. En Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

²⁹⁶ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

²⁹⁷ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 376.

²⁹⁸ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001).

In deze paragraaf was te zien dat veel van de voorspellers de mens in ieder geval ten dele verantwoordelijk achten voor de ecologische crisis, ook al is deze crisis voor alle voorspellers eveneens een noodzakelijke stap in het veranderingsproces. Beide grenswetenschappers, Peter Toonen en Patrick Geryl zien natuurrampen en de klimaatverandering als een natuurlijk fenomeen, veroorzaakt door de zon, waar de mens niet verantwoordelijk voor is. Vervuiling is volgens Peter echter wel veroorzaakt door de mens. Channelaar Ellen Rauh ziet de oorzaak van de ecologische crisis als een combinatie tussen menselijke factoren en het evolutieproces. Channelaar Ton van der Kroon en filmmaker Wiek Lenssen zien eveneens de ecologische crisis aan de ene kant als iets noodzakelijks, maar aan de andere kant is het ook iets waar de mens verantwoordelijk voor is en zelfs nog iets tegen kan en moet doen.

Wiek Lenssen is de enige van de huidige vertegenwoordigers die de verantwoordelijkheid voor de ecologische crisis voornamelijk bij de mens legt. Het helpt ons inzien dat we moeten veranderen, maar dan moeten we nu ook veranderen. De overige optimistische voorspellers zien een gedeelde verantwoordelijkheid voor de mens en de evolutie.

Milieuactivisme

De vorige paragraaf ging voornamelijk over de verantwoordelijkheid voor het verleden, de *retrospective responsibility*. In de volgende paragrafen zal meer worden ingegaan op de verantwoordelijkheid voor de toekomst, de *prospective responsibility* en de invloed die we volgens de voorspellers hebben op de komende gebeurtenissen.

Door de optimistische voorspellers wordt vooral een verandering in bewustzijn benadrukt als menselijke bijdrage aan de ecologische problemen. Op deze manier kunnen mensen zich voorbereiden op de nieuwe tijd en eveneens iets betekenen voor de aarde en de natuur. De mens kan hier echter ook aan bijdragen door fysiek te handelen. Ik heb hiervoor een verdeling gemaakt tussen spiritueel milieuactivisme en fysiek milieuactivisme.²⁹⁹

---

²⁹⁹ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 248-250, 293-298.

Spiritueel milieuactivisme

Wat je voor de aarde en het milieu kunt doen hangt voor de meeste New Agers samen met co-creatie. De wereld om ons heen wordt gevormd door en weerspiegelt onze innerlijke overtuigingen volgens dit idee. Als de wereld veranderd moet worden, moeten dus allereerst onze overtuigingen veranderen. De realiteit verandert pas als je er anders naar gaat kijken, want de wereld is zoals hij is doordat wij denken dat het niet anders kan zijn. In het derde hoofdstuk bleek dat alle optimistische voorspellers dit idee van co-creatie aanhingen. Volgens filmmaker Wiek Lenssen zal dit zich echter pas voordoen als de mens deze verantwoordelijkheid aankan, in de nieuwe tijd.³⁰⁰

Dit idee van co-creatie ligt volgens Hanegraaff ten grondslag aan het feit dat fysiek gedrag meestal onderbelicht blijft in New Age. Als de houding maar goed is, volgt de rest vanzelf is hierbij het idee. Dus om de wereld te veranderen moet eerst het dominante bewustzijn van de mensheid veranderd worden. Het idee van co-creatie kwam op in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw en in de periode daarna is ook de activistische inslag van New Age veranderd. Waar vroeger nog wel actie werd gevoerd en mensen zich actief inzetten voor het milieu, is het nu meer een spirituele inzet geworden.³⁰¹

Grenswetenschapper Peter Toonen noemt mensen de medescheppers van de schepping; door co-creatie kunnen wij de aarde mede vorm geven. Hij geeft een goed voorbeeld van het idee dat daadwerkelijke verandering pas komt na een verandering in bewustzijn.

*We hebben ook voor het milieu geen puur technische oplossing. De enige echte verandering in het universum is die van bewust zijn. (...) Als jij het milieuprobleem wil oplossen, dan is dat een bewustzijnsverandering als jij een glasbak maakt als technologisch oplossing voor glasoverschotten en niemand heeft het bewustzijn dat hij die flessen erin moet donderen, dan heb je aan die technologie niks. M.a.w. dat zit in het bewustzijn en dat zit van binnen.*³⁰²

---

³⁰⁰ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 286-287, 293.

³⁰¹ Ibidem, 7-10, 246-250. En Heelas, *Spiritualities of life*, 13-18.

³⁰² Peter zegt hier eigenlijk dat mensen pas stoppen met vervuilen als het dominante bewustzijn veranderd is en mensen inzien dat het nodig is om ermee te stoppen. Alleen een technische oplossing zet mensen niet aan tot milieuvriendelijker gedrag.

Als de heersende soort op onze planeet, de intelligentie van de aarde, hebben wij het lot van Moeder Aarde nu in onze handen. Hierbij legt hij de verantwoordelijkheid van de mens niet in het verleden, maar vooral in de toekomst. De nieuwe tijd zal een beter tijdperk zijn dan waar we nu in leven, maar de mens kan hier ook iets aan bijdragen.³⁰³

Channelaar Ellen Rauh gaat er evenals Peter Toonen vanuit dat de mens door middel van co-creatie invloed heeft op haar omgeving. Ellen specificeert echter dat dit niet alleen om de aarde gaat, maar dat je als mens ook invloed hebt op de mensen om je heen.

*Dus voel je niet schuldig en tegelijkertijd, blijf bezorgd en blijf milieubewust, dat is het enige wat je zelf kunt doen. Als jij zelf milieubewust bent, vanuit jouw vermogen en vanuit de informatie die jij hebt, ga je deze informatie activeren, verspreiden, vaker ontvangen, en dan krijg je een kettingreactie, dat steeds meer mensen zich bewust worden van het milieu.*³⁰⁴

Je gedachten worden via een netwerk van leylijnen en krachtplaatsen over en rond de aarde verspreid. Hiermee heeft ieder individu dus een grote invloed op het bewustzijn van de gehele planeet en daarmee ook op de manier waarop mensen met de aarde omgaan.³⁰⁵

Channelaar Ton van der Kroon ziet co-creatie vooral als het middel om de aarde te helpen evolueren. Co-creatie is voor hem naar de krachtplaatsen reizen en daar je bewustzijn op de aarde afstemmen. Dit helpt de aarde echter niet alleen in haar evolutie, maar geneest haar ook en laadt haar krachtbron weer op. Met behulp van de

---

<http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

³⁰³ http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011. En

<http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, 'Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)', 12-12-2011.

³⁰⁴ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/economie-millieu-invloed.html>, 'Invloed van economische groei op het milieu', 12-01-2012.

³⁰⁵ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/Aarde-natuurrampen.htm>, 'Kunnen wij op aarde nog meer natuurrampen verwachten?', 12-01-2012.

natuurgoden kunnen wij een nieuw bewustzijn ontwikkelen om beter om te gaan met de natuur.

*Laat je opnieuw opnemen in het rijk van de natuurgoden, en wij leiden je naar een nieuw bewustzijn in samenspraak en balans met de aarde, onze grote Moeder.*³⁰⁶

Door het openen van de krachtplekken wordt er een verbinding gemaakt tussen het menselijk bewustzijn en het aardebewustzijn. Hierdoor zal de mens meer in harmonie met de aarde gaan leven.³⁰⁷

Wiek Lenssen ziet co-creatie als iets dat we in de toekomst misschien zullen hebben, maar waar de mens nu nog niet aan toe is, omdat dit een zeer grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Hij heeft zelfs kritiek op de mensen die er wel van overtuigd zijn dat we de wereld kunnen verbeteren door alleen spiritueel te veranderen. Dit vindt hij te passief. Deze kritiek is bijzonder, aangezien binnen New Age de dominante cultuur meestal als tegenstander wordt gezien en alleen daarop kritiek wordt geleverd. Kritiek wordt meestal niet geuit richting de ‘medestanders’, hoeveel hun ideeën ook verschillen met de eigen ideeën. Hoewel Wiek ook gelooft dat alles uiteindelijk energie is, wil dit volgens hem niet zeggen dat je fysiek niets hoeft te ondernemen.³⁰⁸

Van sommige New Age kringen heb ik ondertussen zo de buik vol gekregen, dat ik er sterk de voorkeur aan zou geven om straks niet over te blijven met enkel dit soort ‘uitverkorenen’. (...) Laten we ons meer gaan richten op het fysieke en minder op het spirituele. Op de één of andere manier denk ik dat het vooral nu heel belangrijk is dat we de keuzes die we in ons leven maken, zeer sterk laten afhangen van de vraag wat ze

---

³⁰⁶ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/102-ardennen-de-godin-arduina-2.html>, ‘10.2 Ardennen: de Godin Arduina’, 10-01-2012.

³⁰⁷ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, ‘02.1 Wedergeboorte van de aarde’, 12-12-2011. En <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, ‘07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg’, 12-12-2011.

³⁰⁸ Hanegraaff, *New Age religion and western culture*, 12-13.; Brummelman, ‘Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen’, 61. En Lenssen, *De Maya-profetieën*, 276.

*voor de medemens en de aarde betekenen. En dat is wat mij betreft meteen de ware kern van spirituele groei.*³⁰⁹

Intenties van mensen zijn volgens Wiek wel het belangrijkste, maar daarbij moet ook een stukje fysieke actie ondernomen worden, anders haalt het weinig uit. Het is belangrijk dat je niet doorschiet in schuldgevoelens, de mens is nou eenmaal niet volmaakt, maar dat je altijd het beste probeert te doen.³¹⁰

Fysiek milieuactivisme

Hoewel het klopt dat binnen New Age de nadruk ligt op het spiritueel verbeteren van de wereld noemen de meeste voorspellers toch ook wel meer fysieke acties voor het milieu. Dit geldt echter alleen voor de optimistische voorspellers. De pessimistische voorspeller Patrick Geryl zegt wel dat hij na de ramp een nieuwe maatschappij wil oprichten gebaseerd op ecologische principes, maar hij gaat hier verder niet op in. Bovendien heeft het voor de ramp geen nut meer om nog iets voor het milieu te doen.³¹¹

Grenswetenschapper Peter Toonen noemt een aantal fysieke acties die we nu al zouden kunnen ondernemen voor het milieu. Volgens Peter moeten we bijvoorbeeld overgaan op een nieuwe kalender, de *Tzolk'in*, die de tijd op een natuurlijker manier meet. Deze kalender is namelijk niet mechanisch, zoals de Gregoriaanse kalender, maar afgestemd op het hart van de Melkweg, *Hunab K'u*. Dit helpt de mens om haar bewustzijn natuurlijker te maken. De mens is misschien niet verantwoordelijk voor de klimaatverandering en natuurrampen, maar wel voor de vervuiling. Hier zouden we volgens Peter alvast iets tegen moeten doen.

*Ik hou van Moeder Aarde, maar dat doen we allemaal. Als je nu een auto aanschaft, moet je er een hele dure katalysator onder zetten: je wilt niet weten wat voor rot[z]ooi daarin zit.*³¹²

---

³⁰⁹ Brummelman, 'Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen', 60.

³¹⁰ Lenssen, *De Maya-profetieën*, 377.

³¹¹ http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011. En Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, (2009).

³¹² <http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010', 12-12-2011.

Hij vertelt over een alternatieve energiebron voor schone energie die veel milieuvriendelijker is dan de huidige methoden om groene energie op te wekken, de ‘vrije energie’. Windmolens en zonne-energie helpen niet volgens Peter en zijn ook slecht voor het milieu. Dit valt onder wat hij het ‘milieufascisme’ noemt, de machthebbers die ons meer belasting willen laten betalen en ons zogenaamd ‘schone’ energie en apparaten willen laten kopen. De werkelijk schone energie is ‘vrije energie’ volgens Peter, maar het probleem is dat zodra deze energie eenmaal wordt opgewekt er niets meer aan verdiend kan worden. Dit zou het einde van de geldeconomie betekenen en daarom wordt de invoering hiervan tegengewerkt door de machthebbers.³¹³

Channelaar Ellen Rauh ziet evenals Peter Toonen een toekomst in nieuwe alternatieve energiebronnen. Zo zal de mens, zodra deze er aan toe is, in staat zijn om energie van de maan op te slaan. Dit zal echter grote machtsverschuivingen met zich meebrengen, dus duurt het even voordat de wereld daar klaar voor is. Wat we nu alvast kunnen doen is liefde sturen naar de natuur. Dit is niet alleen spiritueel, maar kan ook fysiek gebeuren door bijvoorbeeld in de tuin te gaan werken of bomen complimentjes te geven. Hierbij dient wederom de negativiteit te allen tijde vermeden te worden.

Het enige tegenwicht is liefde en respect. Ga niet agressief reageren als volgens jou de Aarde misbruikt wordt. Nee, doe als tegenwicht iets extra liefdevols voor de Aarde, dat is beter en je hebt tenminste ook nog het gevoel dat je iets doet. Op het moment dat je ziet dat de Aarde misbruikt wordt omdat er teveel roofbouw gepleegd wordt; plant een boom, zaai bloemen, plant bollen als tegenwicht. Geniet van de natuur, breng liefde naar de natuur. (...) Stap uit het schuldgevoel, maar neem wel je verantwoordelijkheid door het anders te doen.³¹⁴

---

³¹³ Voor meer informatie over ‘vrije energie’ zie ook: <http://www.skepsis.nl/vrije-energie.html> <http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, ‘25 juli 2011: de Dag Buiten de Tijd’, 20-01-2012.; Toonen, ‘21-12-2012’, 14-15. En http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, ‘2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K’u’, 12-12-2011.

³¹⁴ <http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-liefde-heelt-al-die-zweren-van-de-aarde.html>, ‘Liefde heelt al die zweren van de Aarde’, 12-01-2012.

Volgens Ellen moeten we dus vooral helende energie en liefde sturen naar de aarde en onze liefde en respect voor de natuur ook aan de aarde laten zien.³¹⁵

Het meest fysieke wat mensen volgens channelaar Ton van der Kroon voor de aarde kunnen doen is naar de krachtplaatsen reizen. Door hier fysiek aanwezig te zijn en je energie op deze plaatsen af te stemmen help je de aarde bij de evolutie en mede hierdoor wordt de aarde weer genezen.

(...) omdat we jullie willen aanzetten tot actie. De tijd dringt. Het grote aarderitueel dat zich gaat voltrekken vraagt voorbereiding en uitwerking. (...) En door te reizen naar de oude plekken wordt de kennis die is achtergelaten in oude tijden weer wakker gema[a]kt en bruikbaar voor het rituele veranderingsproces.³¹⁶

Om dit te bespoedigen wil Ton ook 'lichtwerkers'³¹⁷ opleiden die kunnen helpen bij deze omvangrijke taak om de krachtplekken te openen en de oude kennis weer toegankelijk te maken.³¹⁸

Filmmaker Wiek Lenssen ten slotte is de enige voorspeller die zich voornamelijk richt op fysiek milieuactivisme. Dit heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat de mens op dit moment nog niet kan co-creëren volgens Wiek en dus spiritueel gezien maar weinig voor de aarde kan doen.

---

³¹⁵ <http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011. En <http://www.oth-channeling.com/nederlands/planeet-aarde-helende-energie-sturen.htm>, 'Kanaal zijn voor de energetische heling van de planeet Aarde', 12-01-2012.

³¹⁶ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.

³¹⁷ Deze kunnen verbinding leggen tussen het aardebewustzijn en het menselijk bewustzijn en zo bijdragen aan het co-creatieproces volgens Ton van der Kroon. Volgens sommigen zijn het mensen die zich al in de vierde dimensie bevinden, maar er bewust voor hebben gekozen om fysiek (derde dimensie) op aarde te blijven en de mens en de aarde verder te helpen evolueren.

Bron: Wood, 'Playing with spirits', 51

³¹⁸ <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.; <http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, '07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg', 12-12-2011. En <http://www.tonvanderkroon.nl/2012/2009/05/2-2012-een-sprong-in-bewustzijn.html>, Ton van der Kroon, 'Lichtwerkers gevraagd...!', 14-06-2012.

*Persoonlijk heb ik de laatste jaren een ontwikkeling van het spirituele naar het fysieke ondergaan en ben tot de conclusie gekomen dat mogelijke oplossingen vooraleerst liggen op het fysieke vlak. Dus (...) wat doe je in je dagelijkse leven concreet?*³¹⁹

Wiek wil naast de actie voor het milieu ook gelijk sociale misstanden en onrecht tegengaan. Hij geeft als voorbeeld dat we moeten stoppen met het eten van vlees. Niet alleen omdat het houden van zoveel dieren slecht is voor het milieu en er voor het verbouwen van veevoer oerwoud wordt gekapt, maar het is ook slecht voor de inheemse volken die voor dit veevoer van hun land worden verdreven.³²⁰

Verder is de komst van het volgende tijdperk, de Vijfde Zon, volgens Wiek op zich niet afhankelijk van hoe we nu met de aarde omgaan, maar of we deze overgang overleven is dat wel. De mensheid moet haar band met de natuur herstellen. Alleen als we nu al beter omgaan met de aarde en de natuur zullen we de komende rampen die met de geboorte van de nieuwe tijd gepaard gaan kunnen doorstaan. Als de aarde echter te vervuild is zullen de rampen groter zijn en zullen maar weinigen de geboorte van het nieuwe tijdperk overleven. Een beter milieu is dus noodzakelijk voor betere overlevingskansen.³²¹

Tot slot

In de voorspellingen bestaat een schijnbare tegenstelling tussen de verantwoordelijkheid van de mens voor de ecologische crisis en dat de ecologische crisis een onvermijdelijk teken des tijds zou zijn. Als de mens geen keuze heeft in het veroorzaken van deze crisis, hoeveel verantwoordelijkheid heeft hij dan nog? Beide grenswetenschappers lossen dit op door de oorzaak van de ecologische crisis voornamelijk buiten de mens te leggen, bij de zon. Zowel de grenswetenschappers als de beide channelaars leggen bovendien de nadruk op de toekomst. Terugkijken en schuldgevoelens (*retrospective responsibility*) hebben geen zin volgens deze voorspellers en kunnen zelfs een negatief

---

³¹⁹ Brummelman, 'Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen', 60.

³²⁰ Ibidem, 61.

³²¹ Documentaire: Wiek Lenssen, *The year zero* (Nederland 2001). En <http://www.shiftoftheages.com/Maya-Message-2012>, Wandering Wolf, 'Address to the world by the National Council of Elders Mayas, Xinca and Garifuna', 13-02-2012. En Lenssen, *De Maya-profetieën*, 121.

effect hebben. Er moet juist gekeken worden wat de mens nu nog wel kan doen (*prospective responsibility*).

Volgens de pessimistische voorspeller Patrick Geryl kunnen we ons alleen maar zo goed mogelijk voorbereiden op de komende ramp en de zorg voor het milieu speelt daarin geen rol. De andere voorspellers noemen wel verschillende maatregelen die de mens kan nemen om het milieu te verbeteren. Omdat volgens grenswetenschapper Peter Toonen de klimaatverandering niet door mensen is veroorzaakt moeten milieuvriendelijke maatregelen echter wel een complot van de machthebbers zijn. Hij legt dan ook minder de nadruk op fysieke verbetering van het milieu, maar meer op de spirituele verbetering, de verandering in het bewustzijn van de mens.

*De veranderingen om onze planeet te redden kunnen nooit slechts technisch van aard zijn. Het gaat om een verandering in bewustzijn. Dus om innerlijke technologie.*³²²

De meeste maatregelen die door de optimistische voorspellers genoemd worden, zijn ook meer spiritueel dan fysiek. Zelfs het invoeren van de ‘natuurlijke tijd’-kalender (Peter), het reizen naar de krachtplaatsen (Ton) of het werken in de tuin (Ellen) heeft meer een spiritueel dan een fysiek doel.

De enige vertegenwoordiger die daadwerkelijk fysiek milieuactivisme promoot, en zelfs kritiek uit op het spirituele activisme van de andere voorspellers, is filmmaker Wiek Lenssen. Voor alle voorspellers heeft de (spirituele) inzet voor een beter milieu in zekere zin wel effect op de manier hoe wij het nieuwe tijdperk in zullen gaan, maar voor Wiek is het letterlijk van levensbelang. Op een zeer vervuilde aarde zullen namelijk grotere rampen plaatsvinden, waardoor mensen minder kans maken om de komst van het nieuwe tijdperk te overleven.

In de religieuze verwachtingen zou de verantwoordelijkheid (*retrospective responsibility*) voor de ecologische crisis in eindtijdvoorspellingen buiten de mens liggen. Milieuproblemen zijn hierin onvermijdelijke tekenen des tijds. Daarnaast zijn de religieuze voorspellingen ook optimistisch, waardoor de mens wel invloed heeft en zich

---

³²² http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, ‘2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K’u’, 12-12-2011.

met een toekomstige, betere wereld voor ogen alvast in kan zetten voor een betere wereld in het heden (*prospective responsibility*). In de huidige optimistisch religieuze voorspellingen is de mens wel deels verantwoordelijk voor milieuproblemen, maar tegelijkertijd moest het ook zo zijn. Volgens alle optimistische voorspellers is het van belang dat de mens zich inzet voor het milieu, hoewel maar één van de voorspellers daadwerkelijk fysiek milieuactivisme aanmoedigt. De inzet van de andere optimistische voorspellers is meer spiritueel gericht en lijkt hiermee ook te worden ingepast in een spirituele of religieuze eindtijdverwachting. De meer wetenschappelijk gerichte eindtijdverwachting van de pessimistische voorspeller Patrick Geryl biedt geen oplossingen voor milieuproblemen en de verantwoordelijkheid van de mens is niet meer van belang. Hij hoopt alleen te overleven door zich voor te bereiden op de komende rampen en ziet geen enkele noodzaak tot milieuactivisme.³²³

In de conclusie zal nu aan de hand van de antwoorden op de verschillende deelvragen een antwoord op de hoofdvraag worden geformuleerd. Een beter milieu begint bij...

---

³²³ Moltmann, *The coming of God*, 202-211.

Conclusie

De hoofdvraag van dit onderzoek was hoe de eindtijdverwachtingen voor 2012 het gevoel van verantwoordelijkheid van de voorspellers voor de ecologie beïnvloeden. Voor dit gevoel van verantwoordelijkheid en de mate waarin dit mensen aanzet tot ethisch handelen is volgens Weber met name het wereldbeeld van deze groep van belang. Daarbij zijn de eindtijdverwachtingen in te delen in religieuze en wetenschappelijke verwachtingen en optimistische en pessimistische verwachtingen.

Eindtijdvoorspellingen	Wetenschappelijk	Religieus
Optimistisch	*Vermijdelijk ³²⁴ *Wel verantwoordelijkheid (<i>retrospective responsibility</i>) *Wel invloed (<i>prospective responsibility</i>)	*Onvermijdelijk *Geen verantwoordelijkheid: bovennatuurlijke oorzaak (<i>retrospective responsibility</i>) *Wel invloed (<i>prospective responsibility</i>)
Pessimistisch	*Onvermijdelijk *Wel verantwoordelijkheid (<i>retrospective responsibility</i>) *Geen invloed, aanpassing (<i>prospective responsibility</i>)	n.v.t. ³²⁵

In wetenschappelijke voorspellingen is de mens wel verantwoordelijk voor milieuproblemen, maar in de religieuze voorspellingen wordt de verantwoordelijkheid meestal buiten de mens gelegd. In de religieuze voorspellingen maken milieuproblemen deel uit van een groter plan, waardoor het dus wel zo moest gebeuren. Hierin is echter wel een onderscheid te maken tussen *retrospective responsibility*, verantwoordelijkheid voor het verleden en *prospective responsibility*, verantwoordelijkheid voor de toekomst. Hoewel de verantwoordelijkheid voor de toekomst het belangrijkste is voor het ethisch

³²⁴ De eindtijd kan voorkomen worden.

³²⁵ Religieuze eindtijdverwachtingen zijn (in de hier onderzochte religies) eigenlijk altijd optimistisch, in ieder geval voor de gelovigen. Niet-gelovigen zullen zich weinig van de voorspellingen aantrekken en zeker geen actie ondernemen om de eindtijd te beïnvloeden. Hierbij moet wel gezegd worden dat o.a. volgens Moltmann en Scott apocalyptische termen altijd religieuze termen zijn en dit dus altijd min of meer religieuze voorspellingen blijven. Het ontkennen van een bovennatuurlijke kracht hierin zorgt alleen voor de eliminatie van hoop in de voorspellingen, waardoor deze automatisch pessimistisch worden.

Bron: Moltmann, *The coming of God*, 202, 211-217. En Scott, 'Are we there yet?', 264-268, 273-274.

handelen, kan een gevoel van verantwoordelijkheid voor het verleden het belang hiervan wel vergroten. Het grootste verschil tussen deze twee vormen van verantwoordelijkheid is te zien bij de optimistische en pessimistische voorspellingen.

De verwachting was dat de optimistische voorspellingen mensen meer zou motiveren om zich actief in te zetten voor het milieu, omdat in deze voorspellingen de mens invloed heeft op wat er komen gaat (*prospective responsibility*). Hierbij werd al wel uitgegaan van een *Weltbejahend*, of wereldbevestigend wereldbeeld, waarin ethisch handelen in de wereld bijdraagt aan de weg naar verlossing. Bovendien zouden mensen met het beeld van een betere wereld voor ogen alvast kunnen beginnen met het realiseren daarvan. In pessimistische voorspellingen heeft de mens geen invloed meer op wat er gaat gebeuren. Hier strekt de *prospective responsibility* zich hooguit nog uit naar een aanpassing aan de komende rampen. De pessimistische eindtijd is onvermijdelijk, zonder hoop op een betere toekomst.

Deze laatste pessimistisch-wetenschappelijke voorspelling zien we terug bij Patrick Geryl. Als grenswetenschapper maakt hij gebruik van de wetenschap als belangrijkste bron naast zijn eigen astronomische en wiskundige berekeningen en hij heeft een mechanisch-wetenschappelijk beeld van de aarde. Andere bronnen zoals de Maya en Atlantis worden door hem eveneens als wetenschappelijke bronnen geïnterpreteerd. Met zijn focus op de datum 21-12-2012 is de komende eindtijd eveneens onvermijdelijk. Met deze voorspelde einddatum gaat hij echter weer meer richting de religieuze voorspellingen, evenals door de onderbouwing van zijn claims met dromen en visioenen. De eindtijd is volgens hem verder het gevolg van natuurkrachten en –wetten, waar de mens niet verantwoordelijk voor is, zoals bij de religieuze voorspellingen. Over het algemeen blijft hij echter een stuk minder religieus dan de rest. Het feit dat de mens volgens hem geen invloed (meer) heeft op de komende natuurrampen en dat we ons enkel nog kunnen aanpassen aan de komende veranderingen plaatst hem ook weer in de pessimistisch-wetenschappelijke hoek. Milieuactivisme heeft in deze voorspelling geen zin, het zal niets bijdragen of veranderen aan de komende eindtijd.

De overige 2012-voorspellingen in dit onderzoek zijn optimistisch-religieuze voorspellingen. Dit komt onder andere naar voren in hun beeld van de aarde en hun

brongebruik. Peter Toonen is evenals Patrick een grenswetenschapper, maar hij gebruikt naast de wetenschappelijke bronnen ook veel andere bronnen en vormen van spiritualiteit, waardoor hij meer onder de religieuze voorspellingen valt. De channelaars en filmmaker Wiek Lenssen maken nauwelijks gebruik van de wetenschap als bron. Bij deze voorspellers komt een holistisch wereldbeeld naar voren, waarin de mens één is met de aarde. Daarnaast zijn de Maya een van de belangrijkste gebruikte bronnen en hiermee komt bij de optimistische voorspellers ook het religieuze beeld van de aarde als moeder mee, waar de mens voor moet zorgen. In dit wereldbeeld heeft de mens zeker invloed op de aarde en is deze ook gewenst. Het wereldbeeld van deze voorspellers kan dus als *Weltbejahend* worden gezien. Doordat zij bovendien gericht zijn op een betere wereld op deze aarde is zij ook *this-worldly*.

De optimistische-religieuze voorspellers zien de aarde als een levend wezen, waar de mens een deel van is. Dit aardebeeld zou empathie met de aarde en een ethische verantwoordelijkheid voor haar welzijn oproepen. Door het holistische wereldbeeld is niet alleen de mens van belang, maar ook de gehele planeet, omdat de mens daar deel van uitmaakt en ervan afhankelijk is. Alle optimistische voorspellers zijn *this-worldly* gericht, zowel in de sterke variant, waarin ze de band van de mens met de aarde benadrukken, als in de zwakke variant in hun hoop op een betere wereld. In alle voorspellingen blijven we bovendien op deze aarde na de eindtijd. Dit wereldbeeld wil echter niet zeggen dat de mens ook verantwoordelijk wordt gehouden voor ecologische problemen.

Volgens de indeling zouden mensen in de religieuze voorspellingen niet verantwoordelijk zijn voor het veroorzaken van milieuproblemen (dus geen *retrospective responsibility*). De vier optimistisch-religieuze voorspellers zien milieuproblemen inderdaad als een noodzakelijke crisis, als een groeipunt om mensen de noodzaak van de komende verandering te laten inzien en als een onvermijdelijk teken des tijds. De mens is volgens de optimistisch-religieuze voorspellers echter wel deels verantwoordelijk voor de milieuproblemen, ook al moesten deze wel plaatsvinden. Het heeft volgens de meeste van hen echter geen zin om je hier schuldig over te voelen. Schuldgevoel veroorzaakt negatieve energie en mensen moeten juist positief naar de

toekomst kijken en zich richten op wat er wel gedaan kan worden voor de aarde en de natuur.

De optimistisch-religieuze voorspellers hebben wel invloed (*prospective responsibility*) op wat er komen gaat. Zij zetten zich allemaal actief in voor de aarde en het milieu, hoewel het voor de meesten een spirituele inzet is en geen fysieke. Dit is op zich niet verwonderlijk, aangezien de werkelijkheid binnen de New Age als energie wordt gezien die je door co-creatie kunt beïnvloeden. Mensen kunnen volgens hen bijdragen aan de evolutie van de aarde door positieve energie naar de natuur te sturen, bijvoorbeeld door co-creatie of naar krachtplaatsen te reizen, of het bewustzijn op haar af te stemmen en meer in harmonie met de natuur te zijn, zoals de (oude) natuurlvolken.

De enige die ook een fysieke inzet voor het milieu promoot is de filmmaker Wiek Lenssen. Zijn voorspellingen zijn niet geheel optimistisch. Wiek verwacht naast de komst van een betere, nieuwe tijd ook grote rampen die hieraan vooraf zullen gaan. Hoe groter de milieuproblemen voor de eindtijd, hoe groter deze rampen zullen zijn, omdat de aarde zich moet ontgiften. In de voorspelling van Wiek is het dus van wezenlijk belang dat mensen zich fysiek inzetten voor een beter milieu, om de komende eindtijd te overleven. Hij heeft zelfs kritiek op de andere New Agers, dat zij alleen spiritueel gericht zijn en niet fysiek aan de slag gaan.

Een beter milieu begint volgens Wiek dus bij de mens, volgens de andere optimistisch-religieuze voorspellingen bij een spirituele verandering (die in ieder geval in de nieuwe tijd plaats zal vinden) en voor de pessimistisch-wetenschappelijke voorspeller is het allemaal zinloos en begint een beter milieu eigenlijk niet.

Literatuurlijst

Primaire bronnen

- J. Argüelles, 'Harmonic convergence and the spiritualization of the biosphere', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 738-741.
- N. Brummelman, 'Experts over 2012: 'Het komt er nú op aan'' in: *ParaVisie* (juni 2009) 32-37.
- N. Brummelman, 'Filmmaker Wiek Lenssen & de Mayavoorspellingen: 'Geen woorden maar daden'' in: *Paravisie* 7 (2009) 59-61.
- Patrick Geryl, *De wereldcatastrofe in 2012. De Maya aftelling naar het einde van onze wereld* (Amsterdam 2007).
- Ton van der Kroon, 'De staat van Nederland', *Frontier Magazine* 17.9 (2011) 19-25.
- Wiek Lenssen, *De Maya-profetieën. Het verhaal achter de film The Year Zero* (Laren 2003).
- P. Toonen, '21-12-2012 Wat gebeurt er dan, kosmisch gezien en volgens de Maya kalenders?' in: P. Toonen e.a., *2012 voor dommies. De angst voorbij* (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 13-18.
- P. Toonen, 'Klimaatverandering' in: P. Toonen e.a., *2012 voor dommies. De angst voorbij* (e-book op: www.wanttoknow.nl, 17-01-2012) 19-27.
- Frans Vermeulen, 'Patrick Geryl luidt de noodklok: NASA voorspelt super zonnestorm in 2012', in: *Frontier Magazine* 17.9 (2011) 26-31

Documentaires

- Film van Johannes Hogebrink, *Waar de wereld omdraait*, De Nederlandse film en televisie academie (2009).
- Film van Wiek Lenssen, *The year zero. A film about Maya prophecies on the eve of global change* (Nederland 2001).

Lezing

2012 symposium Werkendam, Lezing Peter Toonen: '2012 en de Maya-kalenders', 21-11-2011

Websites

http://www.bol.com/nl/p/nederlandse-boeken/doornroosje-en-de-apocalyps-in-2012/1001004006798199/index.html#product_description, 'Doornroosje en de apocalyps in 2012', 16-02-2012.

<http://federationoflightcommunity.lefora.com/2011/12/30/ellen-rauh-oth-channeling-new-years-message-2012/>, 'Ellen Rauh – Oth-channeling – New Year's message 2012', 12-01-2012.

http://howtosurvive2012.com/htm_day/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The World Cataclysm in 2012', 06-12-2011.

<http://in-zicht.nl/FotoboekDownloads/Archief/Verslagen20092010.aspx>, 'Verslag van de lezing van Peter Toonen voor Stichting In-zicht te Joure op woensdag 16 december 2010, Thema: 2012: Een nieuw begin!', 12-12-2011.

<http://lightworkers.org/node/94803>, 'Oth-channeling by Ellen Rauh', 21-01-2012.

<http://mayatijd.nl/story2.php?pageid=577>, Peter Toonen, 'De wereld vergaat in 2208 en niet in 2012', 23-01-2012.

<http://oth-channeling.com/nederlands/2012-niets-zonnestorm-goud-beveiliging.html>, 'Daar zijn we dan in 2012!', 24-05-2012.

<http://oth-channeling.com/2012/atlantis.html>, 'Atlantis', 17-08-2012.

<http://oth-channeling.com/nederlands/ellen-rauh.htm>, 'Ellen Rauh', 21-05-2012.

<http://oth-channeling.com/nederlands/oth.htm>, 'Oth', 29-05-2012.

<http://spiritlibrary.com/forum/introduce-yourself/oth-channeling-by-ellen-rauh-an-introduction>, 'Oth-channeling by Ellen Rauh - an introduction', 12-01-2012.

http://tonvanderkroon.blogs.com/ton_van_der_kroon/catharen/, 11-01-2012.

http://wef.ucdavis.edu/?page_id=2, 'About', 16-02-2012.

http://wielenssenfilm.nl/index.php?page=biografie_nl&menu=menu_nl, 'Film-o-biografie', 13-02-2012.

http://wielenssenfilm.nl/index.php?page=zero_nl, 'The year zero, storyline', 13-02-2012.

<http://www.bovendien.com/actualiteit/nieuwjaarsboodschap-2012-oth-channeling-door-ellen-rauh>, 'Nieuwjaarsboodschap 2012, Oth-channeling door Ellen Rauh', 12-01-2012.

<http://www.circularsite.com/work1.htm>, 'Graancirkel – Maya – 2012 weekend', 20-03-2012.

<http://www.frontierradio.nl/>, 'Worldgathering 2012', 11-01-2012.

<http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=890>, 'De 2012 Oth-Channeling', 12-12-2011.

<http://www.healing-conference.com/00-the-invitation/>, 'Creation', 28-02-2012.

http://www.howtosurvive2012.com/htm_day/home.htm, 'About Patrick Geryl', 01-02-2012.

http://www.howtosurvive2012.com/htm_day/impre_02.htm, 'Prediction for January 5-6-7-8, 2012', 01-02-2012.

http://www.howtosurvive2012.com/htm_night/world_02.htm, Patrick Geryl, 'The magnetic field of the sun changes', 01-06-2012.

<http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, '25 juli 2011: de Dag Buiten de Tijd', 20-01-2012.

<http://www.inspiratie2012.nl/>, Peter Toonen, '4 april 2011: De Ring van Vuur', 20-01-2012.

<http://www.inspirerendleven.nl/agenda/lezing-peter-toonen-huis-voor-zingeving-welkom-2010-op-weg-naar-2012>, 'Lezing Peter Toonen in Huis voor Zingeving', 20-01-2012.

http://www.natuurlijketijd.nl/peter_toonen/, Peter Toonen, 'Over Peter Toonen', 20-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/>, 'Oth-channeling door Ellen Rauh', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/18-september-2005.htm#DeplaneetAardewordtinerehersteld>, 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/2012/Het-begint-niet-bij-het-jaartal-2012.html>, 'Het begint niet bij het jaartal 2012', 12-01-2012

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-als-wezen.html>, 'De Aarde als wezen', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/aarde-liefde-heelt-al-die-zweren-van-de-aarde.html>, 'Liefde heelt al die zweren van de Aarde', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/Aarde-natuurrampen.htm>, 'Kunnen wij op aarde nog meer natuurrampen verwachten?', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/chaos-11-doorstromen-zonnestormen-voeding-aarde.html>, 'Zonnestormen', 12-12-2011.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/economie-milieu-invloed.html>, 'Invloed van economische groei op het milieu', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/evolutie-van-de-aarde.htm>, 'Evolutie van de aarde', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/interactieve-vragen.html>, 'Vragen van het web aan de Aarde', 12-12-2011.

<http://www.oth-channeling.com/2012/maya-kalender-gaat-verder-dan-2012.html>, 'De Maya-kalender gaat verder dan 2012', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/oude-culturen-totaliteit-kennis-maya-zegels.html>, 'De zegels van de Maya-kalender waren maar een onderdeel van de kennis', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/planeet-aarde-helende-energie-sturen.htm>, 'Kanaal zijn voor de energetische heling van de planeet Aarde', 12-01-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/pleiaden.html>, 'De Pleiaden', 24-05-2012.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-water-lucht-vuur-lucht.html>, 'Respect', 12-12-2011.

<http://www.oth-channeling.com/nederlands/respect-aarde-materie.htm>, 'Ga respectvol om met Aarde-materie', 12-12-2011.

http://www.pan-holland.nl/Artikelen/2012-klimaat_PT.htm, Peter Toonen, '2012 – Klimaatverandering in ons zonnestelsel en de kracht van Hunab K'u', 12-12-2011.

<http://www.quantumsymposia.nl/mayas.html>, 'Lezing Wiek Lenssen', 07-06-2012.

<http://www.shiftoftheages.com/Maya-Message-2012>, Wandering Wolf, 'Address to the world by the National Council of Elders Mayas, Xinca and Garifuna', 13-02-2012.

<http://www.shiftoftheages.com/grand-elder-grandfather-cirilo-perez-oxlaj>, 'Wandering Wolf', 13-02-2012.

<http://www.symbolic.be/?CategoryID=338&ArticleID=1748>, Peter Toonen, 'Eenentwintig-twaalf-tweeduizendtwaalf – (Wat rijmt daarop?)', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/2012/2009/05/2-2012-een-sprong-in-bewustzijn.html>, Ton van der Kroon, 'Lichtwerkers gevraagd...!', 14-06-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/about.html>, 'Biografie', 10-01-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/aarde-chakras.html>, Ton van der Kroon, 'Aarde Chakra's', 28-02-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/avatar-een-boodschap-uit-de-toekomst.html>, Ton van der Kroon, 'Avatar, een boodschap uit de toekomst', 08-06-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/artikelen/de-essen-en-op-zoek-naar-de-bron.html>, 'De Essen: Op zoek naar de bron', 07-06-2012. En

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/053-afrika-de-stenen-van-creatie.html>, '05.3 Afrika: de stenen van Creatie', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/111-amerika-boodschap-van-de-indianen.html>, '11.1 Amerika: boodschap van de Indianen', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/102-ardennen-de-godin-arduina-2.html>, '10.2 Ardennen: de Godin Arduina', 10-01-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/032-atlantis-deel-2.html>, 'Atlantis deel 2', 07-06-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/046-bali-lake-bratan.html>, 'Bali: Het verhaal van Lemurië', 07-06-2012.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/076-de-raad-van-de-grootmoeders.html>, '07.6 De Raad van de Grootmoeders', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/075-maria-magdalena-op-de-olijfberg.html>, '07.5 Maria Magdalena op de Olijfberg', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/over-channelsen.html>, '01.1 Over channelsen', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/021-wedergeboorte-van-de-aarde.html>, '02.1 Wedergeboorte van de aarde', 12-12-2011.

<http://www.tonvanderkroon.nl/channeling/022-werken-met-de-energie-van-de-aarde.html>, '02.2 Werken met de energie van de aarde', 12-12-2011.

http://www.tonvanderkroon.nl/ton_van_der_kroon/09-healing-conferentie.html, '8e healing conferentie', 07-06-2012.

<http://www.vruchtbareaarde.nl/artikelen/mayakalender.html>, 'De maya-kalender, Wiek Lenssen over de spiritualiteit van de Maya's', 13-02-2012.

<http://www.worldgathering2012.com/venus-calling>, 'Venus is calling...', 11-01-2012.

<http://www.worldgathering2012.com/what-when-where>, 'what, when, where', 21-05-2012.

<http://www.youtube.com/watch?v=tgfvPWtXOw0>, '2012' (2009), 02-02-2012.

<http://www.youtube.com/watch?v=9ynpwzPgUsI>, 'Documentaire 2012 – Are you ready', 12-01-2012.

<http://www.youtube.com/watch?v=k5BboGHPKDg>, 'Filmclub Schijndel 2010 - Maya kalender - The year zero - Wiek Lenssen deel 4/5', 15-02-2012.

<http://www.youtube.com/watch?v=cd-cCeaKroA>, 'Project Camelot interviews Patrick Geryl' (2009), 02-02-2012.

http://www.zelfzijn.nl/cursus/video.php?video_id=39, 'De Maya kalender', 20-01-2012.

2012 in de media

[http://dewerelddraaitdoor.vara.nl/Gastendetail.2291.0.html?&tx_ttnews\[tt_news\]=24790&tx_ttnews\[backPid\]=2237&cHash=ba843281cf9897935d9eb76c1baf9544](http://dewerelddraaitdoor.vara.nl/Gastendetail.2291.0.html?&tx_ttnews[tt_news]=24790&tx_ttnews[backPid]=2237&cHash=ba843281cf9897935d9eb76c1baf9544), 'Wonderful World', 03-05-2012.

[http://evenblij.vara.nl/Aflevering-detail.10591.0.html?&tx_ttnews\[tt_news\]=54493&cHash=05549daa5e71d1a04b775762ba548413](http://evenblij.vara.nl/Aflevering-detail.10591.0.html?&tx_ttnews[tt_news]=54493&cHash=05549daa5e71d1a04b775762ba548413), '2 januari 2012: Evenblij het nieuwe jaar in (1/5)', 03-05-2012.

http://www.eenvandaag.nl/buitenland/39696/bugarach_veilig_bij_einde_van_de_wereld, '03-03-12. Bugarach veilig bij einde van de wereld', 03-05-2012.

<http://www.gva.be/nieuws/in-de-rand/aid1103175/antwerpse-doemdenker-blijft-bij-onheilsprofetie-voor-2012.aspx?cmt=all>, Dirk Hendrickx, 'Antwerpse doemdenker blijft bij onheilsprofetie voor 2012' (02-01-2012), 02-02-2012.

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2668/Buitenland/article/detail/3249157/2012/05/01/Het-einde-van-de-wereld-is-in-zicht-gelooft-een-op-de-zeven-mensen.dhtml>, 'Het einde van de wereld is in zicht, gelooft een op de zeven mensen', 02-05-2012.

Secundaire bronnen

- S.S. Amsler, 'Bringing hope 'to crisis': crisis thinking, ethical action and social change', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 129-152.
- R. Bauckham, 'Conclusion: Emerging issues in eschatology in the twenty-first century', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 671-689.
- P.S. Boyer, 'Religious and secular views on endtime, by Andrew J. Weigert', *Contemporary sociology* 35 (2006) 43-44.
- M.F. Brown, *The channeling zone. American spirituality in an anxious age* (Cambridge, Ma en Londen 1997).
- S. Bruce, 'New Age and secularisation', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000).
- F. Buell, 'A short history of environmental apocalypse', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 13-36.
- C. Campbell, 'The cult, the cultic milieu and secularization' in: M. Hill ed., *A sociological yearbook of religion in Britain* 5 (Londen 1972) 119-136.
- V. Campion-Vincent, 'Bugarach (Aude) et la fin du monde en l'an 2012', *Schweizerisches archiv für volkskunde* 107 (2011) 145-173.
- C. Carmichael, 'The environmental crisis finds religion', *Conservation biology* 25 (2011) 1059-1060.
- M.J. Carozzi, 'A Latin American New Age?', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 341-357.
- G.D. Chryssides, 'Defining the New Age', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 5-24.
- J.J. Collins, B. McGinn en S.J. Stein, 'General introduction', in: S.J. Stein ed., *The encyclopedia of apocalypticism. Volume 3: Apocalypticism in the Modern period and the contemporary age* (New York 1998) ix-xiii.
- D. Corrywright, 'New Age diffuse communities', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 167-180.

- E.R. Daniel, 'Apocalypticism in Medieval Christianity', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 98-100.
- D. Daschke, 'Matthew Restall and Amara Solari, *2012 and the End of the World: The Western Roots of the Maya Apocalypse*', *Nova Religio* 15 (2011) 119-120.
- C. Deane-Drummond, 'Beyond humanity's end: an exploration of a dramatic versus narrative rhetoric and its ethical implications', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 242-259.
- L.E. Donaldson, 'Harmony in Native North American spiritual traditions', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 741-743.
- R. Fenn, 'Apocalypse and the end of time', *Daedalus* 132 (2003) 108-112.
- C. Geertz, *The interpretation of cultures: selected essays* (New York 1973).
- M. Glass, 'Mother Earth', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1102-1105.
- S. Grätzel, 'Wholeness / Holism', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 1972-1975.
- F.E. Greenspahn, 'Why prophecy ceased', *Journal of biblical literature* 108 (1989) 37-49.
- J.R. Hall, P.D. Schuyler en S. Trinh, *Apocalypse observed. Religious movements and violence in North America, Europe and Japan* (Londen en New York 2000).
- O. Hammer, *Claiming knowledge, strategies of epistemology from theosophy to the New Age* (Leiden 2001).
- O. Hammer, 'New Age', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 1313-1315.
- W.J. Hanegraaff, 'And end history. And go to the stars': Terence McKenna and 2012', in: C.M. Cusack en C. Hartney eds., *Religion and retributive logic. Essays in honour of professor Garry W. Trompf* (Leiden en Boston 2010) 291-312.
- W.J. Hanegraaff, 'New Age religion and secularization', *Numen* 47 (2000) 288-312.
- W.J. Hanegraaff, *New Age religion and western culture. Esotericism in the mirror of secular thought* (Utrecht 1995).

- W.J. Hanegraaff, 'Over enkele doemscenario's in hedendaagse esoterie en New Age', *Religieuze bewegingen in Nederland 32. Eindtijdbewegingen* (Amsterdam 1996) 41-69.
- E. Hedges en J.A. Beckford, 'Holism, healing and the New Age', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000) 169-187.
- P. Heelas, *Spiritualities of life: New Age romanticism and consumptive capitalism* (Malden en Oxford 2008).
- D.J. Hughes, 'Blending with an other: an analysis of trance channeling in the United States', *Ethos* 19 (1991) 161-184.
- A. Ivakhiv, 'Harmonic convergence', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 738.
- D.S. Katz en R.H. Popkin, *Messianic revolution. Radical religious politics to the end of the second millennium* (Londen 1999).
- F. Kenworthy, *Ancient prophecy and modern crisis. The relevance of Old Testament prophecy to-day* (Londen 1958).
- R. Kranenborg, 'Berekeningen van het einde. Apocalyptische berekeningen binnen christendom en New Age', *Religieuze bewegingen in Nederland 32. Eindtijdbewegingen* (Amsterdam 1996) 1-40.
- W. Krickenberg en H. Trimborn, *De godsdiensten van de Azteken, Maya en Inca* (Roermond 1969).
- R. Krznaric, 'Empathy and climate change: proposals for a revolution of human relationships', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 153-172.
- K. Kumar, 'Apocalypse, millennium and utopia today', in: M. Bull ed., *Apocalypse theory and the ends of the world* (Oxford en Cambridge, Ma 1995) 200-226.
- K. Lewis, 'Millennium fears in Sweden at the turn of the century 1999-2000: comparison of fears expressed at the rites of passage of the Millennium. The computer bug and the extension of the dark force. A comparison', in: A. Paládi-Kovács ed., *Times, Places, Passages. Ethnological approaches in the new millennium: 7th SIEF conference selected papers* (Boedapest 2004) 231-236.

- A.O. Lovejoy, *The great chain of being. A study of the history of an idea* (13e druk; Harvard 1977).
- J.E. Lovelock, *Gaia. A new look at life on earth* (2^e druk; Oxford 1987).
- J.E. Lovelock, *Homage to Gaia. The life of an independent scientist* (Oxford 2000).
- B. McGinn, *Apocalypticism in the western tradition* (Aldershot en Brookfield 1994).
- S.L. McKenzie, *How to read the bible: history, prophecy, literature. Why modern readers need to know the difference, and what it means for faith today* (Oxford 2005).
- J. Moltmann, *The coming of God. Christian eschatology* (Londen 1996).
- P. Monaghan, 'Gaia', in: B.R. Taylor e.a. eds., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 679-680.
- W. Pannenberg, 'Modernity, history, and eschatology', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 493-499.
- C. Partridge, 'The end is nigh: Failed prophecy, apocalypticism, and the rationalization of violence in new religious eschatologies', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 191-212.
- A. Porterfield, 'Native American spirituality', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1162-1163.
- A. Possamai, 'Producing and consuming New Age spirituality: the cultic milieu and the network paradigm', in: D. Kemp en J.R. Lewis eds, *Handbook of New Age* (Leiden en Boston 2007) 151-165.
- R. Radford Ruether, 'Eschatology in Christian feminist theologies', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 328-342.
- M. Restall en A. Solari, *2012 and the end of the world. The western roots of Maya Apocalypse* (Lanham 2011).
- R. Russell, 'Cosmology and eschatology', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 563-580.
- C.M. Roach, 'Mother Nature imagery', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (Londen 2005) 1107-1111.
- M. Schoch-Spana, 'Bioterrorism: US public health and a secular apocalypse', *Anthropology today* 20 (2004) 8-13.

- P.M. Scott, 'Are we there yet? Coming to the end of the line – a postnatural enquiry', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 260-280.
- R.K. Sitler, 'The 2012 phenomenon. New Age appropriation of an ancient Mayan calendar', *Nova Religio* 9 (2006) 24-38.
- S. Skrimshire, 'Eternal return of apocalypse', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 219-241.
- S. Skrimshire, 'Introduction: how should we think about the future?', in: S. Skrimshire ed, *Future ethics: climate change and apocalyptic imagination* (Londen en New York 2010) 1-10.
- K. von Stuckrad, 'Esotericism', in: K. von Stuckrad e.a. ed, *The Brill dictionary of religion* (Leiden 2006) 606-612.
- S. Sutcliffe en M. Bowman, 'Introduction', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000).
- S. Sutcliffe, 'Wandering Stars': seekers and gurus in the modern world', in: S. Sutcliffe en M. Bowman eds, *Beyond New Age: exploring alternative spirituality* (Edinburgh 2000).
- W.H. Swatos, Jr., 'Preface: The only way into the kingdom of God?' in: D.G. Tumminia en W.H. Swatos, Jr. eds., *How prophecy lives* (Leiden en Boston 2011) vii-viii.
- B. Taylor, *Dark green religion: nature spirituality and the planetary future* (Berkeley, Los Angeles en Londen 2010).
- B. Taylor, 'Gaian earth religion and the modern god of nature', *Phi kappa phi forum* (2011) 12-15.
- J.L. Walls, 'Introduction', in: J.L. Walls ed., *The oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 3-18
- S.H. Webb, 'Eschatology and politics', in: J.L. Walls ed., *The Oxford handbook of eschatology* (Oxford 2008) 500-517.
- P. Westbroek, 'Gaia en de zachte krachten van het leven', Rede bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar Geofysiologie aan de Universiteit Leiden (1999).

D. Wojcik, *The end of the world as we know it. Faith, fatalism, and apocalypse in America* (New York 1997).

M. Wood, 'Playing with spirits: channeling and nonformative spirituality in contemporary Britain', *Focaal – European journal of anthropology* 37 (2001) 49-60.

M. York, 'New Age', in: B.R. Taylor ed., *The encyclopedia of religion and nature* (London 2005) 1193-1197.

Websites

<http://www.nasa.gov/topics/earth/features/2012-superFlares.html>, Karen C. Fox, '2012: Killer Solar Flares Are a Physical Impossibility', 30-05-2012.

http://science.nasa.gov/science-news/science-at-nasa/2006/10mar_stormwarning/, Dr. T. Phillips, 'Solar storm warning' (2006), 06-06-2012.